

ZAKON O BANKAMA

("Sl. glasnik RS", br. 107/2005, 91/2010, 14/2015 i 19/2025)

Glava I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se osnivanje, poslovanje i organizacija banaka, način upravljanja bankama, kao i kontrola, restrukturiranje i prestanak rada banaka.

Značenje pojedinih pojmova

Član 2

Banka je akcionarsko društvo sa sedištem u Republici Srbiji, koje ima dozvolu za rad Narodne banke Srbije i obavlja depozitne i kreditne poslove, a može obavljati i druge poslove u skladu sa zakonom.

Strana banka je pravno lice sa sedištem van Republike Srbije koje je, u skladu sa propisima države porekla, osnovano i u registar nadležnog organa te države upisano kao banka, odnosno kreditna institucija, koje poseduje dozvolu za rad regulatornog tela te države i koje obavlja depozitne i kreditne poslove.

Filijala je organizacioni deo banke, bez statusa pravnog lica, koji obavlja poslove koje može obavljati banka u skladu sa ovim zakonom.

Predstavništvo je organizacioni deo banke u inostranstvu ili strane banke u Republici Srbiji, bez statusa pravnog lica, koji ne obavlja poslove koje može obavljati banka, već poslove istraživanja tržišta, i koji predstavlja banku, odnosno stranu banku čiji je deo.

Klijent je bilo koje pravno ili fizičko lice koje koristi ili je koristilo usluge banke ili se obratilo banci radi korišćenja usluga i koje je banka kao takvo identifikovala.

Korisnik označava klijenta banke koji je posebnim zakonima definisan kao korisnik finansijskih, odnosno platnih usluga.

Regulatorno telo je nacionalno telo koje je propisima određene države ovlašćeno da daje i oduzima dozvole za rad licima u finansijskom sektoru, vrši kontrolu ovih lica, odnosno nadzor nad tim licima ili uređuje njihovo poslovanje, kao i odgovarajuće telo Evropske unije sa ovim nadležnostima u skladu s propisima te unije.

Država porekla je država u kojoj su strana banka ili drugo lice u finansijskom sektoru osnovani i u kojoj su dobili dozvolu za rad.

Depozit ima značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuje osiguranje depozita.

Kredit ima značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Lice u finansijskom sektoru je banka, društvo za osiguranje, platna institucija, institucija elektronskog novca, finansijski holding, mešoviti finansijski holding, društvo za upravljanje otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom, društvo za upravljanje alternativnim investicionim fondovima, društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, investiciono društvo, privredno društvo koje obavlja poslove finansijskog lizinga, kao i drugo pravno lice koje se pretežno bavi finansijskom delatnošću u zemlji ili inostranstvu.

Finansijska institucija u smislu ovog zakona je lice u finansijskom sektoru, osim banke i društva za osiguranje.

Indirektno vlasništvo označava mogućnost lica koje nema direktno vlasništvo u pravnom licu da efektivno ostvari vlasnička prava u tom licu koristeći vlasništvo koje drugo lice direktno ima u tom pravnom licu.

Učešće označava kvalifikovano, znatno i kontrolno učešće.

Kvalifikovano učešće postoji kada jedno lice ima:

- 1) direktno ili indirektno pravo ili mogućnost da ostvari najmanje 10% glasačkih prava u pravnom licu, odnosno direktno ili indirektno vlasništvo nad najmanje 10% kapitala tog pravnog lica, ili
- 2) mogućnost efektivnog vršenja uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog lica.

Znatno učešće postoji kada jedno lice ima:

- 1) direktno ili indirektno pravo ili mogućnost da ostvari najmanje 20% glasačkih prava u pravnom licu, odnosno direktno ili indirektno vlasništvo nad najmanje 20% kapitala tog pravnog lica, ili
- 2) mogućnost efektivnog vršenja znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog lica.

Kontrolno učešće postoji kada jedno lice ima:

- 1) direktno ili indirektno pravo ili mogućnost da ostvari više od 50% glasačkih prava u pravnom licu, odnosno direktno ili indirektno vlasništvo nad više od 50% kapitala tog pravnog lica, ili
- 2) mogućnost izbora više od polovine članova upravnog odbora ili drugog organa rukovođenja i upravljanja tog pravnog lica, ili

3) mogućnost efektivnog vršenja dominantnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog lica.

Matično društvo pravnog lica je društvo koje u tom licu ima kontrolno učešće.

Zavisno društvo pravnog lica je društvo u kome to lice ima kontrolno učešće.

Pridruženo društvo pravnog lica je društvo u kome to lice ima znatno učešće.

Podređeno društvo pravnog lica je zavisno ili pridruženo društvo tog lica.

Grupa društava je grupa koju čine najviše matično društvo pravnog lica, njegova podređena društva i pridružena društva zavisnih društava pravnog lica.

Najviše matično društvo grupe društava je pravno lice u kome nijedno drugo pravno lice nema kontrolno učešće.

Bankarska grupa je grupa društava koju čine najmanje jedna banka koja ima svojstvo najvišeg matičnog društva ili svojstvo zavisnog društva i lica u finansijskom sektoru i/ili podređeno društvo banke iz člana 124. stav 3. ovog zakona.

Bankarski holding je najviše matično društvo u bankarskoj grupi koje nije banka, kao i finansijski holding i mešoviti finansijski holding. Ako se najviše matično društvo ne može pouzdano utvrditi, utvrđuje ga Narodna banka Srbije.

Finansijski holding je finansijska institucija koja nije mešoviti finansijski holding a čija su zavisna društva isključivo ili pretežno banke ili finansijske institucije. Zavisna društva finansijskog holdinga su pretežno banke ili finansijske institucije ako su ispunjena oba sledeća uslova:

1) najmanje jedno zavisno društvo finansijskog holdinga je banka,

2) više od 50% kapitala ili konsolidovane imovine finansijskog holdinga, njegovih prihoda ili zaposlenih, odnosno drugog kriterijuma koji Narodna banka Srbije oceni kao relevantan - povezano je s njegovim zavisnim društvima koja su banke ili finansijske institucije.

Mešoviti finansijski holding je najviše matično društvo finansijskog konglomerata koje nije banka, društvo za osiguranje niti investiciono društvo a koje - zajedno sa svojim zavisnim društvima, od kojih je najmanje jedno banka, i drugim pravnim licima - čini finansijski konglomerat.

Mešoviti holding je najviše matično društvo grupe društava koje nije banka, finansijski holding niti mešoviti finansijski holding a čije je najmanje jedno zavisno društvo banka.

Povezana lica su lica koja ispunjavaju najmanje jedan od sledećih uslova:

1) da su dva ili više pravnih ili fizičkih lica povezana tako da jedno od njih ima znatno ili kontrolno učešće u drugom ili drugim pravnim licima;

2) da su dva ili više pravnih ili fizičkih lica među kojima ne postoji odnos iz tačke 1) ovog stava povezana tako da postoji mogućnost da se usled pogoršanja finansijskog položaja jednog lica pogorša sposobnost drugog ili drugih lica da izmiruju svoje obaveze;

3) da su dva ili više pravnih i fizičkih lica povezana tako da je fizičko lice član upravnog ili izvršnog odbora ili drugog organa upravljanja drugog ili drugih pravnih lica;

4) da su dva ili više pravnih i fizičkih lica povezana tako da članovi porodice fizičkog lica imaju znatno ili kontrolno učešće u drugom ili drugim pravnim licima, odnosno da su članovi upravnog ili izvršnog odbora ili drugog organa upravljanja tih pravnih lica;

5) da su članovi porodice fizičkih lica koja su članovi upravnog ili izvršnog odbora ili drugog organa upravljanja ili lica s posebnim ovlašćenjima i odgovornostima jednog pravnog lica istovremeno članovi upravnog ili izvršnog odbora ili drugog organa upravljanja ili lica s posebnim ovlašćenjima i odgovornostima drugog ili drugih pravnih lica.

Lica povezana s bankom su:

1) članovi bankarske grupe u kojoj je banka;

2) članovi upravnog i izvršnog odbora banke, članovi odbora banke utvrđenih ovim zakonom, članovi organa upravljanja i rukovođenja člana bankarske grupe u kojoj je banka, kao i članovi porodice ovih lica;

3) lica sa učešćem u banci i u licima koja su članovi bankarske grupe u kojoj je banka, lica koja imaju direktno ili indirektno pravo ili mogućnost da u banci, odnosno u licima koji su članovi grupe u kojoj je banka ostvare najmanje 5% glasačkih prava, odnosno direktno ili indirektno vlasništvo nad najmanje 5% kapitala, kao i članovi porodice tih lica;

4) pravna lica u kojima lica iz tač. 2) i 3) ovog stava imaju kontrolno učešće.

Članovi porodice fizičkog lica su:

1) njegov krvni srodnik u pravoj liniji, krvni srodnik u pobočnoj liniji zaključno s trećim stepenom srodstva, kao i supružnik i vanbračni partner ovih lica;

2) njegov supružnik i vanbračni partner i njihovi krvni srodnici zaključno s prvim stepenom srodstva;

3) njegov usvojilac ili usvojenik, kao i potomci usvojenika;

4) druga lica koja s tim licem žive u zajedničkom domaćinstvu.

Potkapitalizovana banka je banka čiji je najmanje jedan pokazatelj iz člana 23. stav 1. ovog zakona niži od propisanog, odnosno čiji je kapital niži od propisanog u članu 22. ovog zakona, kao i banka čiji je pokazatelj niži od onog koji je, u skladu s članom 23. stav 6. ovog zakona, odredila Narodna banka Srbije.

Sistemska značajna banka je banka čije bi pogoršanje finansijskog stanja ili prestanak rada imali ozbiljne negativne posledice na stabilnost finansijskog sistema. Sistemska značajne banke utvrđuje Narodna banka Srbije na osnovu kriterijuma i metodologije koje propiše, a koji naročito uzimaju u obzir veličinu banke, njenu povezanost sa ostalim učesnicima u finansijskom sistemu i zamenljivost u tom sistemu, kao i složenost njenog poslovanja.

Telo nadležno za restrukturiranje je nacionalno telo koje je propisima određene države ovlašćeno da nad licima u finansijskom sektoru preduzima mere koje odgovaraju merama restrukturiranja iz ovog zakona, kao i odgovarajuće telo Evropske unije sa ovakvim nadležnostima u skladu s propisima te unije.

Lice za restrukturiranje je banka ili član bankarske grupe za koje je, u skladu s planom restrukturiranja, predviđena primena mera restrukturiranja.

Grupa za restrukturiranje je grupa lica u okviru bankarske grupe za koju je, u skladu s planom restrukturiranja, predviđena primena mera restrukturiranja a koju čine najmanje jedno lice za restrukturiranje i još najmanje jedno društvo koje je član te bankarske grupe.

Kritične funkcije su aktivnosti, usluge ili poslovi čiji bi prekid obavljanja verovatno doveo do ugrožavanja stabilnosti finansijskog sistema ili poremećaja u pružanju neophodnih usluga realnom sektoru usled veličine, tržišnog učešća i povezanosti subjekta koji ih obavlja sa ostalim učesnicima u finansijskom sistemu, a naročito uzimajući u obzir mogućnost da neko drugi nesmetano preuzme obavljanje ovih aktivnosti, usluga ili poslova.

Ključne poslovne aktivnosti su poslovne aktivnosti i usluge povezane sa ovim aktivnostima čijim obavljanjem se ostvaruje znatan deo prihoda za banku ili bankarsku grupu kojoj ta banka pripada.

Ključne funkcije su funkcije koje imaju značajan uticaj na upravljanje, odnosno poslovanje banke.

Agencija za rejting je lice koje se bavi dodeljivanjem kreditnih rejtinga pravnim licima i/ili finansijskim instrumentima.

Primena zakona kojim se uređuju privredna društva

Član 3

Osnovne odredbe zakona kojim se uređuju privredna društva koje se odnose na osnivanje privrednog društva, na odgovornost osnivača i drugih lica, na sedište i poslovno ime, na zastupanje i zastupnike, na lica koja imaju dužnost prema društvu, na individualnu i derivativnu tužbu i na informisanje, objavljivanje i zastarelost, kao i odredbe tog zakona koje se odnose na akcije i druge hartije od vrednosti akcionarskog društva, primenjuju se na banke ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 3a

(Brisano)

Poslovi koje banka može obavljati

Član 4

Banka može, u skladu sa zakonom, obavljati sledeće poslove:

- 1) depozitne poslove (primanje i polaganje depozita);
- 2) kreditne poslove (davanje i uzimanje kredita);
- 3) devizne, devizno-valutne i menjačke poslove;
- 4) platne usluge, uključujući izdavanje i prihvatanje platnih kartica i drugih platnih instrumenata;
- 5) izdavanje hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata;
- 6) poslove depozitara u skladu sa zakonima kojima se uređuju investicioni fondovi;
- 7) investicione usluge i aktivnosti, kao i dodatne usluge u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala;
- 8) izdavanje garancija, avala i drugih oblika jemstva (garancijski posao);
- 9) kupovinu, prodaju i naplatu potraživanja (faktoring, forfeiting i dr.);
- 10) poslove zastupanja u osiguranju;
- 11) poslove za koje je ovlašćena zakonom;
- 12) druge poslove čija je priroda srodna ili povezana s poslovima iz tač. 1) do 11) ovog stava a u skladu sa osnivačkim aktom i statutom banke.

Poslove iz stava 1. tačka 10) ovog člana banka može obavljati uz prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije.

Bliže uslove i način davanja i oduzimanja saglasnosti iz stava 2. ovog člana propisuje Narodna banka Srbije.

Poslovi koje može obavljati samo banka

Član 5

Niko osim banke ne može se baviti primanjem depozita.

Niko osim banke ne može se baviti davanjem kredita i izdavanjem platnih kartica, osim ako je za to ovlašćen zakonom.

Poslovno ime banke i neovlašćeno korišćenje reči "banka"

Član 6

Banka u svom poslovnom imenu mora imati reč "banka".

Niko osim banke ne može u svom poslovnom imenu imati, odnosno u obavljanju svoje delatnosti upotrebiti, odnosno koristiti reč "banka" ili izvedenicu od te reči.

Zabrana povrede konkurencije

Član 7

Na konkurenciju banaka na finansijskom tržištu primenjuje se zakon kojim se uređuje zaštita konkurencije.

Saradnja u vezi s kontrolnom funkcijom i restrukturiranjem

Član 8

Narodna banka Srbije sarađuje s domaćim i stranim regulatornim telima, odnosno telima nadležnim za restrukturiranje, radi vršenja i unapređivanja svoje kontrolne funkcije, kao i obavljanja poslova koji se odnose na restrukturiranje banaka i drugih poslova utvrđenih ovim zakonom.

Narodna banka Srbije s telima iz stava 1. ovog člana može zaključivati sporazume za potrebe saradnje i razmene podataka (informacija) u vezi sa obavljanjem poslova iz tog stava.

Narodna banka Srbije s telima iz stava 1. ovog člana može razmenjivati podatke (informacije) pribavljene u vršenju svoje kontrolne funkcije, obavljanju poslova u vezi s restrukturiranjem banaka, kao i drugih poslova utvrđenih ovim zakonom, ako je obaveza čuvanja tajnih podataka koja važi za ta tela jednaka obavezi utvrđenoj članom 9b ovog zakona ili stroža od nje.

Narodna banka Srbije može dostaviti podatke (informacije) pribavljene od tela iz stava 1. ovog člana drugim domaćim i stranim regulatornim telima, odnosno telima nadležnim za restrukturiranje i drugim nadležnim organima, na njihov zahtev i uz prethodnu saglasnost tela od kojih je te podatke (informacije) pribavila, pri čemu se ti podaci (informacije) mogu razmenjivati samo za svrhe određene tom saglasnošću, osim ako zakonom nije drukčije utvrđeno.

Narodna banka Srbije može preko stranog tela nadležnog za restrukturiranje sprovoditi mere iz postupka restrukturiranja utvrđenog ovim zakonom, a može i preduzimati mere radi sprovođenja postupka restrukturiranja koji je pokrenulo strano telo nadležno za restrukturiranje - u skladu s međunarodnim ugovorom koji je Republika Srbija zaključila s državom porekla tog tela.

Upravni postupak

Član 9

Narodna banka Srbije, u postupku utvrđenom ovim zakonom, vrši kontrolu boniteta i zakonitosti poslovanja banaka, sprovodi restrukturiranje banke i, na osnovu nadležnosti utvrđenih ovim zakonom, rešava o pravima, obavezama i pravnim interesima lica.

Na postupak iz stava 1. ovog člana shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

U postupku iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje rešenjem.

Rešenje iz stava 3. ovog člana je konačno.

Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana može se voditi upravni spor, ali tužba protiv ovog rešenja ne može sprečiti ni odložiti njegovo izvršenje.

U upravnom sporu protiv rešenja iz stava 3. ovog člana sud ne može rešiti upravnu stvar za čije je rešavanje ovim zakonom utvrđena nadležnost Narodne banke Srbije.

Tužbom protiv rešenja o oduzimanju banci dozvole za rad, rešenja kojim se vrši otpis i konverzija kapitala i rešenja koje je Narodna banka Srbije donela u postupku restrukturiranja banke mogu se tražiti samo utvrđenje nezakonitosti i poništaj tog rešenja, kao i naknada štete ako se ne traži u posebnom postupku.

Ako sud poništi rešenje iz stava 7. ovog člana - treća lica zadržavaju prava i obaveze koje su stekla na osnovu poništenog rešenja, a prava tužioca ograničavaju se na naknadu štete koja mu je pričinjena izvršenjem tog rešenja.

Dostavljanjem banci rešenja, zapisnika i drugih akata, kao i obaveštenja, zahteva i drugih pismena Narodne banke Srbije koji su u vezi s vršenjem kontrole i restrukturiranjem banke - smatra se da su oni dostavljeni i članovima organa upravljanja banke i ne može se dokazivati suprotno.

Narodna banka Srbije može propisati obavezu banaka da obezbede uslove za prijem rešenja, zapisnika i drugih akata, kao i obaveštenja, zahteva i drugih pismena Narodne banke Srbije u obliku elektronskih dokumenata.

Odgovornost za štetu nastalu vršenjem dužnosti utvrđenih ovim zakonom

Član 9a

Narodna banka Srbije, zaposleni u Narodnoj banci Srbije, lica koja je Narodna banka Srbije imenovala za privremene upravnike ili posebne upravnike, kao i druga lica koja po rešenju Narodne banke Srbije ili na osnovu ovog zakona u postupku kontrole ili restrukturiranja banke vrše dužnosti utvrđene ovim zakonom - ne odgovaraju za štetu koja nastane vršenjem tih dužnosti, osim ako se dokaže da nisu postupali u dobroj veri.

Lica iz stava 1. ovog člana ne mogu odgovarati za štetu iz tog stava ni nakon prestanka radnog odnosa u Narodnoj banci Srbije, odnosno prestanka vršenja dužnosti.

Narodna banka Srbije snosiće troškove zastupanja zaposlenih u Narodnoj banci Srbije u sudskim i upravnim postupcima pokrenutim u vezi s dužnostima koje ti zaposleni obavljaju na osnovu ovog zakona.

Narodna banka Srbije snosiće troškove iz stava 3. ovog člana i licima kojima je prestao radni odnos u Narodnoj banci Srbije.

Troškove zastupanja privremenog upravnika snosiće banka, troškove zastupanja posebnog upravnika snosiće banka u restrukturiranju, a troškove zastupanja članova organa upravljanja ili rukovodilaca pravnog lica iz člana 128n stav 1. ovog zakona ovo pravno lice.

Ako je u odgovarajućem postupku pravnosnažnom odlukom utvrđeno da su lica iz stava 1. ovog člana pričinila štetu iz tog stava namerno ili krajnjom nepažnjom, ova lica su dužna da Narodnoj banci Srbije, odnosno banci ili pravnom licu iz stava 5. ovog člana nadoknade troškove zastupanja iz st. 3. do 5. ovog člana, kao i iznos isplaćene štete u skladu sa zakonom.

Tajnost podataka

Član 9b

Podaci koji se odnose na kontrolu boniteta i zakonitosti poslovanja banke i na restrukturiranje banke, kao i dokumenti koji sadrže takve podatke, a koje zaposleni u Narodnoj banci Srbije, agenciji nadležnoj za osiguranje depozita (u daljem tekstu: Agencija), ministarstvu nadležnom za poslove finansija ili banci i druga lica na bilo koji način saznaju u obavljanju poslova u vezi sa ovom kontrolom, odnosno restrukturiranjem - određuju se i štite se kao tajni podaci sa oznakom stepena tajnosti "STROGO POVERLJIVO", "POVERLJIVO" ili "INTERNO", u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Lica iz stava 1. ovog člana dužna su da čuvaju podatke i dokumente iz tog stava kao tajne podatke, odnosno ne mogu ih učiniti dostupnim trećim licima, osim u slučajevima propisanim zakonom.

Obaveza čuvanja tajne za lica iz stava 1. ovog člana ne prestaje ni nakon prestanka radnog odnosa, odnosno angažovanja, kao ni nakon prestanka drugog svojstva na osnovu kog su ova lica ostvarila pristup podacima iz tog stava.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, Narodna banka Srbije može podatke i dokumente iz tog stava učiniti dostupnim domaćim i stranim regulatornim, odnosno telima nadležnim za restrukturiranje i drugim nadležnim telima, pod uslovom da ih ta tela koriste isključivo u svrhe za koje su pribavljeni.

Narodna banka Srbije kao tajni podatak određuje podatak od interesa za Republiku Srbiju čijim bi otkrivanjem neovlašćenom licu nastala šteta i za koji je, u postupku određivanja podataka kao tajnih, utvrdila da je potreba zaštite interesa Republike Srbije pretežnija od interesa za slobodan pristup informacijama od javnog značaja. Podnosiocu zahteva za ostvarivanje prava na pristup informacijama od javnog značaja Narodna banka Srbije omogućiće pristup podacima i dokumentima iz stava 1. ovog člana ako podnosilac zahteva dokaže da odavanje tih podataka i dokumenata ne bi moglo prouzrokovati nastupanje teških pravnih ili drugih posledica po interese Republike Srbije zaštićene zakonom, kao i da interes za pristup informacijama od javnog značaja preteže nad potrebom zaštite interesa Republike Srbije.

Objavljivanje podataka iz stava 1. ovog člana izraženih u zbirnom obliku, tako da se na osnovu njih ne može utvrditi identitet pojedinačnih banaka, odnosno fizičkih i pravnih lica - ne smatra se povredom obaveze čuvanja tajnosti podataka.

Glava II OSNIVANJE BANKE

Odeljak 1 Pravna forma, osnivači, osnivački kapital, osnivački akt i statut

Pravna forma

Član 10

Banka se osniva kao akcionarsko društvo.

Osnivači

Član 11

Banku mogu osnovati domaća i strana pravna i fizička lica (osnivači banke).

Osnivački kapital

Član 12

Osnivači banke obezbeđuju sredstva za osnivački kapital banke.

Sredstva iz stava 1. ovog člana mogu biti u novčanom i nenovčanom obliku (stvari i prava koji su u funkciji poslovanja banke).

Novčani deo osnivačkog kapitala banke ne može biti manji od 10.000.000 evra u dinarskoj protivvrednosti, prema zvaničnom srednjem kursu na dan uplate.

Osnivači banke ne mogu povlačiti sredstva uložena u osnivački kapital banke.

Na procenu uloga u stvarima i pravima koji su u funkciji poslovanja banke primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju privredna društva koje se odnose na akcionarsko društvo.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način obezbeđivanja sredstava iz stava 1. ovog člana.

Osnivački akt

Član 13

Osnivački akt banke sadrži:

1) poslovno ime i sedište pravnog lica osnivača banke, odnosno ime i prebivalište fizičkog lica osnivača banke;

- 2) poslovno ime i sedište banke;
- 3) iznos ukupnog osnivačkog kapitala banke u novčanom i nenovčanom obliku, kao i udeo svakog osnivača u tom kapitalu;
- 4) rok do kog su osnivači banke dužni da uplate novčana sredstva, odnosno da nenovčana sredstva prenesu u osnivački kapital banke;
- 5) prava, obaveze i odgovornosti osnivača banke;
- 6) broj akcija banke i njihovu nominalnu vrednost kod prvog izdavanja, vrste i klase akcija koje je banka ovlašćena da izda, kao i prava iz akcija svake klase;
- 7) poslove koje banka obavlja;
- 8) način pokrića gubitka banke;
- 9) način rešavanja sporova među osnivačima banke;
- 10) prava osnivača banke u slučaju statusnih promena banke;
- 11) ukupni ili procenjeni iznos troškova u vezi sa osnivanjem banke;
- 12) druge elemente, odnosno podatke.

Narodna banka Srbije može propisati da osnivački akt banke sadrži i druge obavezne elemente, odnosno podatke.

Statut

Član 14

Banka ima statut.

Statut banke sadrži:

- 1) organizaciju i način poslovanja banke;
- 2) pitanja o kojima odlučuje skupština banke;
- 3) pitanja o kojima odlučuju drugi organi banke, sastav i postupak odlučivanja ovih organa, kao i mandat članova tih organa;
- 4) mere i odgovornost organa banke za obezbeđenje likvidnosti i solventnosti banke;
- 5) prava, obaveze i odgovornost članova upravnog i izvršnog odbora banke i drugih lica s posebnim ovlašćenjima i odgovornostima utvrđenih statutom banke;

- 6) ovlašćenje za potpisivanje i zastupanje banke;
- 7) način vršenja unutrašnje kontrole i unutrašnje revizije banke;
- 8) podatke i isprave koji se smatraju poslovnom tajnom banke i način postupanja s tim podacima i ispravama;
- 9) druge elemente, odnosno podatke.

Narodna banka Srbije može propisati da statut banke sadrži i druge obavezne elemente, odnosno podatke.

Odeljak 2

Preliminarno odobrenje i dozvola za rad

Preliminarno odobrenje

Član 15

Osnivači banke podnose Narodnoj banci Srbije zahtev za preliminarno odobrenje za osnivanje banke (u daljem tekstu: preliminarno odobrenje), uz koji dostavljaju:

- 1) podatke o osnivačima banke, iznosu njihovih uloga i broju, vrsti i nominalnom iznosu akcija koje stiču;
- 2) osnivački akt i predlog statuta banke;
- 3) izjavu da će novčani deo osnivačkog kapitala uplatiti na privremeni račun kod Narodne banke Srbije;
- 4) izjavu da će nenovčana sredstva preneti u osnivački kapital banke;
- 5) podatke o svim licima koja će imati učešće u banci i o osnovu tog učešća;
- 6) spisak imena predloženih članova upravnog i izvršnog odbora banke i podatke o njihovoj kvalifikaciji, iskustvu i poslovnoj reputaciji;
- 6a) spisak saradnika osnivača, lica koja će imati učešće u banci, predloženih članova upravnog i izvršnog odbora i stvarnih vlasnika banke u smislu zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, kao i podatke o njihovoj poslovnoj reputaciji;
- 7) predlog poslovne politike i strategije banke za period od tri godine i plan aktivnosti za prvu godinu poslovanja;
- 8) predlog strategije i politika za upravljanje rizicima i predlog strategije upravljanja kapitalom banke;

9) dokaz da je nadležno regulatorno telo države porekla odobrilo stranoj banci ili drugom stranom licu iz finansijskog sektora učešće u osnivanju banke u Republici Srbiji ili dokaz da, prema propisima te države, takvo odobrenje nije potrebno - ako se banka osniva kao zavisno društvo strane banke ili drugog stranog lica iz finansijskog sektora koje je predmet kontrole, odnosno nadzora tog regulatornog tela;

10) dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 94. stav 4. ovog zakona ako je osnivač banke strana banka ili strano lice iz finansijskog sektora koje je predmet kontrole, odnosno nadzora regulatornog tela države porekla.

Narodna banka Srbije može zahtevati da joj osnivači banke dostave i druge podatke i dokumente.

O zahtevu iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od 90 dana od dana prijema urednog zahteva.

Osnivači banke dužni su da, najkasnije u roku od 60 dana od dana dobijanja preliminarnog odobrenja, Narodnoj banci Srbije podnesu zahtev za izdavanje dozvole za rad banke.

Ako osnivači banke zahtev iz stava 4. ovog člana ne podnesu u roku iz tog stava, preliminarno odobrenje prestaje da važi.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način dobijanja preliminarnog odobrenja.

Član 16

Narodna banka Srbije odbiće zahtev iz člana 15. stav 1. ovog zakona ako:

- 1) osnivački akt i predloženi statut banke nisu u skladu sa zakonom i drugim propisom;
- 2) *(brisana)*
- 3) lice koje bi steklo učešće u banci ne ispunjava uslove za to sticanje;
- 4) predložena poslovna politika i strategija banke, plan aktivnosti, strategija i politika za upravljanje rizicima ili strategija upravljanja kapitalom banke, nisu odgovarajući;
- 5) vlasnička i upravljačka struktura banke ne omogućava efektivnu kontrolu boniteta i zakonitosti poslovanja banke ili odgovarajuću spoljnu, odnosno unutrašnju reviziju u banci;
- 6) struktura bankarske grupe čiji bi član postala banka nije transparentna ili ne omogućava nesmetano vršenje kontrole na konsolidovanoj osnovi ove grupe ili odgovarajuću spoljnu, odnosno unutrašnju reviziju.

Ako u postupku odlučivanja po zahtevu iz člana 15. stav 1. ovog zakona proceni da predloženi član upravnog ili izvršnog odbora banke nema odgovarajuće kvalifikacije ili iskustvo, odnosno poslovnu reputaciju, odnosno da lice iz člana 15. stav 1. tačka 6a) ovog zakona nema dobru poslovnu reputaciju, Narodna banka Srbije će o tome obavestiti osnivače banke i od njih zahtevati da u roku koji ona odredi od dana dostavljanja tog obaveštenja predlože drugog člana

upravnog, odnosno izvršnog odbora banke, kao i da joj za to lice dostave podatke iz člana 15. stav 1. tačka 6) ovog zakona. Ako osnivači ne postupe po njenom zahtevu ili ako proceni da predloženi član upravnog ili izvršnog odbora banke nema odgovarajuće kvalifikacije ili iskustvo, odnosno poslovnu reputaciju, odnosno da lice iz člana 15. stav 1. tačka 6a) ovog zakona nema dobru poslovnu reputaciju - Narodna banka Srbije će odbiti zahtev iz člana 15. stav 1. ovog zakona.

Član 17

Ako se posle davanja preliminarnog odobrenja promene podaci ili dokumenti iz člana 15. stav 1. ovog zakona, osnivači banke dužni su da o tome bez odlaganja obaveste Narodnu banku Srbije.

Posle prijema obaveštenja iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije ukinuće rešenje o davanju preliminarnog odobrenja ako više nisu ispunjeni uslovi za davanje tog odobrenja. U slučaju promene podataka i dokumenata iz člana 15. stav 1. tačka 6) ovog zakona shodno se primenjuje član 16. stav 2. ovog zakona.

Osnivači banke kojima je zahtev za preliminarno odobrenje odbačen ili odbijen ili je dato preliminarno odobrenje prestalo da važi ne mogu ponovo podneti ovaj zahtev u roku od jedne godine od dana odbacivanja ili odbijanja tog zahteva, odnosno prestanka važenja preliminarnog odobrenja.

Nakon dobijanja preliminarnog odobrenja a pre upisa banke u registar privrednih subjekata, osnivači banke mogu, u ime banke u osnivanju, obavljati samo poslove koji se odnose na ispunjenje uslova neophodnih za dobijanje dozvole za rad banke i za upis u registar.

Dozvola za rad

Član 18

Dozvolu za rad banke Narodna banka Srbije daje posle davanja preliminarnog odobrenja i podnošenja zahteva za davanje ove dozvole.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana osnivači banke dostavljaju:

- 1) dokaz o uplati novčanog dela osnivačkog kapitala, kao i dokaz o prenosu nenovčanih sredstava u osnivački kapital banke i izjavu o poreklu tih sredstava;
- 2) dokaze o tome da su obezbedili: odgovarajući poslovni prostor i nabavili i pripremili opremu za nesmetano poslovanje banke, da taj prostor ispunjava zakonom utvrđene uslove što se tiče tehničke opremljenosti, zaštite na radu i zaštite i unapređenja životne sredine, kao i da taj prostor i ta oprema omogućavaju pristup svim relevantnim podacima i informacijama potrebnim za vršenje kontrolne funkcije Narodne banke Srbije;
- 3) dokaz o tome da su angažovali spoljnog revizora banke sa liste iz člana 52. stav 3. ovog zakona;
- 4) podatke o organizacionoj strukturi i kadrovskoj osposobljenosti banke.

O zahtevu iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od 30 dana od dana prijema urednog zahteva.

Rešenje o izdavanju dozvole za rad banke objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Ako Narodna banka Srbije odbaci ili odbije zahtev iz stava 1. ovog člana, lice koje je podnelo taj zahtev ne može podneti zahtev za preliminarno odobrenje u roku od godinu dana od dana odbacivanja ili odbijanja zahteva iz tog stava.

Narodna banka Srbije može bliže urediti sadržinu dokaza i podataka iz stava 2. ovog člana.

Član 18a

(Brisano)

Odeljak 3 Osnivačka skupština i registracija

Osnivačka skupština

Član 19

Osnivačka skupština banke održava se posle prijema rešenja Narodne banke Srbije o davanju dozvole za rad banke, i to najkasnije u roku od 30 dana od dana njegovog prijema.

Osnivačku skupštinu čine osnivači banke.

Osnivači banke pravo glasa na osnivačkoj skupštini ostvaruju srazmerno visini svog uloga.

Na osnivačkoj skupštini se, i to dvotrećinskom većinom glasova osnivača banke, donosi statut banke, biraju predsednik i članovi upravnog i izvršnog odbora banke, usvajaju program aktivnosti banke za period od tri godine i poslovna politika banke i donosi odluka o prvom izdavanju akcija.

Osnivači banke dužni su da akte usvojene na osnivačkoj skupštini dostave na saglasnost Narodnoj banci Srbije u roku od pet dana od dana njihovog usvajanja.

Narodna banka Srbije odlučuje o davanju saglasnosti iz stava 5. ovog člana u roku od 60 dana od dana prijema akata iz tog stava.

Registracija

Član 20

Osnivači banke dužni su da prijavu za upis banke u registar privrednih subjekata podnesu u roku od 30 dana od dana dobijanja saglasnosti iz člana 19. stav 5. ovog zakona.

Uz prijavu iz stava 1. ovog člana podnosi se rešenje Narodne banke Srbije o davanju dozvole za rad banke i saglasnost iz tog stava.

Banka stiče svojstvo pravnog lica momentom upisa u registar privrednih subjekata.

Osnivači banke dužni su da rešenje o upisu u registar privrednih subjekata dostave Narodnoj banci Srbije u roku od pet dana od dana prijema tog rešenja.

Ako se u postupku utvrđenom zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata utvrdi ništavost registracije osnivanja banke, ova ništavost nema pravno dejstvo na pravne poslove te banke sa savesnim trećim licima.

Ako se utvrdi ništavost registracije osnivanja banke, akcionari banke postaju solidarno odgovorni za namirenje potraživanja poverilaca te banke.

Glava III

POSLOVANJE BANKE

Odeljak 1

Kapital banke

Iznos i oblik kapitala

Član 21

Banka je dužna da održava propisani iznos kapitala radi stabilnog i sigurnog poslovanja, odnosno radi ispunjenja obaveza prema poveriocima.

Kapital banke sastoji se od osnovnog i dopunskog kapitala, kao i drugih oblika kapitala koje propiše Narodna banka Srbije.

Osnovni kapital iz stava 2. ovog člana čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala banke.

Narodna banka Srbije propisuje elemente osnovnog akcijskog kapitala, dodatnog osnovnog kapitala, dopunskog kapitala i drugih oblika kapitala, način izračunavanja kapitala i adekvatnosti kapitala banke, kao i uslove i način dobijanja saglasnosti za izračunavanje kapitala i adekvatnosti kapitala banke.

Minimalni iznos kapitala

Član 22

Banka je dužna da u svom poslovanju obezbedi da osnovni akcijski kapital banke uvek bude u visini koja nije manja od dinarske protivvrednosti 10.000.000 evra prema zvaničnom srednjem kursu.

Pokazatelji kapitala

Član 23

Banka je dužna da, radi stabilnog i sigurnog poslovanja, odnosno radi ispunjenja obaveza prema poveriocima - pokazatelj adekvatnosti kapitala, pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala, pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala, kao i pokazatelj stepena zaduženosti (leveridž), održava na propisanim nivoima.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala predstavlja odnos između kapitala i rizične aktive banke.

Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala predstavlja odnos između osnovnog kapitala i rizične aktive banke.

Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke predstavlja odnos između osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive banke.

Pokazatelj stepena zaduženosti predstavlja odnos između osnovnog kapitala i izloženosti banke.

Narodna banka Srbije može rešenjem banci odrediti i pokazatelje iz stava 1. ovog člana veće od propisanih ako se na osnovu vrste i stepena rizika i poslovnih aktivnosti banke utvrdi da je to potrebno radi stabilnog i sigurnog poslovanja banke, odnosno radi ispunjenja njenih obaveza prema poveriocima.

Ako je potrebno da banka pokazatelje kapitala uskladi s pokazateljima koje je odredila Narodna banka Srbije - rešenjem iz stava 6. ovog člana utvrđuje se i rok u kojem je banka dužna da izvrši ovo usklađivanje i o tome obavesti Narodnu banku Srbije.

Pored održavanja pokazatelja iz stava 1. ovog člana, odnosno pokazatelja većih od propisanih iz stava 6. ovog člana, banka je dužna da održava i zaštitne slojeve kapitala u skladu s propisima Narodne banke Srbije.

Narodna banka Srbije bliže uređuje izloženosti koje se uključuju u obračun pokazatelja stepena zaduženosti iz stava 5. ovog člana, kao i način izračunavanja tog pokazatelja.

Narodna banka Srbije može propisati kriterijume za određivanje pokazatelja kapitala iz st. 6. i 8. ovog člana, uključujući i način utvrđivanja visine i strukture dodatnih zahteva za kapitalom koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena, kao i način pokrića rizika koji su utvrđeni kroz rezultate testiranja otpornosti banke na stres koje Narodna banka Srbije vrši u skladu s članom 119. stav 6. ovog zakona.

Rizična aktiva

Član 24

Rizična aktiva banke predstavlja ukupan iznos izloženosti rizicima banke koje se uključuju u izračunavanje pokazatelja adekvatnosti kapitala iz člana 23. st. 2. do 4. ovog zakona.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način izračunavanja rizične aktive iz stava 1. ovog člana, pristupe koje banka može koristiti za izračunavanje te aktive, uključujući i pristupe koje banka može koristiti samo ako za to dobije prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije, kao i bliže uslove za dobijanje te saglasnosti.

Kada je za korišćenje pristupa iz stava 2. ovog člana propisana prethodna saglasnost Narodne banke Srbije, o zahtevu za davanje te saglasnosti Narodna banka Srbije odlučuje u roku od šest meseci od dana dostavljanja urednog zahteva.

Narodna banka Srbije daje saglasnost za podobnost kreditnih rejtinga koje dodeljuje agencija za rejting radi izračunavanja rizične aktive banke i propisuje bliže uslove i način davanja te saglasnosti.

Raspodela dobiti

Član 25

Banka ne može raspodelu dobiti vršiti isplatom dividendi svojim akcionarima ili isplatom učešća u dobiti, odnosno drugih davanja iz dobiti banke članovima organa upravljanja i zaposlenima u banci ako:

- 1) svoju likvidnost i kapital ne održava u skladu s propisima Narodne banke Srbije;
- 2) zbog te raspodele ne bi mogla da održava svoju likvidnost i kapital u skladu s propisima Narodne banke Srbije;
- 3) nije otklonila slabosti i nedostatke koje joj je naložila Narodna banka Srbije u vezi s nepravilnim iskazivanjem poslovnih promena i drugih događaja, a koji mogu uticati na bilans uspeha banke;
- 4) nije postupila u skladu s nalogima za otklanjanje nepravilnosti;
- 5) Narodna banka Srbije to odredi svojom korektivnom merom.

Licima iz stava 1. ovog člana banka ne može isplaćivati akontacije koje se odnose na raspodelu dobiti iz tog stava.

Ako ukupan iznos isplata iz stava 1. ovog člana prelazi 10% kapitala banke ili bilans uspeha banke iskazuje gubitak u tekućem ili prethodnom tromesečju, odnosno za poslovnu godinu do tog datuma, banka raspodelu ovih isplata može vršiti samo uz prethodno odobrenje Narodne banke Srbije.

Narodna banka Srbije može propisati ograničenje raspodele dobiti iz stava 1. ovog člana u okviru mera za očuvanje kapitala banke.

Sticanje sopstvenih akcija

Član 26

Banka ne može sticati sopstvene akcije, osim ako su ih akcionari banke ponudili u sekundarnoj prodaji a prodajom tih akcija drugim licima nanela bi se znatna šteta akcionarima banke.

Sticanje akcija iz stava 1. ovog člana vrši se iz sredstava koja potiču iz dobiti banke.

Sticanje akcija iz stava 1. ovog člana ne može se sprovesti bez prethodne saglasnosti Narodne banke Srbije.

Uz obrazloženi zahtev za davanje saglasnosti iz stava 3. ovog člana, banka je dužna da Narodnoj banci Srbije dostavi i podatke o uslovima pod kojima se stiču sopstvene akcije.

O zahtevu iz stava 4. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od 30 dana od dana prijema urednog zahteva.

Pravni posao sticanja sopstvenih akcija bez saglasnosti Narodne banke Srbije ništav je.

Banka je dužna da sopstvene akcije otuđi u roku od jedne godine od dana njihovog sticanja, a ako to ne učini, dužna je da ih povuče i poništi na teret svog akcionarskog kapitala.

Odredba stava 7. ovog člana primenjuje se i na sticanje sopstvenih akcija po osnovu nasleđivanja, pravnog sledbeništva ili drugog sticanja nezavisnog od volje banke.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način davanja saglasnosti iz stava 3. ovog člana.

Nedozvoljeni poslovi radi sticanja akcija banke

Član 27

Pravni posao čiji je predmet davanje kredita, avansa, jemstva ili garancije banke radi direktnog ili indirektnog sticanja akcija te banke, lica koje u njoj ima učešće ili podređenog društva te banke, kao i sticanje tih akcija sredstvima obezbeđenim na ovaj način ništavi su.

Odeljak 2 Upravljanje rizicima

Način upravljanja rizicima

Član 28

Banka identifikuje, meri i procenjuje rizike kojima je izložena u svom poslovanju i upravlja tim rizicima.

Banka je dužna da obrazuje posebnu organizacionu jedinicu u čijem je delokrugu upravljanje rizicima.

Rukovodioca organizacione jedinice iz stava 2. ovog člana imenuje i razrešava upravni odbor banke.

Banka je dužna da obezbedi funkcionalnu i organizacionu odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima i redovnih poslovnih aktivnosti banke.

Upravljanje rizicima usklađuje se s veličinom i organizacionom strukturom banke, obimom njene aktivnosti i vrstama poslova koje banka obavlja.

Banka svojim aktima propisuje strategiju i politike za upravljanje rizicima, strategiju i plan upravljanja kapitalom, procedure za identifikovanje, merenje i procenu rizika, kao i upravljanje rizicima, u skladu s propisima, standardima i pravilima struke.

Akti iz stava 6. ovog člana sadrže:

- 1) procedure za identifikovanje, merenje i procenu rizika;
- 2) procedure za upravljanje rizicima;
- 3) procedure kojima se obezbeđuje kontrola i dosledna primena svih unutrašnjih akata banke u vezi sa upravljanjem rizicima;
- 4) procedure za redovno izveštavanje organa banke i regulatornog tela o upravljanju rizicima.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način identifikacije, merenja i procene rizika iz stava 1. ovog člana, kao i upravljanja tim rizicima.

Vrste rizika

Član 29

Aktima iz člana 28. ovog zakona obuhvataju se sve vrste rizika kojima je banka izložena u svom poslovanju, a naročito:

- 1) rizik likvidnosti;
- 2) kreditni rizik;
- 3) kamatni rizik u bankarskoj knjizi;
- 3a) devizni rizik i ostali tržišni rizici;
- 4) rizici izloženosti banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica;
- 5) rizici ulaganja banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva i investicione nekretnine banke;
- 6) rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je banka izložena;
- 7) operativni rizik, uključujući pravni rizik, rizik modela i rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim i drugim tehnologijama značajnim za poslovanje banke;

- 8) rizik od pranja novca i finansiranja terorizma;
- 9) rizik prekomernog stepena zaduženosti banke.

Rizik likvidnosti

Član 30

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nesposobnosti te banke da ispunjava svoje dospele obaveze.

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj omogućava da u svakom trenutku ispunji svoje dospele obaveze (likvidnost) i da trajno ispunjava sve svoje obaveze (solventnost).

Radi efikasnog upravljanja rizikom likvidnosti, nadležni organ banke usvaja i sprovodi politiku upravljanja likvidnošću, koja obuhvata planiranje priliva i odliva novčanih sredstava, praćenje likvidnosti i donošenje odgovarajućih mera za sprečavanje ili otklanjanje uzroka nelikvidnosti.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način upravljanja rizikom likvidnosti banke, način utvrđivanja i nivoa likvidnosti banke, uključujući i kritično nizak nivo likvidnosti, ograničenja koja se odnose na izloženost banke riziku likvidnosti, kao i posebne zahteve u vezi s likvidnošću banke.

Kreditni rizik

Član 31

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema banci.

Banka je dužna da kreditni rizik identifikuje, meri i procenjuje prema kreditnoj sposobnosti dužnika i njegovoj urednosti u izvršavanju obaveza prema banci, kao i prema kvalitetu instrumenata obezbeđenja potraživanja banke.

Radi adekvatnog i efikasnog upravljanja kreditnim rizikom, banka je dužna da, u skladu s propisima Narodne banke Srbije i svojim aktima, obračunava i izdvaja rezerve za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

Banka je dužna da svojim unutrašnjim aktima propiše posebne politike i procedure za identifikovanje loše aktive i upravljanje tom aktivom, kao i za redovno izveštavanje organa banke o kvalitetu kreditnog portfolija.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način postupanja banke u vezi s praćenjem kvaliteta instrumenata obezbeđenja iz stava 2. ovog člana i praćenjem kvaliteta rada lica koja vrše procenu tih instrumenata, te slučajeve u kojima je banka dužna da otpiše bilansnu aktivu i vanbilansne stavke određenog stepena naplativosti, a može bliže urediti i sadržaj politika iz stava 4. ovog člana.

Narodna banka Srbije može propisati način utvrđivanja i izdvajanja rezerve za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Član 31a

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi jeste rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i minimalne standarde upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi iz stava 1. ovog člana.

Devizni rizik i drugi tržišni rizici

Član 32

Tržišni rizici su rizici od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promene deviznog kursa.

Banka je dužna da obim i strukturu svoje imovine i obaveza uskladi na način koji omogućuje efikasno upravljanje tržišnim rizicima.

Banka je dužna da svojim unutrašnjim aktima propiše politike i procedure za identifikovanje, merenje i procenu tržišnih rizika, za upravljanje tržišnim rizicima, kao i za redovno izveštavanje organa banke o vrstama i nivou tih rizika.

Rizici izloženosti banke

Član 33

Izloženost banke prema jednom licu jeste ukupan iznos potraživanja i vanbilansnih stavki koji se odnose na to lice ili grupu lica koja se smatraju povezanim licima u smislu ovog zakona (kredit, ulaganja u dužničke hartije od vrednosti, vlasnički ulozi i učešća, izdate garancije i avali i sl.).

Velika izloženost banke prema jednom licu ili grupi lica koja se smatraju povezanim licima u smislu ovog zakona jeste izloženost koja iznosi najmanje 10% kapitala banke.

Izloženost banke prema jednom licu ili grupi lica koja se smatraju povezanim licima u smislu ovog zakona ne sme preći 25% kapitala banke.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način obračuna velikih izloženosti, kao i izloženosti banke prema jednom licu ili grupi lica koja se smatraju povezanim licima u smislu

ovog zakona, uključujući i oblik kapitala koji se uzima u obzir za potrebe tog obračuna, a može propisati i najveći dozvoljeni zbir svih velikih izloženosti banke.

Rizici ulaganja banke

Član 34

Ulaganje banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ne sme preći 10% kapitala banke.

Ukupna ulaganja banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru, kao i u osnovna sredstva i investicione nekretnine banke ne smeju preći 60% kapitala banke.

Ulaganjima iz stava 2. ovog člana nije obuhvaćeno sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja tih akcija.

Operativni rizik

Član 35

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima, grešaka u razvoju, neodgovarajuće primene ili upotrebe internih modela, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Banka je dužna da, na osnovu strategije i politika za upravljanje rizicima, usvoji i primenjuje procedure za identifikovanje, merenje, odnosno procenu operativnog rizika, kao i za upravljanje tim rizikom, uključujući i adekvatno upravljanje informacionim sistemom.

Radi adekvatnog upravljanja informacionim sistemom, banka je dužna da obezbedi kontinuitet poslovanja na teritoriji Republike Srbije za nesmetano odvijanje njenih poslovnih procesa ili funkcija čije neadekvatno funkcionisanje može značajnije ugroziti stabilnost i kontinuitet poslovanja ili prouzrokovati izostanak pružanja usluga te banke utvrđenih zakonom.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način identifikacije, merenja i procene rizika iz ovog člana, kao i upravljanja tim rizikom.

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma

Član 35a

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju banke usled korišćenja banke u svrhu pranja novca i/ili finansiranja terorizma i/ili finansiranja širenja oružja za masovno uništenje.

Upravljanje rizikom iz stava 1. ovog člana nije u delokrugu posebne organizacione jedinice banke iz člana 28. stav 2. ovog zakona, već druge posebne organizacione jedinice banke.

Rizik prekomernog stepena zaduženosti banke

Član 35b

Rizik prekomernog stepena zaduženosti banke je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke zbog postojećeg ili potencijalnog stepena zaduženosti koji može dovesti do izmena u ostvarivanju poslovnog plana banke, kao što je prinudna prodaja imovine usled koje mogu nastati gubici ili prilagođavanja vrednosti preostale imovine banke.

Banka je dužna da uspostavi politike i procedure za identifikovanje, merenje i praćenje rizika prekomernog stepena zaduženosti i za upravljanje tim rizikom.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način upravljanja rizikom iz stava 1. ovog člana.

Proces interne procene adekvatnosti kapitala i likvidnosti banke

Član 35v

Banka je dužna da usvoji i primenjuje adekvatnu i sveobuhvatnu strategiju i plan upravljanja kapitalom, kao i da uspostavi odgovarajuće procese radi procene i održavanja nivoa i strukture kapitala koji je u svakom trenutku potreban za pokriće svih rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, uključujući i rizike koji su utvrđeni kroz rezultate testiranja otpornosti banke na stres.

Banka je dužna da kontinuirano sprovodi dokumentovani proces interne procene adekvatnosti kapitala koji odgovara prirodi, obimu i složenosti aktivnosti banke, u skladu sa strategijom i politikama za upravljanje rizicima, kao i strategijom upravljanja kapitalom.

Banka je dužna da usvoji strategiju, politiku i procedure za identifikovanje, merenje i praćenje rizika likvidnosti i za upravljanje tim rizikom, na periodičnoj i na dnevnoj osnovi, kao i da uspostavi odgovarajuće procese i sisteme za upravljanje rizikom likvidnosti - kojima se obezbeđuje da banka u svakom trenutku održava odgovarajući nivo likvidnosti.

Banka je dužna da kontinuirano sprovodi dokumentovani proces interne procene adekvatnosti likvidnosti banke koji odgovara prirodi, obimu i složenosti aktivnosti banke, u skladu sa strategijom i politikama za upravljanje rizicima, kao i strategijom upravljanja rizikom likvidnosti.

Narodna banka Srbije može propisati sadržinu akata iz st. 1. i 3. ovog člana, bliže uslove i minimalne standarde za sprovođenje procesa interne procene adekvatnosti kapitala i procesa interne procene adekvatnosti likvidnosti u banci, kao i način i rokove izveštavanja banke o sprovođenju i rezultatima ovih procesa.

Član 36

Narodna banka Srbije propisuje kriterijume za identifikovanje, merenje i procenu rizika, kao i za upravljanje rizicima, uključujući i:

1) način izračunavanja pojedinačnih pokazatelja poslovanja banke u vezi sa upravljanjem rizicima i ograničenja koja se odnose na te rizike;

2) način, formu i rokove izveštavanja banke o pokazateljima iz tačke 1) ovog stava.

Obaveza izrade plana oporavka

Član 36a

Banka je dužna da izradi i Narodnoj banci Srbije dostavi plan oporavka kojim su predviđene mere koje će banka primeniti u slučaju znatnog pogoršanja njenog finansijskog stanja, naročito kada je potkapitalizovana, radi ponovnog uspostavljanja njenog održivog poslovanja i odgovarajućeg finansijskog položaja.

Banka je dužna da plan oporavka ažurira najmanje jednom godišnje, a na zahtev Narodne banke Srbije i češće.

Banka je dužna da plan oporavka ažurira i u slučaju promene pravne ili organizacione strukture banke, promene u njenom poslovanju ili promene njenog finansijskog položaja, kada te promene imaju materijalni značaj, kao i u slučaju drugih promena koje utiču na sadržinu plana oporavka i mogućnost njegove primene.

Narodna banka Srbije bliže propisuje način i rokove dostavljanja plana oporavka i ažuriranog plana oporavka.

Sadržaj plana oporavka

Član 36b

Banka je dužna da planom oporavka utvrdi različite mogućnosti (opcije) za oporavak i mere koje bi se primenile u okviru svake od ovih mogućnosti, kao i da obezbedi odgovarajuće uslove i procedure za blagovremeno preduzimanje aktivnosti za njen oporavak.

Banka je dužna da aktivnosti i mere za oporavak utvrdi i na osnovu predviđanja različitih situacija u kojima bi mogli nastupiti ozbiljni makroekonomski i finansijski poremećaji značajni za poslovanje te banke, uključujući sistemske događaje i poremećaje koji se odnose na poslovanje određenih lica ili grupe društava.

Plan oporavka sadrži opis skupa različitih aktivnosti i mera za oporavak koje će banka preduzeti u vezi s kapitalom i likvidnošću, predviđene rokove za sprovođenje pojedinih elemenata ovog plana i identifikaciju kritičnih funkcija, kao i druge elemente i podatke koje propiše Narodna banka Srbije.

Mere iz stava 1. ovog člana koje se mogu utvrditi planom oporavka obuhvataju naročito promene članova organa upravljanja i drugih lica na rukovodećem položaju u banci, promene u podeli dužnosti i odgovornosti zaposlenih, zatvaranje jedne ili više organizacionih jedinica, izmene poslovnih aktivnosti i usluga banke, obezbeđivanje dodatnog kapitala, konverziju odgovarajućih elemenata kapitala u akcije ili druge vlasničke instrumente i dr.

Ako banka planira da za oporavak koristi kredite za likvidnost ili druge olakšice koje bankama, u skladu s propisima, može odobriti Narodna banka Srbije, plan oporavka sadrži i analizu o tome

kada, kako i pod kojim uslovima će banka podneti zahtev za korišćenje tog kredita ili olakšice, kao i koja će adekvatna sredstva obezbeđenja u tom slučaju pružiti Narodnoj banci Srbije.

Plan oporavka sadrži i mere koje će banka preduzeti kada su ispunjeni uslovi za ranu intervenciju iz člana 113. ovog zakona.

Korišćenje vanredne finansijske podrške iz budžetskih i drugih javnih sredstava (u daljem tekstu: vanredna finansijska podrška) ne može biti utvrđeno kao mera za oporavak, niti se plan oporavka na bilo koji drugi način može zasnivati na pretpostavci korišćenja ove mere.

Narodna banka Srbije bliže propisuje sadržinu plana oporavka.

Ocena plana oporavka

Član 36v

Narodna banka Srbije, u roku od šest meseci od dana dostavljanja plana oporavka, ocenjuje da li taj plan ispunjava uslove iz člana 36b ovog zakona, a naročito:

- 1) da li je verovatno da bi sprovođenje plana oporavka obezbedilo održivo poslovanje banke i odgovarajući finansijski položaj, uzimajući u obzir pripremne mere koje je banka već preduzela ili planira da preduzme;
- 2) da li je verovatno da bi plan oporavka i pojedine opcije i mere iz člana 36b stav 1. ovog zakona mogli da se u kratkom roku efikasno primene u slučajevima finansijskih poremećaja (kako na sistemskom nivou, tako i na nivou pojedinačne banke), i to tako da primena tog plana ne dovede do nastupanja negativnih posledica po stabilnost finansijskog sistema, uzimajući u obzir i situaciju u kojoj bi i druge banke bile prinuđene da primene plan oporavka u istom periodu;
- 3) da li bi aktivnosti i mere predložene planom oporavka mogle negativno uticati na mogućnost restrukturiranja banke.

Pri oceni plana oporavka, Narodna banka Srbije razmatra i da li kapital i izvori finansiranja banke odgovaraju veličini i organizacionoj strukturi banke, kao i njenom rizičnom profilu.

Ako oceni da plan oporavka ne ispunjava uslove iz st. 1. i 2. ovog člana, da se plan oporavka i mere predviđene tim planom ne mogu blagovremeno i efikasno primeniti ili da plan oporavka sadrži druge bitne nedostatke, Narodna banka Srbije će pismeno obavestiti banku o tome i pozvati je da dostavi mišljenje u roku od 15 dana od dana prijema ovog obaveštenja.

Ako banka ne dostavi mišljenje iz stava 3. ovog člana u roku iz tog stava ili Narodna banka Srbije oceni da navodi banke iz tog mišljenja nisu osnovani - naložiće banci da, u roku od dva meseca od dana prijema naloga, otkloni utvrđene nedostatke i dostavi joj izmenjeni plan oporavka. Narodna banka Srbije može produžiti ovaj rok za mesec dana, na zahtev banke, ako postoje opravdani razlozi za ovo produženje.

Ako oceni da banka izmenjenim planom oporavka nije otklonila utvrđene nedostatke, Narodna banka Srbije može naložiti banci da u određenom roku, koji ne može biti duži od mesec dana, na određeni način izmeni plan oporavka i dostavi joj tako izmenjeni plan.

Ako u skladu s nalogom iz stava 4. ovog člana banka ne dostavi izmenjeni plan oporavka ili ako izmenjenim planom oporavka nije otklonila utvrđene nedostatke, a ne može se primeniti stav 5. ovog člana - Narodna banka Srbije naložiće banci da u određenom roku utvrdi koje je promene u svom poslovanju potrebno da sprovede kako bi se otklonili utvrđeni nedostaci i da o tome obavesti Narodnu banku Srbije.

Ako banka ne postupi u skladu s nalogom iz st. 5. ili 6. ovog člana ili ako sprovođenje promena u poslovanju koje je banka utvrdila ne može otkloniti utvrđene nedostatke - Narodna banka Srbije može naložiti banci da preduzme odgovarajuće mere, a naročito da:

- 1) umanjí rizični profil, uključujući rizik likvidnosti;
- 2) obezbedi blagovremeno povećanje kapitala;
- 3) preispita poslovnu politiku i strategiju;
- 4) izvrši promene u delu poslovne politike i strategije koji se odnose na finansiranje, radi obezbeđivanja dodatne zaštite ključnim poslovnim aktivnostima i kritičnim funkcijama;
- 5) izvrši promene u načinu upravljanja;
- 6) preispita organizacionu strukturu.

Pri određivanju mera iz stava 7. ovog člana, Narodna banka Srbije ocenjuje značaj utvrđenih nedostataka plana oporavka, kao i ograničenja i posledice primene mera i plana oporavka na poslovanje banke.

Primena plana oporavka

Član 36g

Plan oporavka sadrži indikatore na osnovu kojih se utvrđuje kada se odgovarajuća mera iz ovog plana može preduzeti, pri čemu banka ipak može, ako je to opravdano okolnostima u određenoj situaciji, na osnovu odluke upravnog odbora banke, da preduzme mere za oporavak i kada na to ne ukazuju određeni indikatori iz ovog plana, odnosno da ne primeni mere iako na to ukazuju ovi indikatori.

Banka je dužna da na odgovarajući način obezbedi redovno praćenje indikatora iz stava 1. ovog člana.

Banka je dužna da bez odlaganja Narodnu banku Srbije pismeno obavesti o preduzimanju mera iz plana oporavka, odnosno o tome da nije preduzela meru iz plana oporavka iako su bili ispunjeni uslovi za njeno preduzimanje, kao i da uz ovo obaveštenje dostavi odgovarajuće obrazloženje.

Narodna banka Srbije može bliže propisati minimalne kvantitativne i kvalitativne indikatore iz stava 1. ovog člana.

Poslovanje s povezanim licem

Član 37

Banka u svom poslovanju ne može licu povezanom s bankom, kao ni zaposlenom u banci, odobriti uslove koji su povoljniji od uslova odobrenih drugim licima koja nisu povezana s tom bankom, odnosno nisu zaposlena u toj banci.

Pravni poslovi s povezanim licem

Član 38

Pravni poslovi banke s povezanim licem obuhvataju poslove koje banka zaključi sa ovim licem i licem koje je povezano s povezanim licem te banke.

Banka pravni posao s povezanim licem može zaključiti nakon dobijanja pismenog odobrenja upravnog odbora banke.

Odobrenje iz stava 2. ovog člana nije obavezno u slučaju:

- 1) polaganja depozita povezanih lica;
- 2) davanja kredita obezbeđenog vezanim depozitom povezanog lica;
- 3) davanja kredita obezbeđenog dužničkim hartijama od vrednosti Republike Srbije ili Narodne banke Srbije, odnosno dužničkim hartijama od vrednosti lica čiji rejting, prema oceni priznatih međunarodnih rejting agencija, nije ispod "A".

Član upravnog odbora banke ne sme učestvovati u razmatranju ili odobravanju bilo kog pravnog posla između njega i banke, između banke i bilo kog člana njegove porodice i između banke i pravnog lica u kome on ili bilo koji član njegove porodice učestvuje u upravljanju ili rukovođenju, ili u kome ima znatno ili kontrolno učešće.

Pravne radnje u korist povezanih lica i lica koja su povezana s povezanim licima, banka može preduzimati nakon dobijanja pismenog odobrenja upravnog odbora banke.

Zabrana davanja kredita akcionarima

Član 39

Banka ne može odobravati kredite svojim akcionarima pre isteka roka od jedne godine od dana kada je počela da posluje.

Ništavost pravnih poslova

Član 40

Pravni posao koji banka zaključi suprotno uslovima propisanim čl. 37. do 39. ovog zakona ništav je.

Odeljak 3

Odnos banke s klijentima

Zaštita klijenata

Član 41

Klijent banke ima pravo pristupa svim podacima koji mu prema ovom zakonu moraju biti dostupni, a banka je dužna da mu na zahtev obezbedi ovaj pristup.

Banka slobodno odlučuje o izboru klijenta.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način ostvarivanja prava iz stava 1. ovog člana.

Objavljivanje opštih uslova poslovanja

Član 42

Banka je dužna da opšte uslove poslovanja, kao i njihove izmene i dopune, istakne u svojim poslovnim prostorijama na vidnom mestu, i to najkasnije 30 dana pre njihove primene.

Primena opštih uslova poslovanja obezbeđuje se pismenim ugovorom zaključenim između banke i klijenta.

Klijent može od banke da traži odgovarajuća objašnjenja i instrukcije koji se odnose na primenu opštih uslova poslovanja.

Opštim uslovima poslovanja, u smislu ovog zakona, smatra se svaki dokument koji sadrži standardne uslove poslovanja primenljive na sve klijente banke, opšte uslove za uspostavljanje odnosa između klijenata i banke, postupak komunikacije između klijenata i banke i opšte uslove za obavljanje transakcija između klijenata i banke.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način objavljivanja i primene opštih uslova poslovanja banke.

Jedinstven način obračuna i objavljivanja troškova, kamata i naknada bankarskih usluga

Član 43

Narodna banka Srbije može propisati jedinstveni način obračuna i objavljivanja troškova, kamata i naknada bankarskih usluga, i to naročito po osnovu depozitnih i kreditnih poslova.

Narodna banka Srbije može na svojoj internet prezentaciji objaviti informativnu listu ponude bankarskih usluga po osnovu kreditnih poslova po pojedinačnim bankama.

Narodna banka Srbije može bliže urediti sadržinu i način dostavljanja i objavljivanja podataka iz stava 2. ovog člana.

Obaveštavanje klijenata

Član 44

Banka je dužna da klijentu koji nije korisnik u smislu ovog zakona, na njegov zahtev, obezbedi informacije o stanju njegovog kredita, odnosno depozitnog računa, kao i druge informacije iz poslovnog odnosa klijenta i banke.

Banka na svojoj Internet prezentaciji objavljuje podatke o imenima lica koja imaju učešće u toj banci, odnosno koja su članovi njenog upravnog i izvršnog odbora, kao i podatke o svojstvu tih lica.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način obaveštavanja klijenata iz stava 1. ovog člana.

Prigovor klijenata banci

Član 45

Ako klijent koji nije korisnik u smislu ovog zakona smatra da se banka ne pridržava obaveza utvrđenih zakonom i drugim propisima i obaveza iz zaključenog ugovora - prigovor na postupak banke može uputiti rukovodiocu organizacione jedinice banke u čijem je delokrugu unutrašnja revizija, nadležnoj organizacionoj jedinici ili nadležnom organu banke.

Banka je dužna da podnosiocu prigovora iz stava 1. ovog člana odgovori u razumnom roku.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način postupanja banke po prigovoru iz stava 1. ovog člana.

Odeljak 4 Tajnost podataka

Bankarska tajna

Član 46

Bankarska tajna je poslovna tajna.

Bankarskom tajnom smatraju se:

1) podaci koji su poznati banci a odnose se na lične podatke, finansijsko stanje i transakcije, kao i na vlasništvo ili poslovne veze klijenata te ili druge banke;

2) podaci o stanju i prometu na individualnim depozitnim računima;

3) drugi podaci do kojih banka dođe u poslovanju s klijentima.

Bankarskom tajnom ne smatraju se:

1) javni podaci i podaci koji su zainteresovanim licima sa opravdanim interesom dostupni iz drugih izvora;

2) konsolidovani podaci na osnovu kojih se ne otkriva identitet pojedinačnog klijenta;

3) podaci o akcionarima banke i visini njihovog učešća u akcionarskom kapitalu banke, kao i podaci o drugim licima sa učešćem u banci i podaci o tom učešću, bez obzira na to da li su oni klijenti banke;

4) podaci koji se odnose na urednost ispunjavanja obaveza klijenta prema banci.

Obaveza čuvanja bankarske tajne

Član 47

Banka i članovi njenih organa, akcionari i zaposleni u banci, kao i spoljni revizor banke i druga lica koja zbog prirode posla koji obavljaju imaju pristup podacima iz člana 46. stav 2. ovog zakona, ne mogu te podatke saopštavati trećim licima ni koristiti ih protivno interesu banke i njenih klijenata, niti mogu trećim licima omogućiti pristup tim podacima.

Obaveza čuvanja bankarske tajne za lica iz stava 1. ovog člana ne prestaje ni posle prestanka statusa na osnovu kog su ostvarili pristup podacima iz tog stava.

Banka može podatke o klijentu koji se smatraju bankarskom tajnom saopštiti trećim licima samo uz pismeno odobrenje tog klijenta, osim ako ovim ili drugim zakonom nije drukčije propisano.

Izuzeci od obaveze čuvanja bankarske tajne

Član 48

Obaveza čuvanja bankarske tajne ne postoji ako se podaci saopštavaju:

1) na osnovu odluke ili zahteva nadležnog suda;

2) za potrebe ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove, organa nadležnog za borbu protiv organizovanog kriminala i organa nadležnog za sprečavanje pranja novca, u skladu s propisima;

3) u vezi sa imovinskim postupkom, a na osnovu zahteva staraoca imovine ili konzularnih predstavništava stranih država, posle podnošenja pismenih dokumenata kojima se dokazuje opravdani interes ovih lica;

4) u vezi sa izvršenjem nadležnog organa na imovini klijenta banke;

5) regulatornim telima u Republici Srbiji radi obavljanja poslova iz njihove nadležnosti;

6) licu koje su banke osnovale radi prikupljanja podataka o ukupnom iznosu, vrsti i ažurnosti u ispunjavanju obaveza fizičkih i pravnih lica klijenata banaka;

7) nadležnom organu u vezi s vršenjem kontrole obavljanja platnog prometa kod pravnih i fizičkih lica koja obavljaju delatnost, u skladu s propisima kojima se uređuje platni promet;

8) poreskoj upravi, u skladu s propisima kojima se uređuju poslovi iz njene nadležnosti;

9) organu nadležnom za kontrolu deviznog poslovanja;

10) na zahtev organizacije za osiguranje depozita, u skladu sa zakonom kojim se uređuje osiguranje depozita;

11) stranom regulatornom telu pod uslovima predviđenim sporazumom o saradnji zaključenim između tog tela i Narodne banke Srbije;

12) u drugim slučajevima propisanim ovim ili drugim zakonom.

Izuzetno od odredaba stava 1. ovog člana, banka ima pravo da podatke koji predstavljaju bankarsku tajnu saopšti javnom tužiocu i sudovima, odnosno drugim organima koji vrše javnopravna ovlašćenja isključivo radi zaštite svojih prava, u skladu sa zakonom.

Postupanje s podacima koji predstavljaju bankarsku tajnu

Član 49

Narodna banka Srbije, sudovi i drugi organi koji vrše javnopravna ovlašćenja mogu podatke do kojih su došli u skladu s članom 47. ovog zakona koristiti isključivo u svrhu za koju su pribavljeni i ne mogu ih saopštavati trećim licima niti tim licima omogućiti da saznaju i koriste ove podatke, osim u slučajevima predviđenim zakonom.

Odredbe stava 1. ovog člana shodno se primenjuju i na lica koja su zaposlena, odnosno koja su bila zaposlena u organima iz tog stava.

Odeljak 5

Finansijska evidencija, izveštavanje i objavljivanje podataka i informacija

Finansijska evidencija

Član 50

Banka je dužna da vodi poslovne knjige i računovodstvenu evidenciju i da godišnje finansijske izveštaje, koji istinito i objektivno odražavaju njeno poslovanje i finansijsko stanje, priprema sa sadržajem i u obliku koji su utvrđeni zakonom kojim se uređuje računovodstvo, ovim zakonom i propisima Narodne banke Srbije.

Banka je dužna da pri sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja primenjuje međunarodne standarde finansijskog izveštavanja od dana koji je nadležno međunarodno telo odredilo kao dan početka njihove primene.

Izveštavanje Narodne banke Srbije

Član 51

Radi procene finansijskog stanja banke i njenih podređenih društava na pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi, banka je dužna da pripremi i Narodnoj banci Srbije podnese izveštaje koji se odnose na upravljanje bankom, poslovanje organizacionih struktura, planirane poslovne aktivnosti, kapital, likvidnost, solventnost i profitabilnost banke i njenih podređenih društava, kao i druge izveštaje potrebne za kontrolu njenog poslovanja.

Narodna banka Srbije propisuje sadržinu i oblik izveštaja iz stava 1. ovog člana, kao i način i rokove njihovog dostavljanja.

Banka evidentira, prikuplja, obrađuje i Narodnoj banci Srbije dostavlja podatke i informacije o dužnicima u vezi s bilansnim potraživanjima i vanbilansnim stavkama banke, radi uključivanja tih podataka i informacija u informacioni sistem Narodne banke Srbije.

Narodna banka Srbije bliže propisuje sadržinu, formu, način i rokove dostavljanja podataka i informacija iz stava 3. ovog člana, kao i način korišćenja tih podataka odnosno informacija.

Objavljivanje podataka i informacija banke

Član 51a

Banka je dužna da objavljuje podatke o strategiji i politikama upravljanja rizicima banke, kapitalu banke, adekvatnosti kapitala banke, kao i druge podatke, odnosno informacije, u skladu sa propisima Narodne banke Srbije.

Banka nije dužna da objavljuje podatke i informacije koji nisu materijalno značajni, zatim podatke i informacije čije bi objavljivanje u javnosti moglo negativno da utiče na konkurentski položaj te banke na tržištu, kao i podatke i informacije koji predstavljaju bankarsku tajnu u smislu ovog zakona.

Narodna banka Srbije bliže propisuje sadržaj podataka odnosno informacija iz ovog člana, kao i uslove, način i rokove za njihovo objavljivanje.

Objavljivanje podataka i informacija Narodne banke Srbije

Član 51b

Narodna banka Srbije javno objavljuje:

- 1) opšte informacije o načinu sprovođenja procesa procene poslovanja banaka;
- 2) zbirne statističke podatke o sprovedenim aktivnostima iz oblasti kontrolne funkcije.

Narodna banka Srbije na svojoj internet prezentaciji čini dostupnim objavljene propise i druge opšte akte iz oblasti kontrole poslovanja banaka i restrukturiranja banaka - isključivo u svrhe dodatnog informisanja.

Izuzetno od člana 9b. stav 1. ovog zakona, Narodna banka Srbije može bliže propisati uslove, način i rokove objavljivanja podataka i informacija o bankama za koje je u postupku kontrole iz člana 102. ovog zakona utvrđeno da nisu postupale u skladu sa ovim zakonom, drugim zakonima po kojima je Narodna banka Srbije nadležna za vršenje nadzora nad poslovanjem banaka i propisima Narodne banke Srbije.

Odeljak 6

Spoljna revizija

Imenovanje spoljnog revizora

Član 52

Radi obavljanja godišnje revizije svojih finansijskih izveštaja, banka, bankarska grupa i bankarski holding godišnje angažuju spoljnog revizora (preduzeće za reviziju).

O imenovanju spoljnog revizora banka ili bankarski holding obaveštavaju Narodnu banku Srbije u roku od 15 dana od dana tog imenovanja.

Narodna banka Srbije utvrđuje i objavljuje listu spoljnih revizora koji mogu vršiti reviziju iz stava 1. ovog člana, na osnovu kriterijuma koje propiše.

Član 53

Banka ne može imenovati spoljnog revizora čiji je prihod od revizije te banke u prethodnoj godini veći od polovine njegovih ukupnih prihoda.

Spoljni revizor može kod banke obavljati najviše pet uzastopnih revizija redovnih godišnjih finansijskih izveštaja.

Spoljni revizor ne može u istoj godini obavljati i reviziju finansijskih izveštaja banke i pružati joj konsultantske usluge, niti reviziju može vršiti za poslovnu godinu u kojoj joj je pružao te usluge.

Član 54

Lice koje rukovodi revizijom banke i potpisuje izveštaj spoljnog revizora mora imati najviše profesionalno zvanje u oblasti revizije, prema zakonu kojim se uređuje revizija, tri godine iskustva u obavljanju poslova revizije banaka i mora biti nezavisno od banke.

Lice iz stava 1. ovog člana ne smatra se nezavisnim od banke ako je ono ili preduzeće za reviziju u kome je to lice angažovano, ili rukovodilac tog preduzeća – u tekućoj godini i u dve prethodne poslovne godine, kao i za vreme obavljanja revizije:

1) bilo lice povezano s bankom ili bilo kojim članom bankarske grupe;

- 2) bilo poslovni partner banke ili bilo kog člana bankarske grupe;
- 3) bilo lice koje ima direktno ili indirektno vlasništvo u banci ili članu bankarske grupe;
- 4) bilo likvidacioni ili stečajni upravnik člana bankarske grupe;
- 5) bilo ugovorna strana u ugovornom odnosu s licem koje bi moglo negativno uticati na njegovu nepristrasnost i nezavisnost.

Revizija na konsolidovanoj osnovi

Član 55

Godišnja revizija finansijskih izveštaja bankarskih grupa mora se sprovoditi na konsolidovanoj osnovi.

Svako podređeno društvo banke ili bankarskog holdinga obavezno je da obezbedi spoljnu reviziju svojih pojedinačnih godišnjih finansijskih izveštaja.

Reviziju iz stava 1. ovog člana vrši spoljni revizor, koga imenuje najviše matično društvo bankarske grupe.

Uz saglasnost Narodne banke Srbije, podređeno društvo koje nije banka ne mora biti uključeno u reviziju iz stava 1. ovog člana ako je:

- 1) njegov kapital, prema bilansu stanja, manji od 5% ukupnog kapitala banke, odnosno bankarskog holdinga;
- 2) tokom prethodne poslovne godine ostvarilo manje od 5% prihoda banke, odnosno bankarskog holdinga.

Uz saglasnost ili na zahtev Narodne banke Srbije, podređeno društvo koje nije banka ne mora biti uključeno u reviziju bankarske grupe ako bi to, prema mišljenju Narodne banke Srbije, doprinelo objektivnom sagledavanju finansijskog stanja te grupe.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način vršenja revizije iz stava 1. ovog člana.

Izveštaj spoljnog revizora

Član 56

Spoljni revizor sačinjava izveštaj i daje mišljenje o tome da li su godišnji finansijski izveštaji banke sačinjeni u skladu sa međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, odnosno međunarodnim računovodstvenim standardima, zakonom kojim se uređuje računovodstvo i propisima Narodne banke Srbije i da li istinito i objektivno prikazuju finansijski položaj banke, rezultate poslovanja i novčane tokove za tu godinu po svim materijalno značajnim pitanjima.

Spoljni revizor daje upravnom i izvršnom odboru banke, kao i Narodnoj banci Srbije, ocenu efikasnosti funkcionisanja unutrašnje revizije, sistema upravljanja rizicima i sistema unutrašnjih kontrola.

Narodna banka Srbije propisuje minimalan obim i sadržaj izveštaja iz stava 1. ovog člana, odnosno ocene iz stava 2. ovog člana.

Narodna banka Srbije može od spoljnog revizora zahtevati i dodatna obaveštenja u vezi sa izvršenom revizijom.

Revizija kod statusnih promena

Član 57

Banka koja je osnovana spajanjem dužna je da Narodnoj banci Srbije dostavi mišljenje spoljnog revizora o istinitosti i objektivnosti svog početnog bilansa stanja na ugovoreni datum spajanja, odnosno sa stanjem na datum upisa tog spajanja u registar privrednih društava ako se ta dva datuma razlikuju, u roku od 90 dana od dana upisa te banke u registar privrednih subjekata.

Banka kojoj se pripaja druga banka dužna je da angažuje spoljnog revizora radi obavljanja revizije svojih finansijskih izveštaja sa stanjem na ugovoreni datum pripajanja, odnosno sa stanjem na datum upisa tog pripajanja u registar privrednih društava ako se ta dva datuma razlikuju.

Izveštaj spoljnog revizora o obavljenoj reviziji iz stava 2. ovog člana banka iz tog stava dužna je da dostavi Narodnoj banci Srbije u roku od 90 dana od dana upisa pripajanja u registar privrednih subjekata.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način vršenja revizije iz ovog člana.

Obaveza obaveštavanja spoljnog revizora

Član 58

Spoljni revizor dužan je da upravni i izvršni odbor banke, odnosno člana bankarske grupe, kao i Narodnu banku Srbije, obavesti, i to odmah nakon što za njih sazna, o svakoj činjenici koja predstavlja:

- 1) povredu zakona i propisa Narodne banke Srbije;
- 2) materijalno značajnu promenu finansijskog rezultata iskazanog u nerevidiranim godišnjim finansijskim izveštajima;
- 3) povredu unutrašnjih procedura ili akata banke ili bankarske grupe kojoj banka pripada;
- 4) okolnost koja bi mogla dovesti do materijalnog gubitka za banku ili člana bankarske grupe ili bi mogla ugroziti kontinuitet njihovog poslovanja.

Obaveštenje iz stava 1. ovog člana ne smatra se povredom tajnosti podataka banke ili poverljivih informacija i spoljni revizor zbog njega ne može snositi odgovornost.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način davanja obaveštenja iz stava 1. ovog člana.

Mere na osnovu izveštaja spoljnog revizora

Član 59

Kad su nepravilnosti u poslovanju banke utvrđene u izveštaju spoljnog revizora, banka je dužna da te nepravilnosti otkloni i da o tome obavesti Narodnu banku Srbije.

Ako banka ne otkloni nepravilnosti iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije može prema toj banci preduzeti mere propisane ovim zakonom.

Povlačenje ili razrešenje dužnosti spoljnog revizora

Član 60

Banka i bankarski holding dostavljaju Narodnoj banci Srbije pismeno obaveštenje o povlačenju ili razrešenju dužnosti spoljnog revizora banke, bankarskog holdinga ili bankarske grupe, sa izjavom o razlozima za povlačenje, odnosno razrešenje – najkasnije u roku od 15 dana od dana povlačenja, odnosno razrešenja.

Kad se spoljni revizor banke, bankarskog holdinga ili bankarske grupe povuče ili bude razrešen dužnosti, drugi spoljni revizor ne može prihvatiti tu dužnost ako od prethodnog revizora ne pribavi pismenu izjavu iz stava 1. ovog člana.

Izuzetno od odredbe stava 2. ovog člana, izbor spoljnog revizora banke, bankarskog holdinga ili bankarske grupe može se prihvatiti i bez pribavljanja izjave iz tog stava ako novi revizor obavesti Narodnu banku Srbije da nije primio izjavu u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva za davanje te izjave.

Narodna banka Srbije neće prihvatiti izveštaj spoljnog revizora koji je imenovan na ovu funkciju ako nije zahtevao izjavu iz stava 1. ovog člana ili je to imenovanje prihvatio pre isteka roka iz stava 3. tog člana.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način povlačenja ili razrešenja dužnosti spoljnog revizora.

Dostavljanje i objavljivanje godišnjih finansijskih izveštaja sa izveštajem spoljnog revizora

Član 61

Banka je dužna da Narodnoj banci Srbije dostavi usvojene pojedinačne finansijske izveštaje banke i njenog bankarskog holdinga, sa izveštajem spoljnog revizora, za prethodnu poslovnu godinu - u roku od 120 dana nakon završetka te godine.

Narodna banka Srbije može od bilo kog člana bankarske grupe zahtevati da joj dostavi pojedinačne finansijske izveštaje sa izveštajem spoljnog revizora.

Banka je dužna da dostavi usvojene konsolidovane finansijske izveštaje bankarske grupe, sa izveštajem spoljnog revizora, za prethodnu poslovnu godinu - u roku od 150 dana nakon završetka te godine.

Izveštaj spoljnog revizora u skraćenom obliku za banku, bankarski holding i bankarsku grupu banka objavljuje u najmanje jednim dnevnim novinama koje se distribuiraju na teritoriji Republike Srbije, i to u roku od 15 dana od dana dostavljanja tog izveštaja Narodnoj banci Srbije.

Kompletan izveštaj spoljnog revizora o godišnjim finansijskim izveštajima za banku, bankarski holding i bankarsku grupu, uključujući i napomene uz finansijske izveštaje - banka objavljuje na svojoj internet prezentaciji u roku od 15 dana od dana dostavljanja tog izveštaja Narodnoj banci Srbije.

Pored objavljivanja revidiranog godišnjeg finansijskog izveštaja, banka na svojoj internet prezentaciji tromesečno, u roku od 30 dana nakon isteka obračunskog perioda, objavljuje i nerevidirane finansijske izveštaje, koji sadrže bilans stanja s vanbilansnim stavkama, bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine, a objavljuje i imena članova upravnog i izvršnog odbora banke i lica koja imaju učešće u banci ili bankarskom holdingu i podatke o tim licima, kao i organizacionu strukturu i spisak organizacionih jedinica te banke.

Ako se u izveštajima i podacima koji su objavljeni utvrdi greška, banka ili spoljni revizor dužni su da o tome odmah obaveste Narodnu banku Srbije, a banka je dužna i da objavi korigovane izveštaje i podatke.

Odbijanje Narodne banke Srbije da prihvati izveštaj spoljnog revizora

Član 62

Ako utvrdi da revizija banke, bankarskog holdinga ili bankarske grupe iz člana 52. ovog zakona nije obavljena u skladu sa odredbama ovog zakona i propisima donetim na osnovu ovog zakona, a naročito ako u postupku kontrole ili na drugi način utvrdi da izveštaj revizora nije zasnovan na istinitim i objektivnim činjenicama - Narodna banka Srbije neće prihvatiti izveštaj o toj reviziji i zahtevaće da drugi spoljni revizor ponovo obavi reviziju o trošku banke.

Posebna revizija

Član 63

Ako oceni da je za potrebe vršenja kontrole iz ovog zakona potrebno prikupiti, analizirati i obraditi određene podatke u vezi s poslovanjem banke koji nisu obuhvaćeni izveštajem o reviziji godišnjih finansijskih izveštaja banke - Narodna banka Srbije može banci naložiti angažovanje spoljnog revizora radi obavljanja posebne revizije finansijskih izveštaja banke i člana bankarske grupe ili njihovih pojedinih delova, kao i za druge vrste revizije, odnosno ispitivanja pojedinih poslovnih procesa i podataka u vezi s poslovanjem ovih lica (u daljem tekstu: posebna revizija).

Za vršenje posebne revizije, Narodna banka Srbije može da zahteva od banke ili člana bankarske grupe da imenuje revizora koji se nalazi na listi iz člana 52. stav 3. ovog zakona. Banka ili član bankarske grupe dužni su da tom revizoru dostave, bez odlaganja i ograničenja, sve podatke i dokumente neophodne za sprovođenje posebne revizije i da mu pruže svu potrebnu pomoć, u skladu sa ovim zakonom.

Troškove posebne revizije snosi banka.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način vršenja posebne revizije.

Odeljak 7 Udruženje banaka

Osnivanje udruženja banaka

Član 64

Banke mogu, radi unapređivanja sopstvenog poslovanja i usklađivanja svoje delatnosti, osnivati udruženja.

Udruženje banaka ima svojstvo pravnog lica.

Udruženje banaka upisuje se u registar, u skladu sa zakonom.

Ugovorom o osnivanju udruženja banaka utvrđuju se naziv, delatnost i sedište udruženja, zastupanje udruženja i odgovornost u pravnom prometu, prestanak rada udruženja i način upravljanja udruženjem, kao i druga pitanja značajna za osnivanje udruženja banaka.

Udruženje banaka dostavlja Narodnoj banci Srbije ugovor iz stava 4. ovog člana, kao i druge akte udruženja i sporazume koje udruženje zaključuje s bankama.

Glava IV ORGANIZACIJA BANKE I NAČIN UPRAVLJANJA BANKOM

Odeljak 1 Organi banke

Skupština banke

Sastav

Član 65

Skupštinu banke čine akcionari banke.

Pravo glasa akcionari ostvaruju neposredno ili preko svojih predstavnika.

Statutom banke se akcionarima koji imaju 1% ili više akcija s pravom glasa ne može onemogućiti neposredno vršenje prava glasa.

Delokrug

Član 66

Skupština banke:

- 1) usvaja poslovnu politiku i strategiju banke, kojima se definišu poslovni ciljevi banke za period od najmanje tri naredne godine;
- 2) donosi statut banke i usvaja izmene i dopune osnivačkog akta i statuta banke;
- 3) usvaja finansijske izveštaje banke i bankarske grupe u kojoj je banka najviše matično društvo i izveštaj spoljnog revizora o reviziji tih finansijskih izveštaja, uključujući i napomene uz finansijske izveštaje;
- 3a) odlučuje o upotrebi i raspoređivanju ostvarene dobiti, odnosno pokriću gubitaka;
- 4) odlučuje o povećanju kapitala banke, odnosno o ulaganjima kapitala u drugu banku ili u druga pravna lica, o visini ulaganja u osnovna sredstva banke, kao i o sticanju sopstvenih akcija banke;
- 5) imenuje i razrešava predsednika i članove upravnog odbora banke;
- 6) određuje naknadu članovima upravnog odbora banke;
- 7) odlučuje o statusnim promenama i o prestanku rada banke;
- 8) *(brisana)*
- 9) imenuje i razrešava spoljnog revizora;
- 10) donosi poslovnik o svom radu i odlučuje o drugim pitanjima, u skladu sa zakonom i statutom banke.

Statutom se mogu skupštini banke utvrditi i druga prava i obaveze.

Skupština banke ne može donošenje odluka iz stava 1. ovog člana preneti na drugi organ banke.

Narodna banka Srbije daje saglasnost na statut banke, odnosno na izmene i dopune osnivačkog akta i statuta banke.

Statut banke, odnosno izmene i dopune osnivačkog akta i statuta banke ne mogu stupiti na snagu pre dostavljanja saglasnosti iz stava 4. ovog člana.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način davanja saglasnosti iz stava 4. ovog člana.

Redovno zasedanje skupštine

Član 67

Redovno zasedanje skupštine banke održava se najmanje jednom godišnje, na način predviđen statutom banke.

Narodna banka Srbije može zahtevati da se određena pitanja uvrste u dnevni red redovnog zasedanja skupštine banke.

Na postupak sazivanja, obaveštavanja i rada redovnog zasedanja skupštine banke primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju privredna društva koje se odnose na skupštinu akcionarskog društva, osim ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Vanredno zasedanje skupštine

Član 68

Vanredno zasedanje skupštine banke može se sazvati na zahtev:

- 1) upravnog odbora ili drugog organa banke koji je statutom banke ovlašćen da sazove vanredno zasedanje skupštine;
- 2) akcionara banke s najmanje 10% akcija s pravom glasa;
- 3) *(brisana)*

Na postupak sazivanja vanrednog zasedanja skupštine banke primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju privredna društva.

Upravni odbor banke sazvaće vanredno zasedanje skupštine banke:

- 1) kada banka postane potkapitalizovana;
- 2) na zahtev unutrašnje revizije banke, spoljnog revizora banke ili odbora za praćenje poslovanja banke;
- 3) na zahtev Narodne banke Srbije;
- 4) uvek kada oceni da je to potrebno.

Narodna banka Srbije može zahtevati da se određena pitanja uvrste u dnevni red vanrednog zasedanja skupštine banke.

Prisustvo predstavnika Narodne banke Srbije na sednici skupštine banke

Član 69

Predstavnik Narodne banke Srbije može prisustvovati sednici skupštine banke i može se obraćati akcionarima na toj sednici.

Upravni odbor banke obavestiće Narodnu banku Srbije o datumu održavanja i dnevnom redu sednice skupštine banke u roku predviđenom za obaveštavanje članova skupštine banke.

Upravni i izvršni odbor banke

Član 70

Organi upravljanja bankom su upravni i izvršni odbor banke.

Članovi upravnog i izvršnog odbora banke odgovorni su da poslovanje banke bude u skladu sa zakonom, propisima i aktima Narodne banke Srbije, kao i aktima i procedurama banke, u skladu s dužnostima i odgovornostima upravnog, odnosno izvršnog odbora utvrđenim ovim zakonom, propisima donetim na osnovu ovog zakona, statutom i unutrašnjim aktima banke.

Članovi upravnog i izvršnog odbora banke dužni su da doprinose dugoročnom pozitivnom poslovanju banke i da u obavljanju poslova iz svog delokruga postupaju u skladu s pažnjom dobrog stručnjaka.

Predstavnik Narodne banke Srbije može prisustvovati sednicama upravnog i izvršnog odbora banke, kao i odbora iz člana 79. stav 1. ovog zakona i može se obraćati članovima ovih odbora.

Upravni odbor

Sastav

Član 71

Upravni odbor banke čini najmanje pet članova, uključujući i predsednika.

Najmanje jedna trećina članova upravnog odbora banke moraju biti lica nezavisna od banke.

Nezavisnim od banke smatra se lice koje nema direktno ili indirektno vlasništvo ni u banci ni u članu bankarske grupe u kojoj je ta banka.

Narodna banka Srbije može propisati dodatne uslove koje lice mora ispuniti da bi se smatralo nezavisnim od banke.

Članovi upravnog odbora banke moraju imati dobru poslovnu reputaciju, odgovarajuće kvalifikacije i iskustvo, kao i sposobnost da obavljanju poslova iz svog delokruga posvete dovoljno vremena - u skladu s propisom Narodne banke Srbije.

Najmanje tri člana upravnog odbora banke moraju imati odgovarajuće iskustvo iz oblasti finansija.

Najmanje jedan član upravnog odbora banke mora aktivno znati srpski jezik i imati prebivalište na teritoriji Republike Srbije.

Imenovanje i razrešenje članova upravnog odbora

Član 72

Banka Narodnoj banci Srbije podnosi zahtev za davanje prethodne saglasnosti na imenovanje člana upravnog odbora banke, uz koji dostavlja dokumente i daje podatke kojima se dokazuju poslovna reputacija, kvalifikacije i iskustvo lica predloženog za člana upravnog odbora banke, kao i činjenica da to lice ima sposobnost da posveti dovoljno vremena obavljanju poslova iz svog delokruga.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana banka dostavlja Narodnoj banci Srbije dokumente i daje podatke o poslovnoj reputaciji saradnika lica predloženog za člana upravnog odbora banke.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove za davanje saglasnosti iz stava 1. ovog člana.

Narodna banka Srbije odbiće zahtev iz stava 1. ovog člana ako je lice predloženo za člana upravnog odbora banke:

- 1) lice koje je na dan oduzimanja dozvole za rad banci ili šest meseci pre tog dana, odnosno na dan uvođenja privremene ili posebne uprave u banci bilo ovlašćeno za predstavljanje i zastupanje, odnosno član organa upravljanja te banke, osim ako to lice svojim aktima i radnjama, odnosno propuštanjem da se preduzmu ovi akti i radnje nije uticalo ili nije moglo uticati na ispunjenje uslova za oduzimanje dozvole za rad banci, odnosno na uvođenje privremene ili posebne uprave u banci;
- 2) član bilo kog organa upravljanja druge banke, odnosno zaposleni u banci;
- 3) pravnosnažno osuđeno za krivično delo na безусловnu kaznu zatvora ili pravnosnažno osuđeno za krivično delo koje ga čini nepodobnim za obavljanje te funkcije;
- 4) lice čiji saradnik nema dobru poslovnu reputaciju u skladu s propisom Narodne banke Srbije.

Za člana upravnog odbora banke iz člana 71. stav 6. ovog zakona, uz zahtev iz stava 1. ovog člana, podnosi se i dokaz da to lice ima najmanje tri godine iskustva na rukovodećem položaju u licu u finansijskom sektoru ili šest godina iskustva u oblasti finansija i bankarstva i da se istaklo kao stručnjak ili naučni radnik u tim oblastima. Za ostale članove upravnog odbora, uz zahtev iz stava 1. ovog člana, podnose se dokazi iz stava 3. tog člana i dokaz da to lice ima najmanje šest godina iskustva na rukovodećem položaju u privrednom društvu.

Banka obaveštava Narodnu banku Srbije o razrešenju ili ostavci člana upravnog odbora banke u roku od deset dana od dana razrešenja ili ostavke, navodeći razloge za to.

Član upravnog odbora banke ne može biti član izvršnog odbora banke.

Narodna banka Srbije može rešenjem naložiti razrešenje člana upravnog odbora banke ako utvrdi da to lice više ne ispunjava uslove iz ovog zakona ili da postupa suprotno odredbama

ovog zakona, odnosno da snosi odgovornost za nepravilnosti u poslovanju banke, kao i ako banka Narodnoj banci Srbije ne omogući da izvrši kontrolu boniteta i zakonitosti njenog poslovanja.

Ako je član upravnog odbora banke optužen za krivično delo koje ga čini nepodobnim za obavljanje te funkcije, Narodna banka Srbije može rešenjem tom licu privremeno zabraniti vršenje ove funkcije u banci, do okončanja krivičnog postupka, a ako je pravnosnažno osuđen za ovo krivično delo ta funkcija mu prestaje danom pravnosnažnosti presude.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način imenovanja članova upravnog odbora banke.

Delokrug

Član 73

Upravni odbor banke:

- 1) saziva sednice skupštine banke;
- 2) priprema za skupštinu banke predloge odluka i odgovoran je za sprovođenje tih odluka;
- 3) usvaja predlog poslovne politike i strategije banke i podnosi ih skupštini banke na usvajanje;
- 4) usvaja strategiju i politiku za upravljanje rizicima, kao i strategiju i plan upravljanja kapitalom banke;
- 5) utvrđuje opšte uslove poslovanja banke, kao i njihove izmene i dopune;
- 6) bira i razrešava predsednika i članove izvršnog odbora banke;
- 7) bira i razrešava članove odbora iz člana 79. stav 1. ovog zakona;
- 8) utvrđuje iznose do kojih izvršni odbor banke može odlučivati o plasmanima i zaduživanju banke i odlučuje o plasmanima i zaduživanju banke preko tih iznosa;
- 9) daje prethodnu saglasnost za izloženost banke prema svakom pojedinačnom licu ili grupi povezanih lica koja prelazi 10% kapitala banke, odnosno za povećanje ove izloženosti preko 20% kapitala banke;
- 10) nadzire rad izvršnog odbora banke;
- 11) uspostavlja sistem unutrašnjih kontrola i vrši nadzor nad njegovom efikasnošću;
- 11a) usvaja plan upravljanja rizicima usklađenosti poslovanja iz člana 84. stav 1. ovog zakona, kao i program praćenja usklađenosti poslovanja iz stava 5. tog člana;
- 12) usvaja program i plan unutrašnje revizije banke i metodologiju njenog rada;

13) razmatra izveštaje spoljne i unutrašnje revizije o rezultatima izvršene revizije, izveštaje o aktivnostima i radu unutrašnje revizije, kao i izveštaje o aktivnostima funkcije kontrole usklađenosti poslovanja, te odobrava godišnji izveštaj o adekvatnosti upravljanja rizicima i unutrašnjoj kontroli banke;

13a) razmatra nalaze i preporuke sadržane u pismu spoljnog revizora rukovodstvu banke i obezbeđuje praćenje postupanja banke u skladu s tim nalazima i preporukama;

14) usvaja tromesečne i godišnje izveštaje izvršnog odbora banke o poslovanju banke, uključujući tromesečne izveštaje o upravljanju rizicima, i skupštini banke podnosi usvojeni finansijski izveštaj na konačno usvajanje;

15) donosi poslovničke o svom radu i radu odbora iz člana 79. stav 1. ovog zakona;

16) usvaja plan oporavka banke;

17) obaveštava Narodnu banku Srbije i druge nadležne organe o utvrđenim nepravilnostima;

18) utvrđuje unutrašnju organizaciju, odnosno organizacionu strukturu banke koja obezbeđuje podelu ovlašćenja, dužnosti, i odgovornosti zaposlenih, članova organa upravljanja i drugih lica na rukovodećem položaju u banci, na način kojim se sprečava sukob interesa i obezbeđuje transparentan i dokumentovan proces donošenja i sprovođenja odluka;

19) usvaja politiku zarada i ostalih primanja zaposlenih u banci;

20) obavlja druge poslove u skladu sa statutom banke.

Upravni odbor banke odgovoran je za tačnost svih izveštaja o poslovanju, finansijskom stanju i rezultatima poslovanja banke upućenih akcionarima banke, javnosti i Narodnoj banci Srbije.

Narodna banka Srbije može bliže urediti utvrđivanje politika zarada i ostalih primanja zaposlenih u banci iz stava 1. tačka 19) ovog člana.

Sednice

Član 74

Sednice upravnog odbora banke održavaju se po potrebi, a najmanje jednom u tri meseca.

Sednice upravnog odbora banke održavaju se u prostorijama sedišta ili drugih organizacionih delova banke na teritoriji Republike Srbije najmanje jednom u tri meseca.

Upravni odbor banke održaće vanrednu sednicu ako to Narodna banka Srbije zahteva radi razmatranja određenih pitanja.

Upravni odbor banke obavestiće Narodnu banku Srbije o datumu održavanja i dnevnom redu sednice upravnog odbora banke u roku predviđenom za obaveštavanje članova upravnog odbora banke.

Banka je dužna da, uz godišnji izveštaj koji Narodnoj banci Srbije dostavlja u skladu sa ovim zakonom, dostavi i izveštaj o ukupnom broju održanih sednica upravnog odbora banke i mestu njihovog održavanja.

Izvršni odbor banke

Sastav

Član 75

Izvršni odbor banke čine najmanje dva člana, uključujući i predsednika.

Predsednik izvršnog odbora banke predstavlja i zastupa banku.

Pri zaključivanju pravnih poslova i preduzimanju pravnih radnji iz delokruga izvršnog odbora, predsednik izvršnog odbora banke dužan je da obezbedi potpis jednog člana tog odbora.

Članovi izvršnog odbora banke su u radnom odnosu u banci na neodređeno vreme s punim radnim vremenom.

Članovi izvršnog odbora banke moraju imati dobru poslovnu reputaciju, odgovarajuće kvalifikacije i iskustvo, u skladu s propisom Narodne banke Srbije.

Najmanje jedan član izvršnog odbora banke mora aktivno znati srpski jezik i imati prebivalište na teritoriji Republike Srbije, a svi članovi izvršnog odbora moraju imati boravište na teritoriji Republike Srbije.

Na imenovanje i razrešenje članova izvršnog odbora banke shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na imenovanje i razrešenje članova upravnog odbora banke.

Delokrug

Član 76

Izvršni odbor banke organizuje i nadzire svakodnevno poslovanje banke.

Izvršni odbor banke odgovoran je za primenu i efikasno funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola banke.

Izvršni odbor banke:

- 1) izvršava odluke skupštine banke i upravnog odbora banke;
- 2) predlaže upravnom odboru poslovnu politiku i strategiju banke, kao i strategiju i politiku za upravljanje rizicima i strategiju i plan upravljanja kapitalom banke;
- 3) sprovodi poslovnu politiku i strategiju banke donošenjem odgovarajućih poslovnih odluka;

- 4) sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima i strategiju i plan upravljanja kapitalom banke usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno za identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanjem njihove primene i izveštava upravni odbor u vezi s tim aktivnostima;
- 5) analizira sistem upravljanja rizicima i najmanje tromesečno izveštava upravni odbor banke o nivou izloženosti rizicima i upravljanju rizicima;
- 5a) razmatra izveštaje o aktivnostima funkcije kontrole usklađenosti poslovanja;
- 6) odlučuje o plasmanima i zaduživanju banke do iznosa koji utvrdi upravni odbor banke;
- 7) odlučuje, uz prethodno odobrenje upravnog odbora banke, o svakom povećanju izloženosti banke prema licu povezanom s bankom i o tome obaveštava upravni odbor banke;
- 8) obezbeđuje sigurnost i redovno praćenje sistema informacione tehnologije i trezorskog poslovanja banke;
- 9) obaveštava upravni odbor banke o svim postupanjima koja nisu u skladu s propisima i drugim aktima banke;
- 10) najmanje jednom u toku poslovnog tromesečja podnosi upravnom odboru banke pregled poslovnih aktivnosti, bilans stanja i bilans uspeha banke;
- 11) bez odlaganja obaveštava upravni odbor banke i Narodnu banku Srbije o svakom pogoršanju finansijskog stanja banke ili postojanju opasnosti od takvog pogoršanja, kao i o drugim činjenicama koje mogu znatno uticati na finansijsko stanje banke;
- 12) obezbeđuje da svi zaposleni budu upoznati s propisima i drugim aktima banke kojima se uređuju njihove radne obaveze;
- 13) donosi poslovnik o svom radu;
- 14) odlučuje o svim pitanjima koja nisu u nadležnosti skupštine i upravnog odbora banke.

Obaveza informisanja skupštine banke o prihodima članova organa upravljanja

Član 77

Skupština banke najmanje jednom godišnje razmatra pismenu informaciju s detaljnim podacima o svim zaradama, naknadama i drugim primanjima članova upravnog i izvršnog odbora banke i o svim ugovorima između banke i članova tih odbora i drugih lica koja su povezana s tim članovima čija je posledica imovinska korist za ta lica, kao i predlog upravnog odbora banke o zaradama, naknadama i drugoj imovinskoj koristi tih lica za narednu godinu.

Sukob interesa

Član 78

Članovi upravnog i izvršnog odbora banke dužni su da, u roku od mesec dana od dana stupanja na dužnost, upravnom odboru banke dostave pismenu izjavu koja sadrži podatke o:

1) imovinskim pravima tih lica i članova njihovih porodica čija tržišna vrednost prelazi 10.000 evra u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu na dan procene vrednosti ovih prava;

2) pravnom licu u kome lica koja daju izjavu ili članovi njihovih porodica učestvuju u organima upravljanja ili rukovođenja ili imaju učešće u tom pravnom licu, odnosno status ortaka ili komplementara.

Ako se promene podaci iz stava 1. ovog člana, članovi upravnog i izvršnog odbora banke obaveštavaju upravni odbor banke o toj promeni u roku od mesec dana od dana kad su saznali za promenu.

Podatke iz stava 1. ovog člana upravni odbor banke dostavlja skupštini banke najmanje jednom godišnje.

Narodna banka Srbije može propisati da izjava iz stava 1. ovog člana sadrži i druge podatke.

Članovi upravnog i izvršnog odbora banke dužni su da bez odlaganja obaveste upravni odbor banke o pravnom licu iz stava 1. tačka 2. ovog člana s kojim je banka uspostavila ili planira da uspostavi poslovni odnos.

Drugi odbori banke

Član 79

Banka je dužna da obrazuje odbor za praćenje poslovanja banke (odbor za reviziju), kreditni odbor i odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Banka može obrazovati i druge odbore.

Odbor za praćenje poslovanja banke (odbor za reviziju)

Član 80

Odbor za praćenje poslovanja banke čine najmanje tri člana, od kojih su najmanje dva članovi upravnog odbora banke koji imaju odgovarajuće iskustvo iz oblasti finansija.

Najmanje jedan član odbora za praćenje poslovanja banke mora biti lice nezavisno od banke.

Članovi odbora za praćenje poslovanja banke ne mogu biti lica povezana s bankom, osim po osnovu članstva u upravnom odboru banke ili u organu upravljanja, odnosno nadzora lica u sastavu iste bankarske grupe.

Odbor za praćenje poslovanja banke pomaže upravnom odboru banke u nadzoru nad radom izvršnog odbora banke i zaposlenih u banci.

Odbor za praćenje poslovanja banke dužan je da:

- 1) analizira godišnje izveštaje i druge finansijske izveštaje banke koji se upravnom odboru banke podnose na razmatranje i usvajanje;
- 2) analizira i usvaja predloge strategija i politika banke u vezi sa upravljanjem rizicima i sistemom unutrašnjih kontrola koje se upravnom odboru banke podnose na razmatranje i usvajanje;
- 3) analizira i nadzire primenu i adekvatno sprovođenje usvojenih strategija i politika za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola;
- 4) najmanje jednom mesečno izveštava upravni odbor o svojim aktivnostima i utvrđenim nepravilnostima, kao i da predlaže način na koji će se otkloniti te nepravilnosti, odnosno unaprediti politike i procedure za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola;
- 5) na predlog upravnog ili izvršnog odbora banke ili spoljnog revizora banke razmatra ulaganja i aktivnosti banke;
- 6) upravnom odboru i skupštini banke predlaže spoljnog revizora banke;
- 7) razmatra, sa spoljnim revizorom banke, godišnje revizije finansijskih izveštaja banke;
- 8) predlaže upravnom odboru banke da se određena pitanja u vezi sa spoljnom i unutrašnjom revizijom uvrste u dnevni red sednice skupštine.
- 9) *(brisana)*

Kad oceni da banka posluje suprotno zakonu, drugom propisu, statutu ili drugom aktu banke ili se to može zaključiti na osnovu izveštaja o reviziji, odnosno kad utvrdi druge nepravilnosti u poslovanju banke odbor za praćenje poslovanja banke obavezno predlaže upravnom odboru banke da otkloni uočene nepravilnosti, kao i da zakaže vanredno zasedanje skupštine banke u slučaju da ustanovljene nepravilnosti mogu imati teže posledice na poslovanje banke.

Članovi odbora za praćenje poslovanja banke sastaju se najmanje jednom mesečno, a najmanje jednom u tri meseca sastaju se u prostorijama sedišta banke ili drugih organizacionih delova banke na teritoriji Republike Srbije.

Kreditni odbor i odbor za upravljanje aktivom i pasivom

Član 81

Kreditni odbor odlučuje o kreditnim zahtevima u okvirima utvrđenim aktima banke i obavlja druge poslove utvrđene aktima banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom prati izloženost banke rizicima koji proizlaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, predlaže mere za upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi, rizikom likvidnosti, deviznim rizikom i ostalim tržišnim rizicima, a obavlja i druge poslove utvrđene aktima banke.

Narodna banka Srbije može propisati i druge poslove koje su dužni da obavljaju odbori iz ovog člana, a može bliže urediti i ostala pitanja u vezi s radom i organizacijom tih odbora.

Ključne funkcije i nosioci ključnih funkcija

Član 81a

Banka je dužna da identifikuje sve ključne funkcije, koje uvek uključuju funkcije sistema unutrašnjih kontrola iz člana 82. ovog zakona.

Nosioci ključnih funkcija iz stava 1. ovog člana jesu rukovodioci funkcija sistema unutrašnjih kontrola iz tog stava, kao i rukovodioci ostalih ključnih funkcija koje je banka identifikovala u skladu s tim stavom - u slučaju da ta lica nisu članovi organa upravljanja banke.

Banka je dužna da obezbedi da nosioci ključnih funkcija imaju dobru poslovnu reputaciju, odgovarajuće kvalifikacije i iskustvo, u skladu s propisima Narodne banke Srbije.

Banka obaveštava Narodnu banku Srbije o imenovanju, razrešenju ili ostavci nosioca ključne funkcije u roku od deset dana od dana imenovanja, razrešenja ili ostavke tog lica, navodeći razloge za to.

Banka podnosi Narodnoj banci Srbije zahtev za davanje prethodne saglasnosti na imenovanje rukovodilaca funkcija sistema unutrašnjih kontrola iz stava 2. ovog člana.

Narodna banka Srbije bliže propisuje uslove i način imenovanja nosilaca ključnih funkcija iz ovog člana, kao i uslove za davanje saglasnosti iz stava 5. ovog člana.

Narodna banka Srbije može rešenjem naložiti razrešenje nosioca ključne funkcije iz stava 2. ovog člana, ako utvrdi da to lice više ne ispunjava uslove koje je Narodna banka Srbije propisala u skladu sa st. 3. i 6. ovog člana.

Odeljak 2

Sistem unutrašnjih kontrola, funkcija kontrole usklađenosti poslovanja banke i funkcija unutrašnje revizije

Sistem unutrašnjih kontrola

Član 82

Banka je dužna da uspostavi i primeni efektivan i efikasan sistem unutrašnjih kontrola na način koji obezbeđuje kontinuirano praćenje rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a koji se naročito sastoji od:

- 1) funkcije upravljanja rizicima;
- 2) funkcije kontrole usklađenosti poslovanja;
- 3) funkcije unutrašnje revizije.

Sistem unutrašnjih kontrola iz stava 1. ovog člana predstavlja skup procesa i procedura uspostavljenih radi adekvatne kontrole rizika i praćenja efektivnosti i efikasnosti poslovanja, pouzdanosti finansijskih i ostalih podataka i informacija banke, kao i njihove usklađenosti s propisima, unutrašnjim aktima i standardima poslovanja, a čiji je cilj obezbeđenje sigurnosti i stabilnosti poslovanja banke.

Funkcije sistema unutrašnjih kontrola iz stava 1. ovog člana banka uspostavlja tako da veličina i organizaciona i kvalifikaciona struktura tih funkcija odgovaraju veličini banke, odnosno obimu i vrsti poslova koje banka obavlja, a da broj i struktura zaposlenih omogućavaju efektivno i efikasno vršenje tih funkcija.

Banka je dužna da obezbedi nezavisno vršenje funkcija sistema unutrašnjih kontrola iz stava 1. ovog člana, odnosno izbegavanje svih aktivnosti ili okolnosti koje mogu negativno uticati na objektivni rad tih funkcija.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način uređivanja i sprovođenja sistema unutrašnjih kontrola.

Funkcija kontrole usklađenosti poslovanja banke

Član 83

U banci postoji organizaciona jedinica u čijem je delokrugu kontrola usklađenosti poslovanja banke.

Osnovni zadaci organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana jesu identifikacija, praćenje i upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja banke.

Rizik usklađenosti poslovanja banke je rizik od izricanja sankcija regulatornog tela, finansijskih gubitaka ili narušavanja reputacije banke usled obavljanja poslova banke na način koji nije u skladu sa zakonom i drugim propisom, unutrašnjim aktima banke, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banke.

Rukovodioca organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana imenuje i razrešava upravni odbor banke.

Rukovodilac organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana i zaposleni u toj organizacionoj jedinici nezavisni su u svom radu i obavljaju isključivo poslove iz stava 2. ovog člana.

Zaposleni u banci dužni su da zaposlenima u organizacionoj jedinici iz stava 1. ovog člana omoguće uvid u dokumentaciju koju poseduju i da im pruže potrebne informacije.

Narodna banka Srbije bliže propisuje način i uslove identifikacije i praćenja rizika iz stava 3. ovog člana i upravljanja tim rizikom.

Član 84

Organizaciona jedinica u čijem je delokrugu kontrola usklađenosti poslovanja banke dužna je da identifikuje i procenjuje glavne rizike te usklađenosti i predlaže godišnji plan upravljanja tim rizicima, koji sadrži i plan obuke zaposlenih.

Organizaciona jedinica iz stava 1. ovog člana tromesečno sačinjava izveštaj o svojim aktivnostima, koji sadrži naročito izveštaj o sprovođenju plana upravljanja rizicima usklađenosti poslovanja iz stava 1. ovog člana.

Izveštaj iz stava 2. ovog člana organizaciona jedinica u čijem je delokrugu usklađenost poslovanja dostavlja izvršnom odboru, odboru za praćenje poslovanja i upravnom odboru na razmatranje.

Organizaciona jedinica iz stava 1. ovog člana sastavlja i godišnji izveštaj o rizicima usklađenosti poslovanja, koji dostavlja izvršnom odboru, odboru za praćenje poslovanja i upravnom odboru banke.

Organizaciona jedinica iz stava 1. ovog člana dužna je da sastavi program praćenja usklađenosti poslovanja banke, koji posebno sadrži metodologiju rada te organizacione jedinice, način i rokove izrade izveštaja i način provere te usklađenosti.

Rukovodilac organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana dužan je da o utvrđenim propustima koji se odnose na usklađenost poslovanja odmah obavesti izvršni odbor i odbor za praćenje poslovanja banke.

Rukovodilac organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana ima pravo da se neposredno obrati upravnom odboru banke, kad god je to potrebno.

Rukovodilac organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana odgovoran je za efikasno, kontinuirano, redovno i kvalitetno vršenje funkcije usklađenosti poslovanja i efikasno sprovođenje plana upravljanja rizicima usklađenosti poslovanja iz stava 1. ovog člana, blagovremeno sačinjavanje i dostavljanje izveštaja iz st. 2. i 4. ovog člana, kao i sprovođenje programa praćenja usklađenosti poslovanja iz stava 5. ovog člana.

Funkcija unutrašnje revizije

Član 85

U banci postoji organizaciona jedinica u čijem je delokrugu unutrašnja revizija.

Osnovni zadaci organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana su da upravnom odboru banke pruža nezavisno i objektivno mišljenje o pitanjima koja su predmet revizije, da obavlja savetodavnu aktivnost usmerenu na unapređenje postojećeg sistema unutrašnjih kontrola i poslovanja banke i da upravnom odboru banke pruža pomoć u ostvarivanju njegovih ciljeva, i to primenjujući sistematičan, disciplinovan i dokumentovan pristup vrednovanju i unapređenju postojećeg načina upravljanja rizicima, kontrole i rukovođenja procesima.

Banka je dužna da funkciju unutrašnje revizije vrši u skladu s propisima koji uređuju osnovne principe organizacije i rada unutrašnje revizije banke.

Banka ima najmanje jednog zaposlenog u organizacionoj jedinici iz stava 1. ovog člana, koji ima zvanje utvrđeno zakonom kojim se uređuje revizija i drugim propisima iz te oblasti.

Rukovodioca organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana bira i razrešava upravni odbor banke.

Rukovodilac organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana izrađuje program unutrašnje revizije i utvrđuje metodologiju njenog rada, a posebno uputstvo za rad unutrašnje revizije, način i rokove izrade i dostavljanja nadležnim organima banke izveštaja o unutrašnjoj reviziji, način praćenja preporučenih aktivnosti za otklanjanje nepravilnosti i nedostataka utvrđenih u poslovanju banke, kao i način i odgovornost za izradu, korišćenje i čuvanje dokumentacije o obavljenim aktivnostima unutrašnje revizije prema godišnjem planu. Ovaj rukovodilac izveštava upravni odbor o rezultatima izvršene revizije.

Rukovodilac organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana ima pravo da se neposredno obrati upravnom odboru banke kad god je to potrebno.

Rukovodilac organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana ovlašćen je da predloži sazivanje sednice odbora za praćenje poslovanja banke, o čemu obaveštava upravni odbor, a ako sednica tog odbora ne bude održana, obaveštava o tome skupštinu banke na prvoj narednoj sednici.

Zaposleni u organizacionoj jedinici iz stava 1. ovog člana ne mogu obavljati rukovodeće ni druge poslove iz delatnosti banke, osim poslova koji se odnose na vršenje unutrašnje revizije, niti mogu učestvovati u pripremi i izradi akata i druge dokumentacije koji mogu biti predmet unutrašnje revizije.

Rukovodilac organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana odgovoran je za efikasno, kontinuirano, redovno i kvalitetno vršenje funkcije unutrašnje revizije i efikasno sprovođenje programa i operativnih godišnjih planova te revizije.

Unutrašnja revizija dužna je da:

- 1) ocenjuje adekvatnost i pouzdanost sistema unutrašnjih kontrola banke i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja banke;
- 2) obezbedi da se rizici na odgovarajući način identifikuju i kontrolišu;
- 3) utvrđuje slabosti u poslovanju banke i njenih zaposlenih, kao i slučajeve neizvršenja obaveza i prekoračenja ovlašćenja i priprema predloge za otklanjanje tih slabosti, kao i preporuke za njihovo sprečavanje;
- 4) održava sastanke sa upravnim odborom banke, kao i odborom za praćenje poslovanja banke;
- 5) redovno priprema izveštaje o aktivnostima unutrašnje revizije i dostavlja ih upravnom odboru banke, kao i odboru za praćenje poslovanja banke.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način vršenja funkcija unutrašnje revizije.

Ovlašćenja unutrašnje revizije

Član 86

Zaposleni u organizacionoj jedinici u čijem je delokrugu unutrašnja revizija imaju pravo uvida u sve dokumente banke i njenih podređenih društava, kao i članova iste bankarske grupe, bez ograničenja vrše nadzor nad poslovanjem banke i učestvuju na sednicama upravnog odbora banke i njegovih odbora.

Na zahtev zaposlenih u organizacionoj jedinici iz stava 1. ovog člana, zaposleni u banci dužni su da dostave pismeno objašnjenje u vezi sa slabostima i greškama u svom radu, kao i da ih otklone.

Organizaciona jedinica iz stava 1. ovog člana izveštaje o svom radu podnosi odboru za praćenje poslovanja banke i upravnom odboru banke.

Godišnji izveštaj o adekvatnosti upravljanja rizicima i unutrašnjoj kontroli

Član 87

Banka je dužna da Narodnoj banci Srbije dostavi godišnji izveštaj o adekvatnosti upravljanja rizicima i unutrašnjoj kontroli banke.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana banka dostavlja s godišnjim finansijskim izveštajem.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana odobrava upravni odbor banke.

Sadržinu izveštaja iz stava 1. ovog člana i rokove njegovog dostavljanja bliže propisuje Narodna banka Srbije, s tim da izveštaj mora sadržati sledeće izjave:

- 1) da li su upravni i izvršni odbor banke identifikovali značajne rizike;
- 2) da li su politike unutrašnje kontrole i upravljanja rizicima u banci adekvatne i da li se efikasno primenjuju;
- 3) da li su Narodnoj banci Srbije dostavljeni tačni prikazi politika upravljanja rizicima i sistema unutrašnjih kontrola;
- 4) da je utvrđen plan aktivnosti za otklanjanje nedostataka i da se primenjuje ili da će biti utvrđen i dostavljen na usvajanje upravnom odboru banke.

Sastavni deo izveštaja iz stava 1. ovog člana čine i posebni godišnji izveštaji za sve tri funkcije sistema unutrašnjih kontrola iz člana 82. ovog zakona, koje sačinjavaju organizacione jedinice u čijem su delokrugu upravljanje rizicima, kontrola usklađenosti poslovanja i unutrašnja revizija banke.

Odeljak 3 Filijale i predstavništva

Otvaranje filijale i drugog organizacionog oblika banke na teritoriji Republike Srbije

Član 88

Banka obaveštava Narodnu banku Srbije o otvaranju filijale ili drugog organizacionog oblika na teritoriji Republike Srbije najkasnije u roku od osam dana od dana njihovog otvaranja.

Banka obaveštava Narodnu banku Srbije o zatvaranju filijale ili drugog organizacionog oblika na teritoriji Republike Srbije najkasnije 30 dana pre planiranog zatvaranja.

Otvaranje filijale banke u inostranstvu

Član 89

Radi otvaranja filijale u inostranstvu, banka podnosi Narodnoj banci Srbije zahtev za davanje saglasnosti.

Banka je dužna da Narodnoj banci Srbije podnosi godišnji izveštaj o poslovanju filijale u inostranstvu i da je bez odlaganja obavesti o svim promenama koje se odnose na aktivnosti ove filijale.

Direktor filijale banke u inostranstvu mora ispunjavati uslove koji su ovim zakonom propisani za imenovanje člana izvršnog odbora banke.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način davanja i oduzimanja saglasnosti iz stava 1. ovog člana.

Otvaranje drugog organizacionog oblika banke u inostranstvu

Član 90

Na druge organizacione oblike banaka u inostranstvu shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na filijale banaka u inostranstvu.

Otvaranje predstavništva banke u inostranstvu

Član 91

Radi otvaranja predstavništva u inostranstvu, banka podnosi Narodnoj banci Srbije zahtev za davanje saglasnosti.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način davanja i oduzimanja saglasnosti iz stava 1. ovog člana.

Otvaranje predstavništva strane banke u Republici Srbiji

Član 92

Predstavništvo strane banke u Republici Srbiji registruje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Uz prijavu za upis u registar privrednih subjekata strana banka podnosi i saglasnost Narodne banke Srbije.

Uz zahtev za dobijanje saglasnosti iz stava 2. ovog člana dostavljaju se:

- 1) potvrda regulatornog tela države porekla da strana banka ima dozvolu za rad i potrebno ovlašćenje za otvaranje predstavništva u Republici Srbiji ili dokaz da takvo ovlašćenje nije potrebno prema propisima te države;
- 2) podaci o imenu, pravnom statusu i sedištu strane banke;
- 3) kopija osnivačkog akta strane banke;
- 4) podaci o finansijskom stanju strane banke;
- 5) odluka nadležnog organa strane banke o otvaranju predstavništva;
- 6) odluka o imenovanju lica odgovornog za rad predstavništva strane banke i ovlašćenje za to lice;
- 7) predloženo ime i sedište predstavništva strane banke;
- 8) predložene aktivnosti i program rada predstavništva strane banke;
- 9) podaci o rukovodstvu predstavništva strane banke;
- 10) overena izjava strane banke kojom potvrđuje da preuzima obaveze koje proisteknu iz poslovanja njenog predstavništva.

Narodna banka Srbije oduzeće stranoj banci saglasnost iz stava 2. ovog člana ako:

- 1) stranoj banci dozvola za rad prestane da važi u državi porekla;
- 2) predstavništvo strane banke obavlja poslove koji propisima nisu dozvoljeni predstavništvu;
- 3) strana banka podnese zahtev za brisanje predstavništva strane banke iz registra.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način davanja i oduzimanja saglasnosti iz stava 2. ovog člana.

Evidencije o filijalama i predstavništvima

Član 93

Narodna banka Srbije vodi registre datih saglasnosti za otvaranje filijala, drugih organizacionih oblika i predstavništava banaka u inostranstvu, kao i predstavništava stranih banaka u Republici Srbiji.

Glava V

KONTROLNA FUNKCIJA NARODNE BANKE SRBIJE

Odeljak 1

Učešće u banci

Saglasnost za sticanje vlasništva

Član 94

Nijedno lice ne može bez prethodne saglasnosti Narodne banke Srbije steći učešće u banci, odnosno direktno ili indirektno vlasništvo u banci koje mu omogućava od 10% do 20%, više od 20% do 33%, više od 33% do 50% i više od 50% glasačkih prava.

O zahtevu za davanje saglasnosti iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od 60 dana od dana prijema urednog zahteva.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način davanja saglasnosti iz stava 1. ovog člana.

Ako je podnosilac zahteva za davanje saglasnosti iz stava 1. ovog člana strana banka ili strano lice iz finansijskog sektora, Narodna banka Srbije tu saglasnost daje pod uslovom:

- 1) da kontrolu, odnosno nadzor na konsolidovanoj osnovi tog podnosioca regulatorno telo države porekla vrši na način koji zadovoljava propisane uslove Narodne banke Srbije;
- 2) da postoji odgovarajuća saradnja Narodne banke Srbije s regulatornim telom države porekla podnosioca;
- 3) da su ispunjeni drugi uslovi koje propiše Narodna banka Srbije.

Uslove pod kojima međunarodna finansijska organizacija može steći vlasništvo iz stava 1. ovog člana propisuje Narodna banka Srbije.

Rešenjem kojim daje saglasnost iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije određuje i rok u kom podnosilac zahteva za davanje saglasnosti može steći vlasništvo za koje je data ta saglasnost, i to za fizička lica najkasnije godinu dana od dana dostavljanja tog rešenja, a za pravna lica najkasnije do dana usvajanja prvih narednih godišnjih finansijskih izveštaja, odnosno revidiranih finansijskih izveštaja tih pravnih lica.

Ako podnosilac zahteva za davanje saglasnosti za sticanje vlasništva iz stava 1. ovog člana to vlasništvo ne stekne u roku iz stava 5. tog člana, data saglasnost prestaje da važi.

Banka Narodnu banku Srbije obaveštava o sticanju direktnog ili indirektnog vlasništva u banci koje sticaocu omogućava 5% i više od 5% glasačkih prava u roku od pet radnih dana od dana saznanja za to sticanje.

Obaveštenje o sticanju direktnog ili indirektnog vlasništva iz stava 8. ovog člana naročito sadrži podatke o identitetu sticaoca, procentu stečenih glasačkih prava i datumu tog sticanja.

Sticalac vlasništva

Član 95

Smatra se da, radi sticanja vlasništva iz člana 94. stav 1. ovog zakona, sledeća lica nastupaju kao jedan sticalac:

- 1) pravno lice i lica koja učestvuju u upravljanju ili rukovođenju tim pravnim licem ili njegovim podređenim društvom;
- 2) pravno lice i lica koja direktno imenuje i razrešava organ upravljanja ili rukovođenja tog pravnog lica ili njegovog podređenog društva;
- 3) pravno lice i zastupnici i likvidacioni upravnici tog pravnog lica ili njegovog podređenog društva;
- 4) članovi porodice;
- 5) pravna lica u kojima lica iz tačke 4) ovog stava učestvuju u upravljanju ili rukovođenju ili u njima imaju kontrolno učešće;
- 6) pravna lica – članovi iste grupe društava;
- 7) lica koja učestvuju u upravljanju ili rukovođenju istim pravnim licem;
- 8) lica koja imaju kontrolno učešće u istom pravnom licu;
- 9) davalac i primalac kredita za kupovinu akcija banke ili bankarskog holdinga;
- 10) lice koje drugom licu omogućava da obezbedi sredstva za kupovinu akcija banke ili bankarskog holdinga i to drugo lice;
- 11) vlastodavac i punomoćnik;
- 12) dva ili više pravnih ili fizičkih lica među kojima ne postoji odnos iz tač. 1) do 11) ovog stava a povezana su tako da postoji mogućnost da se usled pogoršanja ili poboljšanja finansijskog položaja jednog lica pogorša ili poboljša finansijski položaj drugog ili drugih lica a Narodna banka Srbije, na osnovu dokumentacije, proceni da postoji i mogućnost prenosa gubitka, dobiti ili kreditne sposobnosti.

Radi sticanja vlasništva iz člana 94. stav 1. ovog zakona, lice nastupa kao jedan sticalac s drugim licem i kada između njih ne postoji veza iz stava 1. ovog člana ali svako to lice nastupa kao jedan sticalac s trećim istim licem, i to na neki od načina utvrđenih tač. 1) do 12) tog stava.

Odbijanje zahteva

Član 96

Narodna banka Srbije odbiće zahtev za davanje saglasnosti iz člana 94. stav 1. ovog zakona:

- 1) ako finansijsko stanje podnosioca zahteva nije odgovarajuće;
- 2) ako podnosilac zahteva ili njegov saradnik nema dobru poslovnu reputaciju;
- 3) ako poslovne aktivnosti podnosioca zahteva mogu izazvati značajan rizik za sigurno i zakonito upravljanje bankom, odnosno bankarskim holdingom;
- 4) ako sticanje učešća ima negativan uticaj na sposobnost banke da obezbedi da njeno poslovanje bude u skladu sa zakonom, propisima i aktima Narodne banke Srbije;
- 5) ako je podnosilac zahteva dostavio podatke koji se ne mogu proveriti ili koji nisu u skladu s propisima Narodne banke Srbije;
- 6) ako lice sa znatnim ili kontrolnim učešćem kod podnosioca zahteva nema dobru poslovnu reputaciju;
- 7) ako član organa upravljanja podnosioca zahteva koji stiče znatno ili kontrolno učešće nema dobru poslovnu reputaciju i odgovarajuće iskustvo;
- 8) ako bi banka postala član bankarske grupe koja ne ispunjava uslove koji se odnose na transparentnost;
- 9) ako kod podnosioca zahteva nije moguće utvrditi lica sa učešćem;
- 10) ako nije moguće utvrditi izvor sredstava kojima podnosilac zahteva namerava da kupi akcije banke, odnosno bankarskog holdinga;
- 11) ako bi deo sredstava za kupovinu akcija banke, odnosno bankarskog holdinga obezbedilo lice koje nema dobru poslovnu reputaciju;
- 12) ako postoje indicije da su aktivnosti koje su povezane sa sticanjem učešća izvršene radi pranja novca ili finansiranja terorizma, u skladu sa zakonom kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

Obaveštavanje Narodne banke Srbije o sticanju vlasništva

Član 97

Podnosilac zahteva za davanje saglasnosti iz člana 94. stav 1. ovog zakona dužan je da obavesti Narodnu banku Srbije o sticanju vlasništva za koje je data ova saglasnost u roku od 15 dana od dana tog sticanja.

Ukidanje rešenja o davanju saglasnosti

Član 98

Narodna banka Srbije može ukinuti rešenje o davanju saglasnosti iz člana 94. stav 1. ovog zakona ako utvrdi da više nisu ispunjeni uslovi za davanje saglasnosti ili ako lice koje je dobilo saglasnost svoja prava koristi na način koji ugrožava stabilno poslovanje banke.

Pravne posledice nedozvoljenog sticanja i ukidanja rešenja o davanju saglasnosti

Član 99

Ako lice bez prethodne saglasnosti Narodne banke Srbije stekne direktno ili indirektno vlasništvo u banci koje omogućava od 10% do 20%, više od 20% do 33%, više od 33% do 50% i više od 50% glasačkih prava, Narodna banka Srbije naložiće tom licu da otuđi vlasništvo, odnosno zabraniće mu da posredno ili neposredno ostvaruje glasačka prava u banci i da utiče na upravljanje bankom ili na poslovnu politiku banke.

Ako lice koje je vlasništvo iz stava 1. ovog člana steklo bez saglasnosti Narodne banke Srbije vlasništvo ne otuđi na način i u roku koje je utvrdila Narodna banka Srbije, pravni posao na osnovu koga je stečeno to vlasništvo ništav je.

Ako Narodna banka Srbije ukine rešenje o davanju saglasnosti iz člana 94. stav 1. ovog zakona, istim rešenjem će zabraniti licu kome je ukinuta saglasnost za sticanje vlasništva u banci raspolaganje svim pravima iz akcija na osnovu kojih je to vlasništvo stečeno, a može mu naložiti i da to vlasništvo otuđi.

Rešenje iz stava 3. ovog člana, Narodna banka Srbije dostavlja Komisiji za hartije od vrednosti i Centralnom registru, depou i kliringu hartija od vrednosti (u daljem tekstu: Centralni registar).

Ako Narodna banka Srbije utvrdi da su aktivnosti lica koje ima vlasništvo u banci, bez obzira na to da li ima i učešće u banci, povezane s pranjem novca, finansiranjem terorizma ili finansiranjem širenja oružja za masovno uništenje - shodno se primenjuju odredbe st. 1. do 4. ovog člana.

Sticanje vlasništva bez saglasnosti

Član 100

Lice može i bez saglasnosti Narodne banke Srbije steći vlasništvo iz člana 94. stav 1. ovog zakona ako ga je steklo nasleđivanjem, pravnim sledbeništvom ili drugim sticanjem nezavisnim od volje sticaoca.

Lice koje je vlasništvo steklo na način iz stava 1. ovog člana ne može vršiti nikakav uticaj na upravljanje bankom u kojoj je steklo vlasništvo ili na poslovnu politiku te banke, niti može

ostvarivati glasačka prava po osnovu tog vlasništva dok ne dobije saglasnost Narodne banke Srbije na to sticanje.

Lice iz stava 1. ovog člana dužno je da, u roku od 30 dana od dana sticanja vlasništva iz tog stava, Narodnoj banci Srbije podnese zahtev za davanje saglasnosti na to sticanje ili da je obavesti da je otuđilo to vlasništvo.

O zahtevu iz stava 3. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje na način i u roku utvrđenim u članu 94. ovog zakona.

Ako Narodna banka Srbije rešenjem odbije da dâ saglasnost za sticanje vlasništva iz stava 1. ovog člana, istim rešenjem će zabraniti licu iz tog stava raspolaganje svim pravima iz akcija na osnovu kojih je to vlasništvo stečeno i naložiti mu da to vlasništvo otuđi do nivoa i u roku određenim tim rešenjem.

Rešenje iz stava 5. ovog člana, Narodna banka Srbije dostavlja Komisiji za hartije od vrednosti i Centralnom registru.

Zahtev za dostavljanje informacija

Član 101

Ako postoje osnovi sumnje da je neko lice bez saglasnosti Narodne banke Srbije steklo vlasništvo iz člana 94. stav 1. ovog zakona, Narodna banka Srbije može od tog lica ili matičnog društva tog lica, kao i od članova organa tih lica, zahtevati da joj dostave informacije i relevantnu dokumentaciju koji se odnose na ispunjenost uslova za davanje saglasnosti.

Narodna banka Srbije može zahtevati da joj informacije i dokumentaciju iz stava 1. ovog člana dostave i lica kojima je data saglasnost iz člana 94. stav 1. ili člana 100. stav 2. ovog zakona u roku važenja te saglasnosti, kao i posle sticanja vlasništva, a najmanje jednom godišnje.

Lica iz stava 2. ovog člana dužna su da Narodnoj banci Srbije dostave podatke i informacije o novoimenovanim članovima organa upravljanja, o licu koje stekne učešće u tim licima, o novom ortaku (ortačko društvo) i o novom komplementaru (komanditno društvo) najkasnije u roku od pet radnih dana od dana imenovanja, odnosno od dana sticanja tog svojstva.

Banka je dužna da najmanje jednom godišnje, kao i na zahtev Narodne banke Srbije ili u skladu s propisom Narodne banke Srbije - Narodnu banku Srbije obavesti o identitetu svih lica koja imaju vlasništvo u banci.

Banka je dužna da Narodnu banku Srbije obavesti i o povećanju ili smanjenju učešća u banci u roku od pet radnih dana od dana saznanja za povećanje ili smanjenje.

Banka je dužna da Narodnu banku Srbije obavesti o promeni statusa lica povezanog s bankom u roku od pet radnih dana od dana saznanja za promenu.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način dostavljanja podataka i informacija iz ovog člana.

Saradnici

Član 101a

Saradnikom lica koje stiče ili ima učešće u banci smatra se:

- 1) svako fizičko lice koje je član organa upravljanja ili drugo odgovorno lice u pravnom licu čiji je stvarni vlasnik lice koje ima ili stiče učešće u banci;
- 2) svako fizičko lice koje je stvarni vlasnik pravnog lica u kome je lice koje ima ili stiče učešće u banci član organa upravljanja;
- 3) svako fizičko lice koje s licem koje ima ili stiče učešće u banci - ima stvarno vlasništvo nad istim pravnim licem.

Odredbe stava 1. ovog člana shodno se primenjuju i na saradnika osnivača, člana upravnog i izvršnog odbora, kao i stvarnog vlasnika banke.

Saradnici lica iz st. 1. i 2. ovog člana moraju imati dobru poslovnu reputaciju u skladu s propisom Narodne banke Srbije.

Odeljak 1a Dijagnostičko ispitivanje

Član 101b

Narodna banka Srbije može, radi prikupljanja, obrade i analize potrebnih podataka, vršiti dijagnostičko ispitivanje poslovanja banke neposrednim uvidom u njene poslovne knjige i drugu dokumentaciju.

Na dijagnostičko ispitivanje iz stava 1. ovog člana shodno se primenjuju član 102. st. 4. i 5. i čl. 103. i 104. ovog zakona.

Odeljak 2 Kontrola boniteta i zakonitosti poslovanja banke

Kontrola Narodne banke Srbije

Član 102

Narodna banka Srbije vrši kontrolu boniteta i zakonitosti poslovanja banke, uključujući i kontrolu zakonitosti poslovanja banke u primeni propisa kojima se uređuju finansijske i platne usluge (oblast zaštite korisnika) i kontrolu poslovanja banke u oblasti sprečavanja pranja novca, finansiranja terorizma i finansiranja širenja oružja za masovno uništenje, u skladu sa ovim zakonom i drugim zakonom po kojem je Narodna banka Srbije nadležna za vršenje nadzora nad poslovanjem banaka.

Kontrolu u smislu stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije vrši posredno - kontrolom izveštaja i druge pismene i elektronske dokumentacije koju banka dostavlja Narodnoj banci Srbije u skladu sa ovim zakonom, kao i drugih podataka o poslovanju banke kojima Narodna banka Srbije raspolaže, i neposredno - uvidom u poslovne knjige i drugu pismenu i elektronsku dokumentaciju banke i informacioni sistem banke.

Narodna banka Srbije može izvršiti kontrolu nad bilo kojim članom bankarske grupe na način utvrđen u stavu 2. ovog člana.

Pri vršenju kontrole iz ovog člana, Narodna banka Srbije ima pravo uvida u podatke o ukupnom iznosu, vrsti i ažurnosti u ispunjavanju obaveza fizičkih i pravnih lica klijenata banaka koje prikuplja posebno lice (kreditni biro), kao i pravo uvida u poslovne knjige i drugu dokumentaciju pravnih lica koja su s bankom kod koje se vrši kontrola povezana imovinskim, upravljačkim i poslovnim odnosima, a može od tih lica zahtevati da joj dostave i druge podatke.

Lica kod kojih se vrši kontrola iz ovog člana dužna su da ovlašćenim licima Narodne banke Srbije omoguće nesmetano vršenje kontrole i da sarađuju s njima.

Narodna banka Srbije može propisom utvrditi obavezu banaka da plaćaju naknadu za vršenje kontrole iz ovog člana, kao i način obračuna, rokove plaćanja i druga pitanja u vezi sa ovom naknadom.

Narodna banka Srbije vrši kontrolu boniteta i zakonitosti poslovanja banke u skladu sa svojim godišnjim planom, odnosno po potrebi, na osnovu diskrecione procene, na osnovu pristupa zasnovanog na proceni rizika.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način vršenja kontrole iz ovog člana.

Član 102a

(Brisan)

Lica ovlašćena za neposrednu kontrolu

Član 103

Neposrednu kontrolu nad poslovanjem banke, u skladu s politikom i procedurama Narodne banke Srbije, vrše zaposleni Narodne banke Srbije koje rešenjem za to odredi guverner Narodne banke Srbije ili lice koje on ovlasti.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana može se odrediti i drugo lice koje nije zaposleno u Narodnoj banci Srbije da učestvuje u postupku neposredne kontrole, ako zbog odgovarajućih stručnih znanja može pružiti podršku zaposlenima iz tog stava.

U postupku neposredne kontrole banke mogu učestvovati i ovlašćena lica stranog regulatornog tela koje kontroliše, odnosno nadzire poslovanje članova iste bankarske grupe u kojoj je i banka, u skladu sa sporazumom o saradnji zaključenim između Narodne banke Srbije i tog tela.

U rešenju iz stava 1. ovog člana navode se banka, odnosno druga lica kod kojih se vrši kontrola i predmet kontrole.

Neposredna kontrola

Član 104

Banka je dužna da ovlašćenim licima Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: ovlašćena lica) omogućiti da kontrolu njenog poslovanja izvrše u sedištu banke i u svim njenim organizacionim delovima.

Banka je dužna da ovlašćenim licima omogućiti da izvrše kontrolu usklađenosti s propisima njenih poslovnih knjiga i druge dokumentacije, kao i informacione tehnologije.

Banka je dužna da ovlašćenim licima stavi na uvid poslovne knjige i dokumentaciju koju ta lica budu zahtevala u pismenoj, odnosno elektronskoj formi, kao i da im, radi vršenja kontrole računarskih programa, omogućiti pristup sistemu baze podataka koji banka koristi.

Neposrednu kontrolu u skladu sa ovim zakonom ovlašćena lica vrše radnim danom u toku redovnog radnog vremena, a kada je to neophodno zbog obima i prirode kontrole, mogu je vršiti i van radnog vremena.

Ovlašćena lica u vršenju kontrole mogu da:

- 1) pristupaju svim organizacionim delovima i prostorijama banke, uz poštovanje njenih bezbednosnih procedura;
- 2) zahtevaju da im se stavi na raspolaganje zasebna prostorija za obavljanje poslova kontrole;
- 3) zahtevaju da im se obezbede kopije dokumenata koji su u vezi s predmetom kontrole;
- 4) neposredno komuniciraju s rukovodiocima banke i zaposlenima u banci radi dobijanja neophodnih pojašnjenja;
- 5) obavljaju razgovore s rukovodiocima banke i zaposlenima u banci.

Razgovori iz stava 5. tačka 5) ovog člana mogu se tonski snimati uz prethodno obaveštavanje o tome rukovodioca, odnosno zaposlenog banke s kojim se razgovor obavlja, a to obaveštavanje može se učiniti i usmeno.

Banka koja podatke obrađuje ili poslovne knjige i drugu dokumentaciju vodi u elektronskom obliku, dužna je da ovlašćenim licima, na njihov zahtev, pruži neophodnu tehničku podršku u kontroli tih knjiga, odnosno te dokumentacije.

Banka je dužna da imenuje svog predstavnika koji će ovlašćenim licima pružiti svu neophodnu pomoć da nesmetano vrše kontrolu.

Prikrivena kontrola u oblasti zaštite korisnika

Član 104a

Neposredna kontrola zakonitosti poslovanja banke u primeni propisa kojima se uređuju finansijske i platne usluge može se vršiti prikriveno, odnosno tako da se lica ovlašćena za kontrolu predstavljaju kao lica koja se banci obraćaju radi pružanja određenih finansijskih, odnosno platnih usluga.

Kontrola iz stava 1. ovog člana vrši se, po pravilu, u poslovnim prostorijama banke ili drugog lica u kojima banka nudi i/ili pruža svoje usluge korisnicima.

Lica iz stava 1. ovog člana vrše prikrivenu neposrednu kontrolu tako što od zaposlenih u banci zahtevaju određene podatke i informacije o bilo kojim proizvodima i uslugama koje banka nudi, te s tim u vezi postavljaju određena pitanja, zahtevaju objašnjenja, pojašnjenja i sl.

Razgovori koji se tokom prikrivene neposredne kontrole obavljaju sa zaposlenima u banci i drugim licima iz stava 2. ovog člana mogu da se tonski snimaju bez prethodne najave i obaveštenja, radi sačinjavanja zapisnika o prikrivenoj neposrednoj kontroli, a snimak nastao na ovaj način ne može se upotrebiti u druge svrhe (npr. radi pokretanja i vođenja radnog spora protiv zaposlenog).

Snimak nastao tonskim snimanjem iz stava 4. ovog člana čuva se do okončanja postupka kontrole, a najduže dve godine od dana nastanka, osim kada je odlukom guvernera Narodne banke Srbije iz opravdanih razloga produžen rok čuvanja tog snimka.

Snimak nastao tonskim snimanjem iz stava 4. ovog člana određuje se i štiti kao tajni podatak u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Nakon završene prikrivene neposredne kontrole u određenim poslovnim prostorijama banke, lica ovlašćena za prikrivenu neposrednu kontrolu mogu se pred licima zaposlenim u banci i drugim licima iz stava 2. ovog člana predstaviti kao ovlašćeni zaposleni Narodne banke Srbije koji vrše neposrednu kontrolu, davanjem na uvid rešenja iz člana 103. ovog zakona.

Nakon što završe prikrivenu neposrednu kontrolu, ovlašćeni zaposleni iz stava 7. ovog člana mogu, ako je tako predviđeno rešenjem iz člana 103. ovog zakona, da započnu, odnosno nastave postupak neposredne kontrole.

Zaposleni u Narodnoj banci Srbije mogu vršiti prikrivenu posrednu kontrolu primene propisa kojima se uređuju finansijske i platne usluge i iz prostorija Narodne banke Srbije, odnosno na daljinu, korišćenjem savremenih sredstava komunikacije, kao što su telefonski ili video poziv, razmenom poruka putem elektronske pošte ili aplikacija za komunikaciju i sl.

Posredna kontrola iz stava 9. ovog člana vrši se shodnom primenom odredaba o prikrivenoj neposrednoj kontroli.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način vršenja prikrivene neposredne i posredne kontrole.

Zapisnik o kontroli

Član 105

Ovlašćena lica koja vrše kontrolu dužna su da o izvršenoj kontroli sačine zapisnik (u daljem tekstu: zapisnik o kontroli), osim u slučaju da se zaključi supervizorski sporazum iz člana 107a ovog zakona.

Zapisnik o kontroli sačinjava se i kada se u postupku posredne kontrole utvrde nepravilnosti u poslovanju banke, osim u slučaju da je banka o tim nepravilnostima obavestila Narodnu banku Srbije, odnosno u slučaju da se zaključi supervizorski sporazum iz člana 107a ovog zakona.

Zapisnik o kontroli Narodna banka Srbije dostavlja banci, koja na njega može dati primedbe u roku koji odredi Narodna banka Srbije, a koji ne može biti kraći od deset dana od dana dostavljanja tog zapisnika.

Narodna banka Srbije neće razmatrati primedbe banke na zapisnik o kontroli koje se odnose na promenu činjeničnog stanja nastalu nakon perioda za koji je izvršena kontrola (presečni datum), ali ih može uzeti u obzir pri izricanju mere iz ovog zakona.

Kontrolom iz člana 102. stav 2. ovog zakona Narodna banka Srbije proverava navode banke sadržane u primedbama iz stava 3. ovog člana.

Dopuna zapisnika o kontroli

Član 106

Kada se proverom navoda iznetih u primedbama banke na zapisnik o kontroli utvrdi činjenično stanje koje je bitno različito od onog navedenog u zapisniku - sačinjava se dopuna zapisnika o kontroli, koja se dostavlja banci.

Rešenje o obustavi postupka kontrole

Član 107

Narodna banka Srbije doneće rešenje o obustavi postupka kontrole ako u zapisniku o kontroli nisu utvrđene nepravilnosti ili su utvrđene manje značajne nepravilnosti, ili ako banka, u roku propisanom ovim zakonom, svojim primedbama osnovano ospori sve nalaze iz zapisnika o kontroli ili deo tih nalaza tako da preostale nepravilnosti predstavljaju manje značajne nepravilnosti.

Narodna banka Srbije može doneti rešenje o obustavi postupka kontrole ako banka u roku propisanom za dostavljanje primedaba na zapisnik o kontroli dostavi dokaze da su utvrđene nepravilnosti otklonjene ili da je otklonjen deo tih nepravilnosti, i to tako da preostale nepravilnosti predstavljaju manje značajne nepravilnosti.

Rešenja iz st. 1. i 2. ovog člana dostavljaju se banci.

Supervizorski sporazum

Član 107a

Ako identifikuje okolnosti na osnovu kojih bi se moglo utvrditi da u poslovanju banke postoje određeni propusti ili nepravilnosti koji bitno ne utiču na njeno finansijsko stanje, ali koje je neophodno pravovremeno i efikasno otkloniti - Narodna banka Srbije može toj banci predložiti zaključenje supervizorskog sporazuma.

Narodna banka Srbije može banci predložiti zaključenje supervizorskog sporazuma i ako u njenom poslovanju identifikuje okolnosti na osnovu kojih bi se moglo utvrditi da postoje određeni propusti ili nepravilnosti u primeni propisa kojima se uređuju finansijske i platne usluge a za koje se mogu izreći mere iz člana 111. ili 112. ovog zakona, ali je radi pravovremenog i efikasnog otklanjanja tih nepravilnosti neophodno u što kraćem roku naložiti banci njihovo otklanjanje.

Supervizorskim sporazumom se naročito:

- 1) konstatuju određeni propusti ili nepravilnosti iz st. 1. i 2. ovog člana;
- 2) daje obrazloženje ispunjenosti uslova iz st. 1. i 2. ovog člana za njegovo zaključenje;
- 3) precizno određuju i opisuju mere, aktivnosti i radnje koje je banka dužna da sprovede u određenom roku;
- 4) ako je primenljivo, u zavisnosti od predmeta kontrole, određuje iznos novčanih sredstava za koji je banka dužna da na određeni način obešteti korisnike (povraćaj sredstava, umanjenje duga, obračun i isplata zatezne kamate i sl.);
- 5) definiše postupak za praćenje izvršenja obaveza banke iz supervizorskog sporazuma, kao i posledice propuštanja rokova za njihovo izvršenje.

Ako je to opravdano usled težine ili prirode utvrđenih nepravilnosti, supervizorskim sporazumom može se utvrditi i novčana kazna za banku i za člana upravnog, odnosno izvršnog odbora banke, u iznosu koji se utvrđuje u skladu s članom 117. ovog zakona, a koja može biti blaža od novčane kazne koja se u skladu s tim članom izriče za nepravilnosti uporedive težine ili prirode kod kojih taj sporazum nije zaključen - ako postoje olakšavajuće okolnosti pod kojima je učinjena povreda odredaba ovog zakona i/ili drugog propisa koje ukazuju da se svrha izricanja novčane kazne može postići i blažom novčanom kaznom.

Supervizorski sporazum zaključuje se između Narodne banke Srbije i banke, nakon obavljenih razgovora koji imaju za cilj da se na sveobuhvatan način utvrdi činjenično stanje u pogledu eventualnih propusta ili nepravilnosti, te da se zajednički utvrdi i definiše najefikasniji način za njihovo otklanjanje, vodeći pritom računa o interesima korisnika, deponenata ili drugih klijenata banke.

Supervizorski sporazum zaključen u skladu sa ovim članom predstavlja izvršnu ispravu.

Ako banka ne prihvati predlog za zaključenje supervizorskog sporazuma, Narodna banka Srbije pokreće postupak kontrole.

Ako banka ne sprovede mere, aktivnosti i radnje u skladu sa uslovima bliže uređenim supervizorskim sporazumom, odnosno ako prekrši taj sporazum - Narodna banka Srbije može prema toj banci preduzeti mere propisane ovim zakonom.

Sporazum iz ovog člana može se zaključiti i ako Narodna banka Srbije identifikuje okolnosti na osnovu kojih bi se moglo utvrditi da postoje određeni propusti ili nepravilnosti u primeni propisa kojima se uređuju sprečavanje pranja novca, finansiranja terorizma i finansiranja širenja oružja za masovno uništenje.

Preduzimanje mera

Član 108

Ako banka, u rokovima propisanim ovim zakonom, ne dostavi primedbe na zapisnik o kontroli ili dostavljenim primedbama osnovano ne ospori nalaze iz zapisnika kojima je utvrđeno da je banka postupala suprotno propisima ili na način koji ugrožava njen bonitet, Narodna banka Srbije preduzeće prema toj banci jednu od mera iz ovog zakona.

Ako proverom navoda iz primedaba banke na zapisnik o kontroli utvrdi da one bitno ne menjaju činjenično stanje, Narodna banka Srbije preduzeće prema toj banci jednu od mera iz ovog zakona.

Član 109

Izuzetno od odredaba člana 102. ovog zakona, ako Narodna banka Srbije u toku vršenja neposredne kontrole ili na osnovu izveštaja, druge dokumentacije, podataka i informacija pribavljenih posrednom kontrolom, oceni da je banka učinila teže nepravilnosti, odnosno da se njeno finansijsko stanje znatno pogoršalo ili da postoji mogućnost znatnog pogoršanja finansijskog stanja ili likvidnosti banke, odnosno da su ugroženi interesi deponenata ili drugih klijenata banke ili da postoji mogućnost ugrožavanja tih interesa, rešenjem o privremenoj meri naložiće banci da preduzme jednu ili više aktivnosti iz člana 112. stav 2. i člana 113. ovog zakona.

Ometanje i onemogućavanje postupka kontrole

Član 109a

Banka ometa kontrolu ako činjenjem ili nečinjenjem otežava sprovođenje postupka kontrole u vidu nepostupanja po zahtevima iz člana 104. stav 5. tač. 2) i 3) ovog zakona, neažurnosti u pismenoj komunikaciji sa ovlašćenim licima, kao i u drugim slučajevima koje Narodna banka Srbije može propisati.

Banka, u smislu ovog zakona, onemogućava postupak kontrole ako svojim činjenjem ili nečinjenjem otežava ili sprečava utvrđivanje činjeničnog stanja, a naročito u sledećim slučajevima:

- 1) ako po zahtevu Narodne banke Srbije, odnosno ovlašćenih lica i u roku određenom tim zahtevom ne dostavi sve tražene podatke i dokumentaciju kojima je banka dužna da raspolaže prema zakonu, podzakonskim aktima ili standardima opreznog bankarskog poslovanja;
- 2) ako namerno ili grubom nepažnjom dostavi netačne ili nepotpune podatke ili dokumentaciju;

3) ako ovlašćenim licima ne obezbedi uslove neophodne za vršenje kontrole banke, odnosno ne obezbedi da ih ne ometaju zaposleni u banci i druga lica;

4) ako ne dostavi tri uzastopna izveštaja koje je dužna da periodično dostavlja u skladu sa zakonom ili podzakonskim aktima i ako ni na ponovljeni zahtev Narodne banke Srbije u za to određenom roku ne dostavi tražene izveštaje ili podatke.

Ako utvrdi da banka ometa, odnosno onemogućava postupak kontrole na način iz st. 1. i 2. ovog člana - Narodna banka Srbije može, nezavisno od drugih mera predviđenih ovim zakonom, banci rešenjem izreći novčanu kaznu u iznosu koji se utvrđuje u skladu s članom 117. ovog zakona.

Odeljak 3

Mere u postupku kontrole

Korektivne i prinudne mere

Član 110

Ako kontrolom iz člana 102. ovog zakona utvrdi da je banka postupala suprotno odredbama ovog zakona, drugih zakona po kojima je Narodna banka Srbije nadležna za vršenje nadzora nad poslovanjem banaka, suprotno propisima kojima se uređuju finansijske i platne usluge ili propisima kojima se uređuje sprečavanje pranja novca, finansiranja terorizma i finansiranja širenja oružja za masovno uništenje, odnosno propisima Narodne banke Srbije ili da je banka postupala izvan okvira standarda opreznog bankarskog poslovanja, prakse dobrog korporativnog upravljanja, odnosno da banka na drugi način ugrožava bonitet banke ili prava i interese korisnika, deponenata ili drugih klijenata banke - Narodna banka Srbije će prema toj banci, u skladu s kriterijumima propisanim u članu 116. ovog zakona, preduzeti jednu od sledećih mera:

- 1) uputiti pismenu opomenu;
- 2) izreći naloge i mere za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti;
- 3) oduzeti joj dozvolu za rad.

O preduzimanju mere iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije donosi rešenje.

Kad utvrdi da li je banka blagovremeno postupila u skladu s merama iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana (i u kojoj meri), Narodna banka Srbije će ili obustaviti postupak kontrole banke ili banci izreći novu meru iz tog stava, odnosno neku od mera iz čl. 113. do 115. ovog zakona, u skladu s kriterijumima iz člana 116. ovog zakona.

Pismena opomena

Član 111

Pismena opomena upućuje se banci u čijem su poslovanju utvrđene nepravilnosti koje nisu bitno ni neposredno uticale na njeno finansijsko stanje i/ili poslovanje, ali bi mogle imati takav uticaj ako se ne bi otklonile.

Pismena opomena upućuje se i banci u čijem su poslovanju, odnosno postupanju utvrđene nepravilnosti u primeni propisa koje do trenutka njenog upućivanja nisu dovele do značajnih posledica po veći broj korisnika, ali su takve posledice mogle nastupiti.

Rešenje o naložima i merama

Član 112

Rešenje kojim se izriču nalozi i mere za otklanjanje nepravilnosti utvrđenih u poslovanju donosi se za:

- 1) banku u čijem se poslovanju kontrolom utvrde nepravilnosti koje bi mogle ugroziti njeno finansijsko stanje, odnosno sigurnost i stabilnost njenog poslovanja;
- 2) banku kojoj je Narodna banka Srbije u skladu s članom 23. ovog zakona odredila veći pokazatelj adekvatnosti kapitala od propisanog - ako se ta banka nije uskladila s tim pokazateljem u ostavljenom roku;
- 3) banku u čijem su poslovanju utvrđene značajnije nepravilnosti u primeni zakona i drugih propisa kojima se uređuje sprečavanje pranja novca, finansiranja terorizma i finansiranja širenja oružja za masovno uništenje;
- 4) banku u čijem su poslovanju, odnosno postupanju utvrđene značajnije nepravilnosti u primeni propisa ili nepravilnosti kojima je obuhvaćen veliki broj korisnika ili koje su dovele do značajnijih posledica po korisnike;
- 5) banku u čijem su poslovanju utvrđene značajne nepravilnosti u upravljanju informacionim sistemom banke, odnosno u poštovanju propisanih standarda koje su dovele do dužeg nestabilnog rada informacionog sistema ili generisanja netačnih podataka ili učestalih kašnjenja u dostavljanju podataka.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana banci se nalaže da u određenom roku sprovede jednu ili više od sledećih aktivnosti:

- 1) da svoje poslovanje uskladi s propisima, uključujući preduzimanje određenih mera radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti, odnosno sprečavanja nastupanja istih ili sličnih nepravilnosti;
- 2) da poveća iznos kapitala;
- 3) da obezbedi veći pokazatelj iz člana 23. ovog zakona, odnosno veći kapital od minimalnog propisanog iznosa, ako kapital banke nije dovoljan za pokriće svih rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena, kao i ako banka nije uspostavila odgovarajući proces interne procene adekvatnosti kapitala banke ili ako taj proces ne sprovodi dosledno;

4) da poveća iznos rezerve za obezbeđenje od potencijalnih gubitaka, odnosno da usvoji i primeni posebnu politiku rezervisanja ili postupanja sa određenom aktivom;

5) da privremeno obustavi ili ograniči sledeće aktivnosti:

(1) odobravanje kredita i pružanje drugih finansijskih usluga licima čija kreditna sposobnost nije zadovoljavajuća, pojedinim svojim akcionarima, članovima upravnog i izvršnog odbora, odnosno drugim licima povezanim s bankom,

(2) uzimanje novih kredita, prijem novih depozita i zaduživanje na bilo koji drugi način, kao i preuzimanje vanbilansnih obaveza,

(3) ulaganje u imovinu i u druga pravna lica,

(4) uvođenje novih proizvoda;

(5) pružanje određenih usluga;

6) da smanji troškove svog poslovanja, uključujući i iznose bonusa i nagrada koji zavise od stepena ostvarenja poslovnih ciljeva, a koji se isplaćuju članovima izvršnog i upravnog odbora banke ili zaposlenima;

7) da proda imovinu, odnosno akcije ili udeo u podređenom društvu;

8) da donese i sprovede mere za:

(1) ograničavanje odobravanja kredita,

(2) smanjenje, odnosno ograničavanje izloženosti,

(3) poboljšanje postupka naplate dospelih potraživanja,

(4) pravilno vrednovanje bilansne aktive i vanbilansnih stavki,

(5) unapređenje sistema upravljanja rizicima, uključujući i proces interne procene adekvatnosti kapitala,

(6) unapređenje sistema izveštavanja,

(7) unapređenje sistema unutrašnjih kontrola, a posebno unutrašnje revizije;

9) da neto dobit iskoristi za povećanje kapitala banke;

10) da češće ili dodatno izveštava Narodnu banku Srbije o pojedinačnim pokazateljima svog poslovanja;

11) da obezbedi usklađenost s posebnim zahtevima u vezi s likvidnošću, uključujući i ograničenje ročne neusklađenosti između imovine i obaveza;

- 12) da razreši dužnosti člana upravnog i/ili izvršnog odbora banke, nosioca ključne funkcije, odnosno drugo lice na rukovodećem položaju u banci;
- 13) da obustavi ili ograniči plaćanje kamata pojedinim ili svim akcionarima i drugim licima čija se prava prema banci zasnivaju na elementima dopunskog kapitala banke;
- 14) da zatvori jednu ili više organizacionih jedinica, odnosno da obustavi ili ograniči širenje svoje organizacione mreže;
- 15) da obustavi plaćanja sa svojih računa, osim plaćanja za koja prethodno dobije odobrenje Narodne banke Srbije;
- 16) da obustavi plaćanja prema inostranstvu, osim plaćanja za koja prethodno dobije odobrenje Narodne banke Srbije;
- 17) da promeni upravljačku ili organizacionu strukturu banke;
- 18) da strukturu bankarske grupe čiji je član učini transparentnom;
- 19) da objavljuje dodatne podatke i informacije;
- 19a) da zameni hardverske ili softverske komponente ili aplikativna rešenja, odnosno da unapredi performanse informacionog sistema;
- 19b) da sprovede aktivnosti provere bezbednosti informacionog sistema (penetraciono testiranje);
- 19v) da, radi adekvatnog upravljanja informacionim sistemom, obezbedi kontinuitet poslovanja na teritoriji Republike Srbije za nesmetano odvijanje njenih poslovnih procesa ili funkcija u skladu s članom 35. ovog zakona;
- 20) da preduzme, odnosno obustavi druge aktivnosti.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana utvrđuje se način na koji će banka otkloniti utvrđene nepravilnosti, kao i rokovi u kojima će to učiniti i o tome obavestiti Narodnu banku Srbije, a može se utvrditi i organ upravljanja ili član ovog organa koji je odgovoran za sprovođenje aktivnosti iz tog rešenja.

Rešenje kojim se izriču nalozi i mere za otklanjanje nepravilnosti utvrđenih u poslovanju može se doneti i za banku koja nije postupila po pismenoj opomeni Narodne banke Srbije.

Mere rane intervencije

Član 113

Ako kontrolom iz člana 102. ovog zakona utvrdi da je banka postupala suprotno odredbama ovog zakona, propisa Narodne banke Srbije ili drugih propisa ili je verovatno da će, između ostalog usled toga što se njeno finansijsko stanje brzo pogoršava, uključujući pogoršanje likvidnosti, sve veći nivo zaduženosti, nenaplativih kredita ili koncentracije izloženosti, uskoro

postupiti suprotno tim odredbama - Narodna banka Srbije može, nezavisno od preduzetih mera iz čl. 111. i 112. ovog zakona, prema toj banci, u skladu s kriterijumima propisanim u članu 116. ovog zakona, preduzeti jednu ili više od sledećih mera:

- 1) naložiti organima upravljanja banke da sprovedu jednu ili više mera iz plana oporavka ili da, ako su okolnosti koje su dovele do rane intervencije različite od pretpostavki iz ovog plana, ažuriraju taj plan i u određenom roku sprovedu jednu ili više mera iz ažuriranog plana;
- 2) naložiti organima upravljanja banke da analiziraju stanje, utvrde mere za rešavanje svih utvrđenih problema i izrade plan aktivnosti za njihovo rešavanje, s rokovima za sprovođenje tih aktivnosti;
- 3) naložiti upravnom odboru banke da sazove skupštinu banke, odnosno neposredno sazvati ovu skupštinu ako je upravni odbor ne sazove, pri čemu Narodna banka Srbije u oba slučaja utvrđuje dnevni red skupštine banke i predlaže da se razmotri donošenje odgovarajućih odluka;
- 4) naložiti organima upravljanja banke da, po potrebi, izrade plan pregovora o restrukturiranju duga s poveriocima banke, u skladu s planom oporavka;
- 5) naložiti promene u poslovnoj strategiji banke;
- 6) naložiti banci da stupi u kontakt s potencijalnim kupcima.

Rešenjem o izricanju mera iz stava 1. ovog člana utvrđuje se rok u kojem je banka dužna da postupi u skladu s tim merama i da Narodnoj banci Srbije dostavi odgovarajući dokaz o tome.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije će pribaviti sve potrebne informacije za ažuriranje plana restrukturiranja i pripremu za moguće sprovođenje postupka restrukturiranja, kao i za procenu vrednosti imovine i obaveza banke iz člana 128z ovog zakona.

Kad utvrdi da li je banka blagovremeno postupila u skladu s merama iz stava 1. ovog člana (i u kojoj meri) - Narodna banka Srbije obustaviće postupak kontrole banke ili će banci izreći novu meru iz tog stava, odnosno neku od mera iz člana 110. ovog zakona, u skladu s kriterijumima iz člana 116. ovog zakona.

Razrešenje člana organa upravljanja, nosioca ključne funkcije ili drugog lica na rukovodećem položaju u banci

Član 114

U slučaju znatnog pogoršanja finansijskog stanja banke ili teže povrede zakona, propisa Narodne banke Srbije i drugih propisa ili statuta banke, kada oceni da mere iz člana 113. ovog zakona ne bi bile dovoljne da poprave takvo stanje u banci - Narodna banka Srbije može rešenjem naložiti razrešenje, odnosno smenu svih ili pojedinih članova organa upravljanja banke, nosilaca ključnih funkcija i drugih lica na rukovodećem položaju u banci, i to bez obzira na ispunjenost drugih uslova za razrešenje članova organa upravljanja iz člana 72. stav 8. ovog zakona.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije može licu iz tog stava i da:

- 1) zabrani ili ograniči obavljanje bilo koje aktivnosti u banci;
- 2) zabrani ili ograniči posredno ili neposredno ostvarivanje glasačkog prava u banci;
- 3) zahteva da otuđi direktno ili indirektno vlasništvo koje ima u banci, u roku koji ona odredi;
- 4) zabrani vršenje funkcije u bilo kojoj banci ili članu bankarske grupe ili učestvovanje u obavljanju aktivnosti u banci ili bankarskoj grupi bez prethodne saglasnosti Narodne banke Srbije.

Novi članovi organa upravljanja, nosioci ključnih funkcija, odnosno druga lica na rukovodećem položaju imenuju se u skladu sa ovim zakonom i moraju da ispunjavaju sve propisane uslove za to imenovanje.

Privremena uprava

Član 115

Narodna banka Srbije može doneti rešenje o imenovanju jednog ili više privremenih upravnika banke kada oceni da mere iz člana 114. ovog zakona nisu dovoljne da se popravi stanje u banci.

Ciljevi i zadaci privremene uprave određuju se u rešenju iz stava 1. ovog člana, a mogu se odnositi na utvrđivanje pravog finansijskog stanja u banci, upravljanje celokupnim poslovanjem banke ili njegovim delom kako bi se očuvao ili ponovo uspostavio odgovarajući finansijski položaj banke i/ili njeno stabilno i sigurno poslovanje i sl.

Privremeni upravnik se imenuje najduže na godinu dana, a njegov mandat se, izuzetno, može produžiti ako Narodna banka Srbije utvrdi da su i dalje ispunjeni uslovi iz stava 1. ovog člana. Narodna banka Srbije može u bilo kom trenutku tokom mandata privremenog upravnika doneti rešenje kojim se on razrešava funkcije, a može i izmeniti njegova ovlašćenja i obaveze utvrđene rešenjem o imenovanju.

Privremeni upravnik mora biti lice nezavisno od banke i ispunjavati uslove iz člana 72. ovog zakona.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije određuje da li privremeni upravnik zamenjuje upravni i izvršni odbor banke ili upravlja bankom zajedno sa ovim organima, utvrđuje ovlašćenja i obaveze privremenog upravnika, a naročito podelu odgovornosti između privremenog upravnika i ovih organa, kao i akte i pravne radnje povodom kojih ti organi moraju pribaviti mišljenje privremenog upravnika, odnosno njegovu saglasnost - ako je određeno da zajedno upravljaju bankom.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana može biti utvrđeno da je privremeni upravnik dužan da pre preduzimanja određenih pravnih radnji pribavi saglasnost Narodne banke Srbije, a ova saglasnost mu je neophodna da bi mogao da sazove skupštinu banke i odredi dnevni red sednice ove skupštine.

Privremeni upravnik dostavlja Narodnoj banci Srbije izveštaj o poslovanju banke i njenom finansijskom stanju, kao i o radnjama koje je preduzeo pri izvršavanju svojih dužnosti najmanje tromesečno, a na zahtev Narodne banke Srbije i češće. Privremeni upravnik je dužan da izveštaj Narodnoj banci Srbije podnese i na početku i na kraju svog mandata.

Narodna banka Srbije na svojoj internet prezentaciji objavljuje imenovanje privremenog upravnika, osim kada privremeni upravnik nema ovlašćenje da zastupa banku.

Uvođenje privremene uprave, imenovanje i razrešenje privremenog upravnika, kao i prestanak privremene uprave u banci upisuju se u registar privrednih subjekata danom donošenja rešenja iz stava 1. ovog člana, koje Narodna banka Srbije dostavlja agenciji nadležnoj za vođenje registra privrednih subjekata (u daljem tekstu: Agencija za privredne registre) istog dana kada ga je donela.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način obavljanja privremene uprave.

Diskreciono pravo Narodne banke Srbije

Član 116

Odluku o meri koju preduzima prema banci Narodna banka Srbije donosi na osnovu diskrecione ocene sledećih činilaca:

- 1) težine utvrđenih nepravilnosti;
- 2) postupanja banke tokom postupka kontrole, odnosno pokazane spremnosti i sposobnosti organa banke da otklone utvrđene nepravilnosti;
- 3) stepena u kome banka ugrožava finansijsku disciplinu i nesmetano funkcionisanje bankarskog sistema.

Kod ocene težine nepravilnosti utvrđenih u poslovanju banke, u zavisnosti od predmeta kontrole, procenjuju se sledeći kriterijumi:

- 1) finansijski položaj banke;
- 2) stepen adekvatnosti kapitala u odnosu na preuzete rizike;
- 3) uticaj učinjene nepravilnosti na budući položaj banke;
- 4) broj utvrđenih nepravilnosti i njihova međusobna zavisnost;
- 5) trajanje i učestalost učinjenih nepravilnosti;
- 6) adekvatnost informacionog sistema banke;
- 7) zakonitost rada banke;
- 8) druge okolnosti na osnovu kojih se procenjuje zakonitost poslovanja banke.

Pored kriterijuma iz stava 2. tač. 4) do 7) ovog člana, pri oceni težine utvrđenih nepravilnosti u postupku kontrole zakonitosti poslovanja banke u primeni propisa kojima se uređuju finansijske i platne usluge uzima se u obzir i sledeće:

- 1) da li su utvrđene nepravilnosti prouzrokovale negativne materijalne i druge ekonomske posledice po korisnike i procena iznosa tih efekata;
- 2) broj korisnika na koje su uticale, odnosno mogle uticati te nepravilnosti;
- 3) značaj povređene odredbe propisa za ostvarenje ciljeva i svrhe tog propisa i uzrok nepravilne primene propisa;
- 4) da li je banka učinila povredu iste odredbe propisa u poslednje tri godine;
- 5) da li je rukovodilac, odnosno zaposleni u banci bez opravdanog razloga odbio tonsko snimanje razgovora iz člana 104. ovog zakona.

Kod ocene postupanja banke tokom postupka kontrole, odnosno ocene pokazane spremnosti i sposobnosti organa banke da otklone utvrđene nepravilnosti, u zavisnosti od predmeta kontrole, procenjuju se sledeći kriterijumi:

- 1) sposobnost rukovodstva banke da identifikuje, vrednuje i nadzire rizike iz poslovanja banke i da upravlja njima;
- 2) delotvornost sistema unutrašnjih kontrola u banci, a posebno funkcije unutrašnje revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja;
- 3) efikasnost u otklanjanju ranije utvrđenih nepravilnosti, a naročito u sprovođenju ranije izrečenih mera;
- 4) stepen saradnje upravnog i izvršnog odbora, lica na rukovodećem položaju i zaposlenih u banci sa ovlašćenim licima tokom kontrole;
- 5) način postupanja prema klijentima koji su obuhvaćeni nepravilnostima koje su utvrđene u tekućem i prethodnim postupcima kontrole;
- 6) efikasnost banke u postupanju po zahtevima za dostavljanje dokumentacije, podataka, objašnjenja i informacija;
- 7) druge okolnosti na osnovu kojih se procenjuju spremnost i sposobnost organa banke da otklone utvrđene nepravilnosti.

Kod ocene stepena u kome banka ugrožava finansijsku disciplinu i nesmetano funkcionisanje bankarskog sistema, procenjuje se značaj banke u finansijskom sistemu, naročito uzimajući u obzir veličinu banke, njenu povezanost sa ostalim učesnicima u finansijskom sistemu i zamenljivost u tom sistemu, kao i složenost njenog poslovanja i razgranatost njene poslovne mreže.

Novčana kazna

Član 117

Narodna banka Srbije može, nezavisno od preduzimanja mera iz čl. 111 do 115. ovog zakona ili zajedno s tim merama, banci, kao i članu upravnog, odnosno izvršnog odbora banke izreći novčanu kaznu za postupanje suprotno odredbama ovog zakona, propisima Narodne banke Srbije i drugim propisima.

Rešenjem o izricanju novčane kazne, Narodna banka Srbije izriče banci novčanu kaznu koja ne može biti veća od 10% ukupnog prihoda banke ostvarenog u prethodnoj poslovnoj godini, a članu upravnog i izvršnog odbora te banke novčanu kaznu koja ne može biti manja od jednostrukog ni veća od dvanaestostrukog iznosa prosečne mesečne zarade, odnosno naknade koje je to lice primilo za vršenje ove funkcije u tri meseca koja prethode presečnom datumu iz člana 105. stav 4. ovog zakona, uzimajući u obzir kriterijume iz člana 116. ovog zakona.

Ako je članu izvršnog odbora banke prestao radni odnos, odnosno članu upravnog odbora banke vršenje funkcije u banci pre presečnog datuma iz člana 105. stav 4. ovog zakona - pri izricanju novčane kazne iz stava 2. ovog člana uzimaju se u obzir poslednje tri zarade, odnosno naknade koje je to lice primilo za vršenje funkcije u banci.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, ako član upravnog odbora banke ne prima naknadu za vršenje ove funkcije, ili nije primio tu naknadu za tri meseca koja prethode presečnom datumu iz člana 105. stav 4. ovog zakona, ili je iznos te naknade neuobičajeno nizak, Narodna banka Srbije rešenjem o izricanju novčane kazne tom članu izriče novčanu kaznu koja ne može biti manja od jednostrukog ni veća od dvanaestostrukog iznosa proseka zarada članova izvršnog odbora te banke za tri meseca koja prethode presečnom datumu iz člana 105. stav 4. ovog zakona, a uzimajući u obzir kriterijume iz člana 116. ovog zakona.

Pri izricanju novčane kazne članu izvršnog odbora banke, Narodna banka Srbije, pored kriterijuma iz člana 116. ovog zakona, ocenjuje i stepen odgovornosti ovog člana uzimajući u obzir podelu odgovornosti za poslove iz delokruga upravnog, odnosno izvršnog odbora utvrđene ovim zakonom, statutom i unutrašnjim aktima banke, kao i ovlašćenja i odgovornosti u upravljanju bankom koja su poverena tom članu.

Za postupanje suprotno odredbama ovog zakona, propisima Narodne banke Srbije i drugim propisima koje je u vezi s poslovima iz delokruga izvršnog odbora banke - predsedniku ovog odbora izriče se novčana kazna najmanje u iznosu novčane kazne koja se izriče članu tog odbora koji je zadužen za ove poslove.

Ako se novčana kazna izriče u postupku kontrole, rešenje iz stava 2. ovog člana donosi se bez prethodnog posebnog izjašnjenja banke, odnosno člana upravnog ili izvršnog odbora banke o činjenicama i okolnostima koje su od značaja za donošenje rešenja o izricanju ove kazne, osim ako je u pitanju lice kome je prestala funkcija člana upravnog, odnosno izvršnog odbora banke.

Banka je dužna da zapisnik o kontroli i rešenje o izricanju novčane kazne dostavi licu koje je funkciju člana upravnog, odnosno izvršnog odbora banke obavljalo u periodu na koji se odnosi zapisnik. Po proteku 30 dana od dana dostavljanja banci - smatra se da su zapisnik o kontroli i rešenje o izricanju novčane kazne dostavljeni ovim licima.

Rešenje o izricanju novčane kazne, nakon dostavljanja banci, predstavlja izvršnu ispravu.

Obaveza po osnovu novčane kazne izrečene članu upravnog, odnosno izvršnog odbora, uključujući i bivše članove tih odbora - ne može se platiti iz imovine banke.

Ako član upravnog, odnosno izvršnog odbora banke, uključujući i bivše članove tih odbora, ne plati novčanu kaznu u roku utvrđenom rešenjem o izricanju novčane kazne - banka je dužna da tu kaznu plati u roku od osam dana od isteka roka utvrđenog rešenjem iz ovog stava, kao i da preduzme sve neophodne mere kako bi se od tog lica namirila u iznosu te kazne i da o tom namirenju dostavi dokaz Narodnoj banci Srbije.

Ako se obaveza po osnovu novčane kazne iz ovog člana ne plati u roku utvrđenom rešenjem o izricanju novčane kazne, Narodna banka Srbije ima pravo da obračunava zateznu kamatu na iznos tog duga.

Izvršna rešenja o izricanju novčane kazne iz ovog člana predstavljaju osnov za prinudnu naplatu s računa banke u skladu sa zakonom kojim se uređuje prinudna naplata na novčanim sredstvima na računu.

Novčane kazne iz stava 1. ovog člana uplaćuju se na račun Narodne banke Srbije.

Ukupan prihod iz stava 2. ovog člana ima značenje utvrđeno zakonom kojim se uređuje zaštita konkurencije.

Objavljivanje mera iz postupka kontrole zakonitosti poslovanja

Član 118*

Narodna banka Srbije može na svojoj internet stranici da objavi obaveštenje o izrečenim merama iz postupka kontrole zakonitosti poslovanja banke u primeni propisa kojima se uređuju finansijske i platne usluge, ako se proceni da objavljivanje tih mera na način propisan ovim članom ne ugrožava interese koji se štite u skladu sa odredbama člana 9b ovog zakona.

Obaveštenje iz stava 1. ovog člana sadrži naziv banke, kratak opis utvrđenih nepravilnosti i mere koja je izrečena banci, kao i druge podatke koji mogu biti značajni za razumevanje razloga za izricanje te mere, odnosno efekata koje ta mera proizvodi.

Ako je protiv mere iz stava 1. ovog člana podneta tužba upravnom sudu, Narodna banka Srbije može o tome objaviti saopštenje u roku od 15 dana od dana prijema te tužbe.

Obaveštenje i podaci iz ovog člana uklanjaju se sa internet stranice Narodne banke Srbije nakon isteka tri godine od dana njihovog objavljivanja.

Objavljivanje podatka u skladu sa ovim članom ne smatra se povredom obaveze čuvanja tajnosti podataka.

Odeljak 3a **Proces supervizorske procene poslovanja banke**

Supervizorska procena

Član 119*

Narodna banka Srbije sprovodi sveobuhvatan proces supervizorske procene poslovanja banke, tokom kojeg procenjuje rizike kojima je ta banka izložena ili bi mogla biti izložena, uključujući i rizike utvrđene kroz rezultate testiranja otpornosti banke na stres uzimajući u obzir prirodu, obim i složenost aktivnosti te banke.

O izvršenoj supervizorskoj proceni iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije sačinjava izveštaj i dostavlja ga banci, koja na njega može dati izjašnjenje u roku određenom u tom izveštaju.

Narodna banka Srbije neće razmatrati navode iz izjašnjenja banke iz stava 2. ovog člana koji se odnose na promenu činjeničnog stanja nastalu nakon perioda na koji se supervizorska procena odnosi (presečni datum), ali ih može uzeti u obzir pri donošenju rešenja iz stava 4. ovog člana.

Na osnovu sprovedene supervizorske procene iz stava 1. ovog člana i izjašnjenja banke iz stava 2. ovog člana, Narodna banka Srbije može doneti rešenje kojim se banci određuju uvećani pokazatelji u skladu s članom 23. ovog zakona, odnosno posebni zahtevi u vezi s likvidnošću banke.

Učestalost i obim aktivnosti pri sprovođenju supervizorske procene iz stava 1. ovog člana određuje se prema veličini i značaju banke u finansijskom sistemu, kao i prema prirodi, obimu i složenosti njenih poslovnih aktivnosti.

Za potrebe sprovođenja procesa supervizorske procene iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije, po potrebi, vrši testiranje otpornosti banaka na stres.

Narodna banka Srbije može bliže propisati način sprovođenja procesa supervizorske procene iz stava 1. ovog člana.

Čl. 117a-121*

(Brisano)

Odeljak 4

Kontrola bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi

Kontrola na konsolidovanoj osnovi

Član 122

Narodna banka Srbije vrši kontrolu bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi.

Kontrolu iz stava 1. ovog člana vrši regulatorno telo države porekla bankarskog holdinga u sledećim slučajevima:

1) ako je sedište bankarskog holdinga van Republike Srbije;

2) ako regulatorno telo iz ovog stava kontrolu na konsolidovanoj osnovi vrši na način koji zadovoljava uslove Narodne banke Srbije;

3) ako postoji odgovarajuća saradnja Narodne banke Srbije s regulatornim telom iz ovog stava.

Narodna banka Srbije može naložiti banci iz bankarske grupe čiji je bankarski holding van Republike Srbije da izvrši konsolidaciju finansijskih izveštaja članica te bankarske grupe koje imaju sedište u Republici Srbiji.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način vršenja kontrole bankarskog holdinga koji je finansijski holding ili mešoviti finansijski holding čije je sedište u Republici Srbiji u okviru kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi, kao i uslove za dobijanje odobrenja za primenu pojedinih zahteva na konsolidovanoj osnovi, odnosno odobrenja za izuzimanje ovih holdinga od primene tih zahteva.

Ako je sedište mešovitog holdinga u Republici Srbiji, banka koja je njegovo zavisno društvo dužna je da Narodnoj banci Srbije omogući praćenje transakcija između te banke i tog holdinga, kao i transakcija između te banke i zavisnih društava tog holdinga. Narodna banka Srbije može da propiše bliže uslove i način upravljanja rizicima na nivou grupe ovih lica, kao i način izveštavanja Narodne banke Srbije o značajnim transakcijama.

Narodna banka Srbije može naložiti banci sprovođenje konsolidacije te banke i pojedinih članova njene bankarske grupe, ako proceni da bi to doprinelo objektivnom sagledavanju njihovog poslovanja na konsolidovanom nivou - uzimajući u obzir vrste i nivoe rizika kojima su bankarska grupa i njeni članovi izloženi, strukturu kapitala članova te grupe, kao i vrste poslovnih aktivnosti koje se obavljaju u okviru bankarske grupe.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način vršenja kontrole iz ovog člana, kao i uslove primene pojedinih zahteva na pojedinačnoj osnovi za banku koja je član bankarske grupe nad kojom Narodna banka Srbije vrši kontrolu iz ovog člana.

Transparentnost strukture bankarskih grupa

Član 123

Struktura bankarske grupe mora biti transparentna u meri koja Narodnoj banci Srbije omogućava da utvrdi:

- 1) najviše matično društvo bankarske grupe i lica koja imaju kontrolno ili znatno učešće u tom društvu;
- 2) mesto i vrste poslovnih aktivnosti koje se obavljaju u okviru bankarske grupe;
- 3) finansijsko stanje i rezultate poslovanja bankarske grupe i njenih članova;
- 4) vrste i nivoe rizika kojima su bankarska grupa i njeni članovi izloženi;
- 5) način na koji se upravljanje rizicima organizuje i sprovodi na nivou bankarske grupe;

6) poslovne, finansijske i druge odnose između članova bankarske grupe.

Struktura bankarske grupe mora biti takva da omogućava adekvatnu unutrašnju i spoljnu reviziju, kao i nesmetano vršenje kontrolne funkcije Narodne banke Srbije.

Podređeno društvo banke

Član 124

Banka može osnovati ili steći podređeno društvo samo uz saglasnost Narodne banke Srbije.

Podređena društva banke mogu biti samo lica u finansijskom sektoru.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, podređeno društvo banke može biti i lice koje nije lice u finansijskom sektoru a koje obavlja poslove koji predstavljaju direktan produžetak poslova banke iz člana 4. ovog zakona.

Pod poslovima iz stava 3. ovog člana podrazumevaju se upravljanje nepokretnostima stečenim naplatom kredita te banke, prodaja tih nepokretnosti i drugi poslovi u skladu s propisom Narodne banke Srbije.

Narodna banka Srbije propisuje način i bliže uslove dobijanja saglasnosti iz stava 1. ovog člana.

Podređeno društvo bankarskog holdinga

Član 125

Bankarski holding ne može osnovati ili steći direktno ili indirektno vlasništvo u podređenom društvu ako takvo sticanje može negativno uticati na poslovanje banke u kojoj taj holding ima kontrolno učešće.

Bankarski holding obaveštava Narodnu banku Srbije o sticanju direktnog ili indirektnog vlasništva u podređenom društvu u roku od 15 dana od dana tog sticanja.

Ako Narodna banka Srbije utvrdi da sticanje direktnog ili indirektnog vlasništva u podređenom društvu može imati negativne posledice za banku iz stava 1. ovog člana, primeniće mere propisane ovim zakonom.

Konsolidovani finansijski izveštaji bankarske grupe

Član 126

Najviše matično društvo bankarske grupe priprema i Narodnoj banci Srbije podnosi konsolidovane finansijske izveštaje te grupe.

Za obaveze u vezi s dostavljanjem konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe u skladu sa ovim zakonom odgovara banka i najviše matično društvo bankarske grupe.

Narodna banka Srbije može od člana bankarske grupe zahtevati da joj, osim pojedinačnih finansijskih izveštaja, dostavi i druge izveštaje i podatke.

Izveštaji bankarske grupe iz stava 1. ovog člana pripremaju se u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, odnosno Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Narodna banka Srbije propisuje obim i učestalost podnošenja izveštaja, iz stava 1. ovog člana, kao i sadržaj tih izveštaja.

Narodna banka Srbije može naložiti banci koja je član bankarske grupe da izvrši konsolidaciju pojedinačnih stavki finansijskih izveštaja iz stava 1. ovog člana, poslova ili grupa poslova u okviru bankarske grupe ako je to neophodno za potpuno i objektivno utvrđivanje finansijskog stanja i poslovnih rezultata bankarske grupe ili banke koja je član te grupe.

Upravljanje rizicima na nivou bankarske grupe

Član 127

Za bankarsku grupu na konsolidovanoj osnovi utvrđuju se:

- 1) pokazatelji kapitala;
- 2) velika izloženost;
- 3) ulaganje u druga pravna lica i u osnovna sredstva;
- 4) otvorena neto devizna pozicija;
- 5) pokazatelji nivoa likvidnosti;
- 6) drugi podaci potrebni za kontrolu bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi.

Ako Narodna banka Srbije, na osnovu podataka iz stava 1. ovog člana, odnosno na osnovu konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe, oceni da nivo kapitala bankarske grupe ugrožava stabilno poslovanje banke, može od banke zahtevati da obezbedi dodatni kapital i da banci odredi pokazatelj adekvatnosti kapitala veći od propisanog, u skladu s članom 23. ovog zakona.

Bankarska grupa mora obezbediti procedure za upravljanje rizicima i procedure unutrašnje revizije i unutrašnje kontrole koje odgovaraju aktivnostima ove grupe, kao i redovno praćenje i ažuriranje tih procedura.

Banka i najviše matično društvo odgovorni su za utvrđivanje i dostavljanje podataka iz stava 1. ovog člana Narodnoj banci Srbije.

Narodna banka Srbije može propisati način utvrđivanja i dostavljanja podataka iz stava 1. ovog člana, kao i bliže uslove i način upravljanja rizicima na nivou bankarske grupe.

Plan oporavka bankarske grupe

Član 127a

Najviše matično društvo bankarske grupe nad kojom Narodna banka Srbije vrši kontrolu na konsolidovanoj osnovi u skladu sa ovim zakonom dužno je da izradi i Narodnoj banci Srbije dostavi plan oporavka za bankarsku grupu kojoj pripada (u daljem tekstu: plan oporavka bankarske grupe), radi postizanja stabilnosti i ponovnog uspostavljanja odgovarajućeg finansijskog položaja na nivou bankarske grupe kao celine, a posebno banaka kao članova ove grupe, uzimajući u obzir finansijski položaj ostalih članova te grupe.

Plan oporavka bankarske grupe sačinjava se u skladu s čl. 36a do 36g ovog zakona i sadrži mere i aktivnosti iz tih članova koje se odnose na bankarsku grupu kao celinu, kao i posebne mere i aktivnosti koje će se preduzeti na nivou najvišeg matičnog društva i zavisnih društava, uzimajući u obzir potrebu koordinacije i međusobne usklađenosti tih mera i aktivnosti.

Narodna banka Srbije, shodnom primenom člana 36v ovog zakona, ocenjuje da li plan oporavka bankarske grupe ispunjava uslove utvrđene u čl. 36a do 36g ovog zakona, odnosno uslove utvrđene u st. 1. i 2. ovog člana.

Narodna banka Srbije može, pored naloga i mera iz člana 36v ovog zakona, naložiti da određeni članovi bankarske grupe izrade i dostave Narodnoj banci Srbije plan oporavka na pojedinačnom nivou.

Ako nije nadležna za nadzor nad određenim članom bankarske grupe, Narodna banka Srbije može tom članu naložiti izradu i dostavljanje plana oporavka na pojedinačnom nivou nakon pribavljanja mišljenja od regulatornog tela koje vrši nadzor nad poslovanjem tog člana.

Narodna banka Srbije bliže propisuje izradu, sadržaj i ocenu plana oporavka bankarske grupe.

Sporazum o finansijskoj podršci unutar bankarske grupe

Član 127b

Banka, najviše matično društvo bankarske grupe nad kojom Narodna banka Srbije vrši kontrolu na konsolidovanoj osnovi u skladu sa ovim zakonom i član te bankarske grupe mogu s drugim članovima bankarske grupe zaključiti sporazum radi obezbeđivanja finansijske podrške onoj strani ovog sporazuma kod koje su ispunjeni uslovi za preduzimanje mera rane intervencije (u daljem tekstu: sporazum o finansijskoj podršci unutar bankarske grupe), uz prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije.

Finansijska podrška iz stava 1. ovog člana može se pružiti u obliku kredita ili zajma, garancije ili drugog sredstva nematerijalne kreditne zaštite ili davanja imovine koja se može koristiti kao sredstvo obezbeđenja.

Sporazumom o finansijskoj podršci unutar bankarske grupe posebno se utvrđuje način obračuna naknade koju je primalac finansijske podrške dužan da plati za podršku koju prima, kao i obaveza utvrđivanja te naknade u momentu pružanja finansijske podrške.

Prava i obaveze iz sporazuma o finansijskoj podršci unutar bankarske grupe ne mogu se preneti na treća lica.

Banka, odnosno najviše matično društvo bankarske grupe i član bankarske grupe dužni su da objavljuju informacije o tome da li su zaključili sporazum o finansijskoj podršci unutar bankarske grupe, sa opisom opštih uslova tog sporazuma i poslovnim imenima članova grupe koji su ga zaključili, kao i da najmanje jednom godišnje ažuriraju ove informacije.

Narodna banka Srbije bliže propisuje sadržaj informacija iz stava 5. ovog člana, kao i uslove, način i rokove njihovog objavljivanja.

Davanje saglasnosti na sporazum o finansijskoj podršci unutar bankarske grupe

Član 127v

Lice iz člana 127b stav 1. ovog zakona podnosi Narodnoj banci Srbije zahtev za davanje prethodne saglasnosti za zaključenje sporazuma o finansijskoj podršci unutar bankarske grupe, uz koji dostavlja tekst predloženog sporazuma, kao i drugu dokumentaciju koju propiše Narodna banka Srbije.

O zahtevu iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od četiri meseca od dana prijema urednog zahteva.

Narodna banka Srbije može dati saglasnost iz stava 1. ovog člana samo ako oceni da u trenutku podnošenja zahteva za davanje saglasnosti lice iz tog stava ne ispunjava uslove za preduzimanje mera rane intervencije iz člana 113. ovog zakona, odnosno da druge strane sporazuma o finansijskoj podršci unutar bankarske grupe ne ispunjavaju uslove za preduzimanje mera rane intervencije utvrđene propisima njihovih zemalja porekla.

Rešenjem o davanju saglasnosti iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije utvrđuje rok u kojem su lica iz člana 127b stav 1. ovog zakona dužna da zaključe sporazum o finansijskoj podršci unutar bankarske grupe, koji ne može biti duži od godinu dana od dana donošenja ovog rešenja.

Nakon dobijanja saglasnosti iz stava 1. ovog člana, upravni odbor, odnosno nadležni organ upravljanja lica iz tog stava dužan je da predlog sporazuma za čije zaključenje je data ova saglasnost podnese skupštini akcionara, odnosno članova na odobrenje. Sporazum o finansijskoj podršci unutar bankarske grupe može proizvesti pravno dejstvo tek nakon što ga odobri skupština akcionara, odnosno članova.

Lice koje je dobilo saglasnost iz stava 1. ovog člana dužno je da Narodnoj banci Srbije dostavi tekst zaključenog sporazuma o finansijskoj podršci unutar bankarske grupe u roku od 15 dana od dana njegovog zaključenja, odnosno da, ako sporazum nije zaključen u roku od šest meseci od dana davanja saglasnosti iz tog stava, Narodnu banku Srbije obavesti o razlozima zbog kojih taj sporazum nije zaključen.

Organ upravljanja iz stava 5. ovog člana dužan je da najmanje jednom godišnje izveštava Narodnu banku Srbije i skupštinu akcionara, odnosno članova o sprovođenju sporazuma o finansijskoj podršci unutar bankarske grupe i o sprovođenju svake odluke donete u skladu s tim sporazumom.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove davanja saglasnosti iz stava 1. ovog člana.

Uslovi pružanja finansijske podrške unutar bankarske grupe

Član 127g

Lice iz člana 127b stav 1. ovog zakona može pružiti finansijsku podršku na osnovu sporazuma iz tog stava samo ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) razumno je očekivati da će pružena podrška znatno smanjiti finansijske poteškoće njenog primaoca;
- 2) cilj pružanja ove podrške jeste očuvanje ili ponovno uspostavljanje finansijske stabilnosti grupe u celini ili bilo kojeg člana grupe i u interesu je davaoca podrške;
- 3) finansijska podrška se pruža uz naknadu utvrđenu i obračunatu na način utvrđen ovim sporazumom;
- 4) na osnovu podataka dostupnih organu upravljanja davaoca podrške u trenutku donošenja odluke o pružanju te podrške, razumno je očekivati da će njen primalac platiti naknadu iz tačke 3) ovog stava i da će, ako je podrška pružena u obliku kredita ili zajma - vratiti kredit ili zajam, odnosno da će, ako je podrška pružena u obliku garancije ili sredstva obezbeđenja - izmiriti obavezu koja bi nastala ako garancija ili obezbeđenje budu aktivirani;
- 5) pružanje finansijske podrške ne bi ugrozilo likvidnost ili solventnost davaoca podrške;
- 6) pružanje finansijske podrške ne bi ugrozilo stabilnost finansijskog sistema Republike Srbije;
- 7) davalac podrške u trenutku pružanja podrške postupi u skladu sa odredbama ovog zakona i propisa Narodne banke Srbije kojima se uređuju kapital, likvidnost i velike izloženosti, a pružanje finansijske podrške neće dovesti do povrede ovih odredaba;
- 8) pružanje finansijske podrške ne bi ugrozilo mogućnost restrukturiranja davaoca podrške.

Organ upravljanja lica iz stava 1. ovog člana donosi odluku o pružanju finansijske podrške unutar bankarske grupe u skladu sa sporazumom o ovoj podršci, u kojoj se posebno mora obrazložiti cilj predložene finansijske podrške i ispunjenost uslova za pružanje finansijske podrške iz tog stava.

Narodna banka Srbije može bliže urediti uslove iz stava 1. ovog člana.

Prethodna ocena pružanja finansijske podrške unutar bankarske grupe

Član 127d

Pre pružanja finansijske podrške unutar bankarske grupe, organ upravljanja lica koje namerava da pruži tu podršku dužan je da obaveštenje o toj nameri dostavi Narodnoj banci Srbije.

Obaveštenje iz stava 1. ovog člana naročito sadrži obrazložen predlog odluke iz člana 127g stav 2. ovog zakona i detaljan opis predložene finansijske podrške, uključujući primerak sporazuma o finansijskoj podršci unutar bankarske grupe.

U roku od pet radnih dana od prijema urednog obaveštenja iz stava 2. ovog člana, Narodna banka Srbije može zabraniti ili ograničiti pružanje finansijske podrške - ako proceni da uslovi za finansijsku podršku grupe iz člana 127g stav 1. ovog zakona nisu ispunjeni.

Rešenje kojim se zabranjuje ili ograničava pružanje finansijske podrške unutar bankarske grupe Narodna banka Srbije bez odlaganja dostavlja i regulatornom telu nadležnom za nadzor na konsolidovanoj osnovi, kao i regulatornom telu nadležnom za nadzor nad članom grupe koji bi trebalo da tu podršku primi.

Ako Narodna banka Srbije ne donese rešenje u roku iz stava 3. ovog člana - lice iz stava 1. tog člana može pružiti finansijsku podršku u skladu sa obaveštenjem koje je dostavilo Narodnoj banci Srbije, ali je o tome dužno da bez odlaganja obavesti Narodnu banku Srbije, odnosno regulatorno telo nadležno za nadzor na konsolidovanoj osnovi i regulatorno telo nadležno za nadzor nad članom grupe koji prima finansijsku podršku.

Ako regulatorno telo u inostranstvu ograniči ili zabrani pružanje finansijske podrške primaocu podrške iz Republike Srbije, a plan oporavka grupe kao meru oporavka predviđa finansijsku podršku unutar bankarske grupe - Narodna banka Srbije može zatražiti od regulatornog tela nadležnog za nadzor na konsolidovanoj osnovi da pokrene ponovnu procenu plana oporavka grupe ili, ako je plan oporavka izrađen na pojedinačnoj osnovi - da taj primalac podnese izmenjeni plan oporavka.

Primena mera prema članovima bankarske grupe i licima sa učešćem

Član 128

Ako Narodna banka Srbije utvrdi da je bilo koji član bankarske grupe, osim banke, povredio odredbe ovog zakona ili propisa koje ona donosi ili da aktivnosti ili finansijsko stanje bilo kog člana štetno utiču na finansijsku stabilnost banke ili da bi mogli ugroziti interese deponenata banke naložiće tom članu da ove nepravilnosti otkloni u roku koji Narodna banka Srbije utvrdi.

Ako se nepravilnosti iz stava 1. ovog člana ne otklone u utvrđenom roku, Narodna banka Srbije može preduzeti sledeće mere:

- 1) banci naložiti privremenu obustavu ulaganja u njeno podređeno društvo;
- 2) bankarskom holdingu naložiti privremenu obustavu vršenja prava i pogodnosti koji proizlaze iz kontrolnog učešća tog holdinga u banci, uključujući i direktno ili indirektno vršenje glasačkih prava, odnosno naložiti mu dodatno ulaganje u kapital banke;
- 3) članu bankarske grupe naložiti privremenu obustavu svih poslovnih aktivnosti (direktnih ili indirektnih) između banke i tog člana;
- 4) naložiti pravnom licu u kome kontrolno učešće ima drugo lice koje ima i učešće u banci privremenu obustavu prava i pogodnosti koji proizlaze iz učešća tog lica u banci, uključujući i

direktno ili indirektno vršenje glasačkih prava, odnosno naložiti privremenu obustavu svih poslovnih aktivnosti (direktnih ili indirektnih) između banke i tog lica.

Ako se nakon preduzimanja mera iz stava 2. ovog člana ne otklone nepravilnosti utvrđene u stavu 1. ovog člana, Narodna banka Srbije može preduzeti i sledeće mere:

- 1) od banke zahtevati da ulaganja u podređeno društvo smanji toliko da ono više ne bude podređeno društvu banke;
- 2) bankarskom holdingu ukinuti rešenje o davanju saglasnosti za sticanje kontrolnog učešća u banci;
- 3) od bankarskog holdinga zahtevati da otuđi znatno ili kontrolno učešće u njegovom podređenom društvu;
- 4) licu koje ima učešće u banci a u kome drugo lice ima kontrolno učešće povući saglasnost za sticanje učešća u banci.

Kada okolnosti nalažu neodložno postupanje, mere iz st. 2. i 3. ovog člana Narodna banka Srbije može preduzeti i pre roka utvrđenog u stavu 1. ovog člana.

Ako je član bankarske grupe iz stava 1. ovog člana lice koje nadzire drugo regulatorno telo u Republici Srbiji, Narodna banka Srbije obavestiće to telo o merama preduzetim prema tom licu.

Glava Va

RESTRUKTURIRANJE BANKE

Odeljak 1

Ciljevi i načela

Ciljevi restrukturiranja

Član 128a

Restrukturiranje banke sprovodi se radi:

- 1) ostvarivanja kontinuiteta u obavljanju kritičnih funkcija banke;
- 2) izbegavanja znatnog negativnog uticaja na stabilnost finansijskog sistema;
- 3) zaštite budžetskih i drugih javnih sredstava;
- 4) zaštite deponenata i investitora;
- 5) zaštite novčanih sredstava i druge imovine klijenata.

Ciljevi iz stava 1. ovog člana (u daljem tekstu: ciljevi restrukturiranja) jednakog su značaja, a sprovođenjem postupka restrukturiranja određuje se način njihovog međusobnog usklađivanja u zavisnosti od okolnosti svakog pojedinačnog slučaja.

Načela postupka restrukturiranja

Član 128b

Postupak restrukturiranja sprovodi se u skladu sa sledećim načelima:

- 1) gubitke prvo snose akcionari banke;
- 2) poverioci banke snose gubitke nakon akcionara, i to tako da se obezbedi jednak tretman poverilaca čija su potraživanja u istom isplatnom redu u stečajnom postupku prema zakonu kojim se uređuju stečaj i likvidacija banaka i društava za osiguranje, osim ako ovim zakonom nije drukčije uređeno;
- 3) akcionari i poverioci banke ne mogu da pretrpe gubitke veće od onih koje bi pretrpeli u slučaju sprovođenja stečajnog postupka nad bankom;
- 4) osigurani depoziti su potpuno zaštićeni do visine osiguranog iznosa utvrđenog zakonom kojim se uređuje osiguranje depozita;
- 5) članovi organa upravljanja bankom se razrešavaju, osim ako ovim zakonom nije drukčije uređeno;
- 6) članovi organa upravljanja bankom i lica na rukovodećem položaju u banci dužni su da obezbede svu pomoć koja je neophodna da bi se ostvarili ciljevi restrukturiranja;
- 7) članovi organa upravljanja bankom i druga lica koja su doprinela da banka ispuni uslov iz člana 128ž stav 1. tačka 1) ovog zakona odgovaraju, u skladu sa zakonom, za propuste u svom radu i štetu koju su prouzrokovali;
- 8) primenjuju se mere zaštite akcionara i poverilaca banke, kao i trećih lica, u skladu sa ovim zakonom;
- 9) ako se restrukturiranje sprovodi nad članom bankarske grupe, umanjuju se negativne posledice restrukturiranja po druge članove bankarske grupe i stabilnost finansijskog sistema.

Odeljak 2 **Planiranje restrukturiranja**

Plan restrukturiranja banke

Član 128v

Narodna banka Srbije izrađuje plan restrukturiranja za svaku banku.

Planom restrukturiranja predviđeni su primena odgovarajućih instrumenata i mera restrukturiranja i vršenje ovlašćenja Narodne banke Srbije nakon donošenja odluke o restrukturiranju, ako budu ispunjeni uslovi za restrukturiranje banke u skladu sa ovim zakonom.

Pri donošenju odluke o restrukturiranju banke, odnosno o primeni odgovarajućih instrumenata restrukturiranja, Narodna banka Srbije nije dužna da primeni instrumente restrukturiranja predviđene planom restrukturiranja za tu banku.

Narodna banka Srbije ažurira planove restrukturiranja najmanje jednom godišnje.

Narodna banka Srbije je dužna da plan restrukturiranja ažurira i u slučaju promene pravne ili organizacione strukture banke, promene u njenom poslovanju ili njenog finansijskog položaja, kada ove promene imaju materijalni značaj za primenu plana restrukturiranja, kao i u slučaju drugih promena koje utiču na sadržinu tog plana i mogućnost njegove primene.

Plan restrukturiranja banke naročito sadrži:

- 1) kratak prikaz ključnih elemenata plana restrukturiranja;
- 2) kratak prikaz bitnih promena koje su nastupile u banci nakon poslednje izmene plana restrukturiranja;
- 3) prikaz načina na koji bi, u meri u kojoj je to neophodno, banka mogla odvojiti kritične funkcije i ključne poslovne aktivnosti od ostalih poslova, kako bi obezbedila kontinuitet poslovanja u slučaju ispunjenja uslova za restrukturiranje;
- 4) rokove za sprovođenje bitnih elemenata plana restrukturiranja;
- 5) detaljan opis procene mogućnosti restrukturiranja i opis mera potrebnih za otklanjanje prepreka za restrukturiranje, utvrđenih u skladu s članom 128đ ovog zakona;
- 6) opis procedura za utvrđivanje tržišne vrednosti kritičnih funkcija, ključnih poslovnih aktivnosti i imovine banke;
- 7) detaljan opis načina na koji se obezbeđuje kontinuirano pribavljanje ažuriranih informacija i podataka od banke;
- 8) obrazloženje načina na koji će se obezbediti finansiranje primene različitih mogućnosti (opcija) i instrumenata restrukturiranja predviđenih planom restrukturiranja, koje se ne može zasnivati na pretpostavci korišćenja vanredne finansijske podrške, kredita za održavanje likvidnosti ili kredita za likvidnost sa sredstvima obezbeđenja, rokom otplate i kamatnim stopama koji odstupaju od uobičajenih;
- 9) detaljan opis različitih mogućnosti za primenu instrumenata restrukturiranja, s rokovima za njihovo sprovođenje, a na osnovu razmatranja različitih situacija u kojima mogu nastupiti ozbiljni makroekonomski i finansijski poremećaji značajni za poslovanje te banke;
- 10) opis mogućih sistemskih posledica restrukturiranja banke;

- 11) opis različitih mogućnosti za očuvanje pristupa platnim uslugama i sistemima i ocenu prenosivosti sredstava klijenata;
- 12) analizu posledica plana restrukturiranja na zaposlene, uključujući i analizu troškova koji povodom toga mogu nastati;
- 13) plan pružanja informacija sredstvima javnog informisanja i javnosti u vezi s restrukturiranjem banke;
- 14) minimalne zahteve za kapitalom i podobnim obavezama iz člana 128o i rok u kojem je banka dužna da dostigne propisani nivo tih zahteva;
- 15) opis aktivnosti i sistema u banci koji su neophodni za kontinuirano obavljanje operativnih poslova banke;
- 16) analizu o tome kada, kako i pod kojim uslovima banka može podneti zahtev za korišćenje kredita za održavanje likvidnosti ili drugih olakšica koje može odobriti Narodna banka Srbije, kao i kakva bi se sredstva obezbeđenja za korišćenje tih kredita i olakšica očekivala.

Ako je usvojenim planom restrukturiranja ocenjeno da bi se sprovođenjem postupka stečaja ili likvidacije mogli ostvariti ciljevi restrukturiranja banke - Narodna banka Srbije, pri ažuriranju plana restrukturiranja te banke, može izraditi pojednostavljeni plan restrukturiranja te banke.

Nakon izrade plana restrukturiranja, Narodna banka Srbije dostavlja banci podatke iz stava 6. tačka 1) ovog člana.

Banka je dužna da Narodnoj banci Srbije, na njen zahtev, pruži svu potrebnu pomoć, kao i informacije i podatke koji su joj potrebni u postupku izrade, ažuriranja i sprovođenja plana restrukturiranja.

Narodna banka Srbije bliže propisuje sadržaj informacija i podataka iz stava 9. ovog člana, kao i način i rokove za njihovo dostavljanje.

Plan restrukturiranja bankarske grupe

Član 128g

Narodna banka Srbije izrađuje plan restrukturiranja bankarske grupe nad kojom vrši nadzor na konsolidovanoj osnovi u skladu sa odredbama ovog zakona (u daljem tekstu: plan restrukturiranja bankarske grupe).

Na izradu plana restrukturiranja bankarske grupe shodno se primenjuju odredbe člana 128v st. 1. do 4, 7. i 8. ovog zakona.

Plan restrukturiranja bankarske grupe naročito sadrži:

- 1) opis aktivnosti i mera koje će se preduzeti prema najvišem matičnom društvu i drugim članovima bankarske grupe i u skladu s tim identifikovanje lica za restrukturiranje i grupe za restrukturiranje u okviru bankarske grupe;

2) detaljan opis različitih mogućnosti za primenu instrumenata restrukturiranja na lica za restrukturiranje za svaku od grupa za restrukturiranje, ako ih je utvrđeno više u bankarskoj grupi na osnovu razmatranja različitih situacija u kojima mogu nastupiti ozbiljni makroekonomski i finansijski poremećaji značajni za poslovanje te grupe, kao i posledice primene tih instrumenata na druga lica u grupi za restrukturiranje, odnosno na druge grupe za restrukturiranje u istoj bankarskoj grupi;

3) obrazloženje načina na koji će se obezbediti finansiranje primene različitih mogućnosti (opcija) i instrumenata restrukturiranja bankarske grupe predviđenih ovim planom, koje se ne može zasnivati na pretpostavci korišćenja vanredne finansijske podrške, kredita za održavanje likvidnosti ili kredita za likvidnost sa sredstvima obezbeđenja, rokom otplate i kamatnim stopama koji odstupaju od uobičajenih;

4) procenu mogućnosti preduzimanja međusobno usklađenih aktivnosti i mera za restrukturiranje bankarske grupe kada nadzor nad njenim članovima ne vrši samo Narodna banka Srbije, uključujući mere prodaje grupe u celini trećem licu i razdvajanje ključnih poslovnih aktivnosti koje obavljaju određeni članovi te grupe, kao i opis mera potrebnih za otklanjanje prepreka za restrukturiranje, posebno u vezi s međusobnim usklađivanjem aktivnosti različitih nadležnih organa;

5) opis mogućnosti saradnje sa stranim regulatornim telima i telima nadležnim za restrukturiranje, a u vezi s restrukturiranjem bankarske grupe, kada članovi bankarske grupe imaju sedište izvan Republike Srbije;

6) opis mera za odvajanje pojedinih funkcija ili poslovnih aktivnosti koje su neophodne radi otklanjanja prepreka za nesmetano restrukturiranje bankarske grupe;

7) opis drugih mera i aktivnosti koje će Narodna banka Srbije preduzeti radi restrukturiranja bankarske grupe, a koje nisu izričito utvrđene ovim zakonom.

Odredbe člana 128v stav 9. ovog zakona shodno se primenjuju na obaveze najvišeg matičnog društva i člana bankarske grupe kada Narodna banka Srbije izrađuje plan restrukturiranja bankarske grupe.

Procena mogućnosti restrukturiranja

Član 128d

Pri izradi i ažuriranju plana restrukturiranja Narodna banka Srbije procenjuje da li je banku moguće restrukturirati, identifikuje i analizira prepreke za njeno restrukturiranje, odnosno utvrđuje koje mere se mogu preduzeti kako bi se te prepreke otklonile.

Smatraće se da je banku moguće restrukturirati ako je nad njom moguće sprovesti postupak stečaja ili likvidacije ili postupak restrukturiranja, pod uslovom da sprovođenje tih postupaka, u meri u kojoj je to moguće, ne dovede do nastupanja značajnih negativnih posledica na stabilnost finansijskog sistema i da se njihovim sprovođenjem obezbeđuje kontinuitet obavljanja kritičnih funkcija banke.

Pri proceni mogućnosti restrukturiranja banke, Narodna banka Srbije naročito uzima u obzir:

- 1) mogućnost ostvarivanja ciljeva restrukturiranja primenom raspoloživih instrumenata restrukturiranja;
- 2) posledice restrukturiranja banke na stabilnost finansijskog sistema, privredu Republike Srbije i poverenje građana u bankarski sistem, kao i to da li će primena instrumenata restrukturiranja sprečiti širenje negativnih posledica nesposobnosti banke da nastavi da posluje na bankarski sistem;
- 3) posledice restrukturiranja banke na poverioce, deponente, ugovorne strane i zaposlene;
- 4) posledice restrukturiranja banke na nesmetano funkcionisanje platnog sistema i sistema za poravnanje hartija od vrednosti;
- 5) sposobnost banke da obezbedi kontinuitet obavljanja kritičnih funkcija i ključnih poslovnih aktivnosti;
- 6) nivo usklađenosti pravne i organizacione strukture s kritičnim funkcijama i ključnim poslovnim aktivnostima koje se obavljaju u banci;
- 7) sposobnost banke da u skladu s već zaključenim poslovima i mogućnostima obezbedi minimalne kadrovske i infrastrukturne kapacitete, kao i finansiranje, likvidnost i kapital koji su dovoljni da održavaju kritične funkcije i ključne poslovne aktivnosti;
- 8) odvojenost ključnih poslovnih aktivnosti od ostalih aktivnosti banke;
- 9) primenljivost procedura i mera za upravljanje rizicima;
- 10) iznos i vrstu podobnih obaveza iz člana 128nj ovog zakona;
- 11) adekvatnost upravljanja rizicima informacionog sistema u vezi sa obezbeđivanjem pristupa informacijama i podacima neophodnim za sprovođenje postupka restrukturiranja.

Procena mogućnosti restrukturiranja banke ne može se zasnivati na pretpostavci korišćenja vanredne finansijske podrške, kredita za održavanje likvidnosti ili kredita za likvidnost sa sredstvima obezbeđenja, rokom otplate i kamatnim stopama koji odstupaju od uobičajenih.

Pri izradi i ažuriranju plana restrukturiranja bankarske grupe, Narodna banka Srbije procenjuje mogućnost restrukturiranja bankarske grupe shodnom primenom st. 1. do 4. ovog člana.

Narodna banka Srbije može bliže propisati obaveze banke u vezi sa procenom mogućnosti restrukturiranja.

Otklanjanje prepreka za restrukturiranje

Član 128d

Ako u skladu s članom 128d ovog zakona proceni da postoje značajne prepreke za restrukturiranje banke, Narodna banka Srbije će banci rešenjem naložiti da joj dostavi predlog

mogućih mera za rešavanje ili otklanjanje ovih prepreka, i to u roku od četiri meseca od dana prijema tog rešenja.

Ako oceni da mere koje je banka predložila u skladu sa stavom 1. ovog člana ne mogu efektivno umanjiti, odnosno otkloniti prepreke za restrukturiranje, Narodna banka Srbije doneće rešenje kojim će banci naložiti da preduzme druge mere za rešavanje ili otklanjanje prepreka iz tog stava i utvrditi rokove za primenu tih mera.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, Narodna banka Srbije može naročito naložiti banci:

- 1) da izmeni sporazum o finansijskoj podršci unutar bankarske grupe ili razmotri zaključenje tog sporazuma ako već nije zaključen, odnosno da zaključi ugovor o pružanju odgovarajućih usluga bilo unutar grupe bilo s trećim licima;
- 2) da ograniči izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica;
- 3) da redovno dostavlja dodatne informacije i podatke značajne za restrukturiranje banke ili da dostavi određene informacije i podatke značajne za to restrukturiranje u pojedinačnom slučaju;
- 4) da otuđi određeni deo imovine;
- 5) da ograniči ili prestane da obavlja ili razvija određenu vrstu poslova, odnosno da ne započinje nove poslove ili da prestane da ih dalje razvija;
- 6) da izvrši, odnosno obezbedi odgovarajuće pravne i/ili organizacione promene banke i/ili bilo kog drugog člana bankarske grupe kojoj ova banka pripada, kako bi se smanjila složenost te banke i/ili grupe i omogućilo odvajanje njenih kritičnih funkcija od ostalih poslova tokom sprovođenja postupka restrukturiranja;
- 7) da obezbedi podobne obaveze za pokriće gubitaka koji ispunjavaju uslove iz čl. 128nj i 128o ovog zakona;
- 8) da preduzme druge mere radi ispunjenja minimalnog zahteva za kapitalom i obavezama iz tačke 7) ovog stava, koji su propisani u članu 128o ovog zakona.

Pri donošenju rešenja iz stava 2. ovog člana, Narodna banka Srbije ocenjuje moguće posledice primene mera iz tog rešenja na stabilnost finansijskog sistema i na poslovanje i stabilnost banke.

Banka je dužna da Narodnoj banci Srbije dostavi plan za usklađivanje s merama utvrđenim u rešenju iz stava 2. ovog člana, u roku od mesec dana od dana prijema tog rešenja.

Na otklanjanje prepreka za restrukturiranje bankarske grupe shodno se primenjuju st. 1. do 5. ovog člana.

Prema članu bankarske grupe sa sedištem u Republici Srbiji nad kojim ne vrši nadzor Narodna banka Srbije preduzeće mere iz ovog člana nakon pribavljanja mišljenja od regulatornog tela koje vrši nadzor nad poslovanjem tog člana.

Odeljak 3

Otpis i konverzija kapitala i podobnih obaveza

Član 128e

Pre pokretanja postupka restrukturiranja, Narodna banka Srbije može izvršiti otpis odgovarajućih elemenata kapitala i podobnih obaveza banke ili njihovu konverziju u akcije ili druge vlasničke instrumente te banke, u smislu člana 128nj ovog zakona, a nakon pokretanja tog postupka otpis ili konverziju kapitala i podobnih obaveza vrši pre primene odgovarajućeg instrumenta restrukturiranja.

Narodna banka Srbije može doneti rešenje kojim se vrši otpis ili konverzija kapitala i podobnih obaveza banke pre pokretanja postupka restrukturiranja banke ako je utvrdila da je ispunjen najmanje jedan od sledećih uslova:

- 1) ispunjeni su uslovi za pokretanje postupka restrukturiranja iz člana 128ž ovog zakona;
- 2) banka verovatno neće moći da nastavi da posluje u smislu člana 128ž ovog zakona ako se ne izvrši ovaj otpis ili konverzija, a nije verovatno da bi bilo koja druga mera banke ili lica iz privatnog sektora, kao ni mera preduzeta u postupku kontrole u skladu sa ovim zakonom, osim tog otpisa, odnosno konverzije, mogla u razumnom roku otkloniti smetnje za nastavak poslovanja banke, uzimajući u obzir sve okolnosti pojedinačnog slučaja;
- 3) ako je banka zatražila vanrednu finansijsku podršku, osim u slučaju iz člana 128ž stav 2. tačka 4) podtač. (1), (2) i (3) ovog zakona.

Otpis i konverzija iz stava 1. ovog člana vrše se bez saglasnosti akcionara, deponenata i drugih poverilaca banke ili bilo kog trećeg lica.

Pre nego što izvrši otpis ili konverziju iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije dužna je da obezbedi nezavisnu procenu imovine i obaveza banke iz člana 128z ovog zakona, na osnovu koje se vrši obračun iznosa otpisa, odnosno nivoa konverzije elemenata kapitala i podobnih obaveza koji su potrebni za pokriće gubitaka i/ili dokapitalizaciju banke.

Narodna banka Srbije vrši otpis, odnosno konverziju kapitala i podobnih obaveza banke prema sledećem redosledu:

- 1) prvo se umanjuje osnovni akcijski kapital, srazmerno iznosu gubitaka do iznosa tog kapitala, a Narodna banka Srbije prema akcionarima banke preduzima jednu ili obe mere iz člana 128r stav 1. ovog zakona;
- 2) elementi dodatnog osnovnog kapitala otpisuju se i/ili konvertuju u akcije banke koje se mogu uključiti u osnovni akcijski kapital banke, u meri u kojoj je to potrebno za ostvarenje ciljeva restrukturiranja ili do ukupnog iznosa tih elemenata kapitala, u zavisnosti od toga šta je manje;
- 3) elementi dopunskog kapitala otpisuju se i/ili konvertuju u akcije banke koje se mogu uključiti u osnovni akcijski kapital banke u meri u kojoj je to potrebno za ostvarenje ciljeva restrukturiranja ili do ukupnog iznosa tih elemenata kapitala, u zavisnosti od toga šta je manje;

4) smanjuje se glavica subordiniranih obaveza koje ne ulaze u obračun dopunskog kapitala, u meri u kojoj je to potrebno za ostvarenje ciljeva restrukturiranja ili do ukupnog iznosa tih elemenata kapitala, u zavisnosti od toga šta je manje;

5) smanjuje se glavica ili neizmireni iznos ostalih podobnih obaveza, prema redosledu naplate potraživanja u stečajnom postupku u skladu sa zakonom kojim se uređuju stečaj i likvidacija banaka, od najnižeg prioriteta ka višem, u meri u kojoj je to potrebno za ostvarenje ciljeva restrukturiranja ili do ukupnog iznosa tih elemenata kapitala, u zavisnosti od toga šta je manje.

U slučaju otpisa elemenata kapitala i podobnih obaveza, prestaju obaveze po tom osnovu prema imaoocu odgovarajućeg elementa kapitala i podobne obaveze u otpisanom iznosu tog elementa i podobne obaveze, osim već obračunatih obaveza, a tom imaoцу ne isplaćuje se nikakva naknada po osnovu ovog otpisa.

Za potrebe sprovođenja konverzije iz stava 5. tačka 3) ovog člana, Narodna banka Srbije može naložiti banci da imaoćima određenih elemenata kapitala i podobnih obaveza iz te tačke izda akcije koje se mogu uključiti u osnovni kapital banke.

Bliže uslove otpisa i konverzije elemenata kapitala i podobnih obaveza iz ovog člana propisuje Narodna banka Srbije.

Ako bi konverzija elemenata kapitala i podobnih obaveza banke dovela do sticanja ili povećanja vlasništva u banci preko procenata propisanih u članu 94. stav 1. ovog zakona - Narodna banka Srbije blagovremeno ocenjuje ispunjenost uslova za davanje saglasnosti za sticanje vlasništva, tako da ova ocena ne utiče na odlaganje ove konverzije.

Smatra se da bankarska grupa neće moći da nastavi da posluje u smislu stava 2. tačka 2) ovog člana kada ta grupa ne postupa ili je verovatno da neće postupiti u skladu sa odredbama ovog zakona kojima se uređuju pokazatelji koji se tiču upravljanja rizicima na nivou bankarske grupe, usled čega joj Narodna banka Srbije može izreći meru iz ovog zakona, a naročito ako je pretrpela ili će verovatno pretrpeti gubitke u visini svog celokupnog kapitala ili njegovog znatnog dela.

Na otpis i konverziju elemenata kapitala i podobnih obaveza člana bankarske grupe koji nije banka shodno se primenjuju st. 1. do 8. ovog člana.

Za člana bankarske grupe sa sedištem u Republici Srbiji nad kojim ne vrši nadzor Narodna banka Srbije izvršiće otpis i konverziju elemenata kapitala i podobnih obaveza nakon pribavljanja mišljenja od regulatornog tela koje vrši nadzor nad poslovanjem tog člana.

Odeljak 4

Pokretanje postupka restrukturiranja

Uslovi za pokretanje postupka restrukturiranja

Član 128ž

Narodna banka Srbije pokreće postupak restrukturiranja kada utvrdi da su ispunjeni sledeći uslovi:

1) da je stanje banke takvo da ona ne može ili verovatno neće moći da nastavi da posluje;

2) da nije verovatno da bi bilo koja druga mera banke ili lica iz privatnog sektora, mera preduzeta u postupku kontrole u skladu sa ovim zakonom ili mera iz člana 128e ovog zakona - mogla u razumnom roku otkloniti smetnje za nastavak poslovanja banke, uzimajući u obzir sve okolnosti pojedinačnog slučaja;

3) da je restrukturiranje banke u javnom interesu.

U smislu ovog zakona, smatra se da je stanje banke takvo da ona ne može ili verovatno neće moći da nastavi da posluje ako je ispunjen najmanje jedan od sledećih uslova:

1) razlozi iz člana 130. ovog zakona zbog kojih bi Narodna banka Srbije mogla oduzeti dozvolu za rad su nastupili ili je verovatno da će uskoro nastupiti, naročito kad su u poslovanju banke nastali gubici koji bi se pokrili na teret celog ili znatnog iznosa kapitala banke ili kad je verovatno da će takvi gubici nastati;

2) ako je imovina banke manja od njenih obaveza ili je verovatno da će to uskoro biti;

3) ako je banka nelikvidna ili je verovatno da će to uskoro biti, osim ako joj je odobrena finansijska podrška iz tačke 4) podtač. (1) i (2) ovog stava;

4) ako je banka zatražila vanrednu finansijsku podršku, osim u izuzetnom slučaju kada se, uzimajući u obzir načela iz člana 128b tač. 1) i 2) ovog zakona, ta podrška daje solventnoj banci radi otklanjanja ozbiljnog poremećaja u ekonomiji i očuvanja stabilnosti finansijskog sistema, kao privremena i srazmerna mera, i to u jednom od sledećih oblika:

(1) garancije koju Republika Srbija daje u korist Narodne banke Srbije za izmirenje obaveza banke po osnovu kredita za održavanje likvidnosti ili drugih olakšica odobrenih banci pod uslovima koje je utvrdila Narodna banka Srbije,

(2) garancije Republike Srbije za nove obaveze banke,

(3) dokapitalizacije ili kupovine vlasničkih instrumenata pod uslovima koji banci ne daju prednost na tržištu, do iznosa potrebnog da se otkloni manjak kapitala, pod uslovima koje utvrđuje Narodna banka Srbije - i to samo ako u trenutku pružanja ove podrške nisu ispunjeni uslovi iz tač. 1) do 3) ovog stava, kao ni uslovi za otpis i konverziju kapitala iz člana 128e ovog zakona.

Smatra se da je restrukturiranje u javnom interesu, u smislu stava 1. ovog člana, ako je reč o sistemski značajnoj banci, kao i u slučaju da bi se sprovođenjem restrukturiranja mogao na odgovarajući način ostvariti jedan ili više ciljeva restrukturiranja koji se ne bi mogao ostvariti u istoj meri sprovođenjem stečajnog ili likvidacionog postupka nad bankom.

Ako se u postupku restrukturiranja predviđa korišćenje sredstava fonda za osiguranje depozita, Narodna banka Srbije Agenciji dostavlja, radi davanja mišljenja, nacrt izveštaja o testu najmanjih troškova, kojim se utvrđuje da li bi sprovođenje postupka restrukturiranja i primena pojedinih instrumenata i mera restrukturiranja bili celishodniji od sprovođenja stečajnog ili likvidacionog postupka nad bankom, naročito uzimajući u obzir moguće troškove isplate

osiguranih depozita i odobravanja finansijske podrške, kao i ograničenja propisana članom 128h ovog zakona.

Agencija je dužna da Narodnoj banci Srbije dostavi mišljenje na nacrt izveštaja iz stava 4. ovog člana, u roku od pet dana od dana dostavljanja tog nacrta.

Nakon prijema mišljenja iz stava 5. ovog člana, odnosno ako mišljenje nije dostavljeno nakon proteka roka iz tog stava - Narodna banka Srbije izrađuje konačni izveštaj o testu najmanjih troškova.

Preduzimanje mera rane intervencije iz čl. 113. do 115. ovog zakona nije preduslov za pokretanje postupka restrukturiranja.

Banka je dužna da bez odlaganja obavesti Narodnu banku Srbije o nastupanju okolnosti iz stava 1. tačka 1) ovog člana.

Kada primi obaveštenje iz stava 8. ovog člana ili ako tokom vršenja kontrole ili na drugi način sazna da su nastupile okolnosti iz tog stava - Narodna banka Srbije bez odlaganja utvrđuje da li su ispunjeni uslovi iz stava 1. ovog člana.

Pre pokretanja postupka restrukturiranja, ako su ispunjeni uslovi iz stava 1. tačka 1) ovog člana, ako u razumnom roku nije verovatna primena druge mere banke ili lica iz privatnog sektora iz tačke 2) tog stava i ako proceni da je to potrebno radi sprečavanja daljeg pogoršanja finansijskog stanja banke i radi ispunjavanja uslova iz stava 1. tačka 3) ovog člana ili primene odgovarajućih i efikasnih mera i instrumenata restrukturiranja - Narodna banka Srbije može naložiti privremeno obustavljanje bilo kog plaćanja i izvršenja drugih obaveza po ugovorima koje je zaključila banka i suspenziju prava druge ugovorne strane na otkazivanje ugovora i aktiviranje sredstava obezbeđenja - od trenutka objavljivanja rešenja o privremenom obustavljanju do ponoći narednog radnog dana.

Mera iz stava 10. ovog člana ne odnosi se na obaveze prema platnim sistemima i sistemima za poravnanje hartija od vrednosti koji su u skladu sa zakonom određeni kao bitni sistemi, odnosno prema operatorima tih sistema i učesnicima u tim sistemima a koje su nastale po osnovu učešća u tim sistemima, kao ni na obaveze prema Narodnoj banci Srbije i obaveze po osnovu osiguranih depozita u dnevnom iznosu koji rešenjem iz stava 10. ovog člana utvrđuje Narodna banka Srbije.

Ako banci naloži sprovođenje mere iz stava 10. ovog člana - Narodna banka Srbije ne može naložiti sprovođenje mere iz člana 128j stav 2. tačka 10) ovog zakona.

Na ispunjenost uslova za pokretanje postupka restrukturiranja bankarske grupe shodno se primenjuju st. 1. do 12. ovog člana.

Nezavisna procena vrednosti imovine i obaveza banke

Član 128z

Pre pokretanja postupka restrukturiranja, Narodna banka Srbije dužna je da obezbedi nezavisnu, poštenu i realističnu procenu vrednosti imovine i obaveza banke.

Procena iz stava 1. ovog člana vrši se radi pružanja odgovarajućih informacija i podataka Narodnoj banci Srbije za utvrđivanje ispunjenosti uslova za restrukturiranje banke, odnosno za izbor odgovarajućeg instrumenta i mere restrukturiranja ako utvrdi da su ti uslovi ispunjeni, kao i da bi se obezbedilo da su svi gubici banke u potpunosti prikazani u njenim poslovnim knjigama i finansijskim izveštajima.

Procenu iz stava 1. ovog člana vrši revizor s liste iz člana 52. stav 3. ovog zakona ili drugo lice u skladu s propisom Narodne banke Srbije.

Lice iz stava 3. ovog člana mora biti nezavisno od bilo kog organa javne vlasti ili institucije kojoj je povereno vršenje javnih ovlašćenja, kao i od banke na koju se procena odnosi ili bankarske grupe čiji je ta banka član.

Procena iz stava 1. ovog člana zasniva se na opreznim pretpostavkama, uključujući opreznu ocenu nivoa gubitaka nastalih usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza dužnika, a ne može se zasnivati na pretpostavci korišćenja vanredne finansijske podrške, kredita za održavanje likvidnosti ili kredita za likvidnost sa sredstvima obezbeđenja, rokom otplate i kamatnim stopama koji odstupaju od uobičajenih.

Pri vršenju procene iz stava 1. ovog člana uzima se u obzir i moguće potraživanje Narodne banke Srbije po osnovu nadoknade troškova u vezi sa sprovođenjem postupka restrukturiranja, kao i troškovi kamata i nadoknada za eventualno korišćenje zajmova ili garancija koji su obezbeđeni banci iz sredstava za finansiranje restrukturiranja.

Uz procenu iz stava 1. ovog člana prilažu se ažurni finansijski izveštaji banke, sa analizom i procenom računovodstvene vrednosti imovine, kao i popisom neizmirenih bilansnih i vanbilansnih obaveza prikazanih u poslovnim knjigama i evidencijama banke s navođenjem isplatnih redova u koje bi se obaveze razvrstale u skladu sa zakonom kojim se uređuju stečaj i likvidacija banaka i društava za osiguranje.

Procena iz stava 1. ovog člana obavezno obuhvata i procenu ukupnog iznosa koji bi pripao svakom isplatnom redu poverilaca u slučaju sprovođenja stečajnog postupka, ali ne isključuje obavezu sprovođenja posebne nezavisne procene iz člana 128c ovog zakona.

Ako zbog hitnosti nije moguće izvršiti procenu u skladu sa st. 7. i 8. ovog člana - lice iz stava 3. ovog člana vrši preliminarnu procenu, koja je privremena i koristi se u postupku restrukturiranja dok to lice ne izvrši konačnu procenu vrednosti imovine i obaveza banke (u daljem tekstu: konačna procena).

Izuzetno, ako pre pokretanja postupka restrukturiranja nije moguće obezbediti nezavisnu procenu iz stava 1. ovog člana - Narodna banka Srbije vrši preliminarnu procenu vrednosti imovine i obaveza banke, koja je privremena i koristi se u ovom postupku dok lice iz stava 3. ovog člana ne izvrši konačnu procenu.

Preliminarnom procenom iz st. 9. i 10. ovog člana predviđaju se i rezerve za dodatne gubitke, što se posebno obrazlaže.

Narodna banka Srbije može pokrenuti postupak restrukturiranja i primeniti instrumente i mere restrukturiranja i na osnovu preliminarne procene iz st. 9. i 10. ovog člana.

U slučaju iz st. 9. i 10. ovog člana, kao i u drugim slučajevima u kojima procena iz stava 1. ovog člana nije izvršena pre pokretanja postupka restrukturiranja u skladu sa uslovima iz ovog člana - lice iz stava 3. ovog člana je dužno da izvrši konačnu procenu čim se za to ispune odgovarajući uslovi.

Ako je vrednost neto imovine banke utvrđena konačnom procenom veća od vrednosti ove imovine utvrđene preliminarnom procenom - Narodna banka Srbije može rešenjem izmeniti iznose potraživanja poverilaca ili akcionara čija su potraživanja otpisana ili će biti otpisana primenom instrumenta restrukturiranja iz člana 128nj ovog zakona, odnosno naložiti banci za posebne namene, Agenciji ili pravnom licu iz člana 128n ovog zakona da izvrši dodatno plaćanje banci, odnosno akcionarima po osnovu prenosa akcija, imovine ili obaveza.

Procena iz stava 1. ovog člana sastavni je deo obrazloženja rešenja iz čl. 128e i 128i ovog zakona i može se osporiti samo tužbom protiv tih rešenja.

Narodna banka Srbije vrši izbor lica iz stava 3. ovog člana koje će vršiti procenu iz tog stava, a naknada za vršenje ove procene pada na teret banke.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju na nezavisnu procenu imovine i obaveza člana bankarske grupe.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način vršenja procene iz ovog člana.

Rešenje o pokretanju postupka restrukturiranja

Član 128i

Ako utvrdi da su ispunjeni uslovi iz člana 128ž ovog zakona Narodna banka Srbije donosi rešenje o pokretanju postupka restrukturiranja.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana utvrđuju se instrumenti i mere restrukturiranja banke ili člana bankarske grupe, na osnovu rezultata testa najmanjih troškova iz člana 128ž stav 6. ovog zakona.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana može se utvrditi da će se instrumenti i mere restrukturiranja banke preduzeti i prema članu bankarske grupe sa sedištem u Republici Srbiji nad kojim nadzor ne vrši Narodna banka Srbije samo ako i najviše matično društvo i taj član ispunjavaju uslove iz člana 128ž ovog zakona, i to nakon pribavljanja mišljenja od regulatornog tela koje vrši nadzor nad poslovanjem tog člana.

Ako se postupak restrukturiranja pokreće nad bankom kojoj je oduzeta dozvola za rad, rešenje iz stava 1. ovog člana donosi se istovremeno s rešenjem o oduzimanju dozvole za rad banci.

Rešenje iz stava 1. ovog člana dostavlja se istog dana kada je doneto banci, Agenciji, ministarstvu nadležnom za poslove finansija, Agenciji za privredne registre i operatoru sistema iz člana 128u stav 5. ovog zakona u kom učestvuje banka.

Pokretanje postupka restrukturiranja nad bankom upisuje se u registar privrednih subjekata danom donošenja rešenja iz stava 1. ovog člana.

Sažetak rešenja iz stava 1. ovog člana sa objašnjenjem posledica postupka restrukturiranja na korisnike finansijskih usluga koje pruža banka objavljuje se na internet prezentaciji Narodne banke Srbije i banke.

Pravni poslovi koje je banka zaključila do dana donošenja rešenja iz stava 1. ovog člana ostaju na snazi, a primena instrumenata i mera restrukturiranja, kao ni bilo koja druga okolnost koja je u neposrednoj vezi s tim instrumentima i merama ne može sama po sebi biti razlog za drugu ugovornu stranu da raskine ili aneksira zaključene ugovore, niti da zahteva prebijanje ili aktiviranje sredstava obezbeđenja po tim ugovorima, pod uslovom da se obaveze iz tih poslova nesmetano izvršavaju.

Ovlašćenja Narodne banke Srbije u postupku restrukturiranja

Član 128j

Narodna banka Srbije u postupku restrukturiranja preduzima sve mere za koje utvrdi da su neophodne da bi obezbedila primenu instrumenata restrukturiranja.

Mere iz stava 1. ovog člana obuhvataju naročito:

- 1) razrešenje upravnog i izvršnog odbora banke;
- 2) preuzimanje ovlašćenja upravnog odbora, izvršnog odbora i skupštine banke i poveravanje tih ovlašćenja posebnom upravniku iz člana 128k ovog zakona;
- 3) smanjenje nominalne vrednosti (otpis) i poništenje akcija banke;
- 4) izdavanje običnih i preferencijalnih akcija banke;
- 5) ukidanje prava na dalje sticanje akcija;
- 6) zahtevanje od Komisije za hartije od vrednosti da poništi rešenje o odobrenju objavljivanja prospekta, odnosno rešenje o odobrenju prospekta za uključenje hartija od vrednosti na regulisano tržište;
- 7) aneksiranje i raskid ugovora koje je zaključila banka;
- 8) zahtevanje od Agencije da banka u stečaju čije su imovina i obaveze prenete na sticaoca pruži sticaocu operativnu pomoć neophodnu da bi delotvorno nastavio da obavlja poslove koji su mu preneti;
- 9) zahtevanje od suda da zastane s postupkom u kome je procesna strana banka, najduže do okončanja postupka restrukturiranja;
- 10) privremeno obustavljanje svih plaćanja i izvršenja drugih obaveza po ugovorima koje je zaključila banka i suspenziju prava druge ugovorne strane na otkazivanje ugovora i aktiviranje sredstava obezbeđenja - od trenutka objavljivanja rešenja o privremenom obustavljanju do ponoći narednog radnog dana, osim obaveza po osnovu osiguranih depozita u dnevnom iznosu koji utvrđuje Narodna banka Srbije, obaveza prema platnim sistemima i sistemima za

poravnanje hartija od vrednosti koji su u skladu sa zakonom određeni kao bitni sistemi, odnosno prema operatorima tih sistema i učesnicima u tim sistemima a koje su nastale po osnovu učešća u tim sistemima i obaveza prema Narodnoj banci Srbije.

Narodna banka Srbije ima pravo pristupa svim podacima koji su joj potrebni u postupku restrukturiranja banke, na način propisan u članu 102. ovog zakona, a banka, zaposleni u banci, akcionari i druga lica dužni su da joj na zahtev obezbede ovaj pristup, odnosno dostave ove podatke.

Posebna uprava

Član 128k

Narodna banka Srbije donosi rešenje o uvođenju posebne uprave u banci u restrukturiranju, kojim imenuje jednog ili više posebnih upravnika, ako oceni da bi promena načina upravljanja i rukovođenja bankom doprinela ostvarivanju ciljeva restrukturiranja.

Rešenje iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije može doneti u bilo kom trenutku u postupku restrukturiranja.

Narodna banka Srbije je dužna da donese rešenje iz stava 1. ovog člana kada se postupak restrukturiranja pokreće nad bankom kojoj se oduzima dozvola za rad.

Posebni upravnik se imenuje najduže na godinu dana, a njegov mandat se, izuzetno, može produžiti za još godinu dana ako Narodna banka Srbije proceni da je to potrebno da bi se okončale započete aktivnosti radi ostvarivanja ciljeva restrukturiranja, odnosno da su i dalje ispunjeni uslovi iz stava 1. ovog člana.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana utvrđuje se visina naknade za rad posebnog upravnika, koja pada na teret banke.

Narodna banka Srbije može u toku mandata posebnog upravnika doneti rešenje kojim se on razrešava funkcije i imenuje drugi posebni upravnik.

Posebni upravnik mora biti lice nezavisno od banke i ispunjavati uslove iz člana 72. ovog zakona.

Danom donošenja rešenja iz stava 1. ovog člana prestaju funkcije članovima upravnog i izvršnog odbora banke i ovlašćenja skupštine banke, a ovlašćenja i dužnosti upravnog i izvršnog odbora i skupštine banke preuzima posebni upravnik.

Posebni upravnik dužan je da preduzme sve mere potrebne za ostvarivanje ciljeva restrukturiranja, kao i da primeni instrumente i mere restrukturiranja, u skladu s rešenjem Narodne banke Srbije iz člana 128i ovog zakona.

Posebni upravnik može angažovati, o trošku banke, nezavisne stručnjake u oblasti bankarskog i finansijskog prava, računovodstva ili druge odgovarajuće struke, pod uslovima koje odobrava Narodna banka Srbije.

Posebni upravnik dostavlja Narodnoj banci Srbije izveštaj o poslovanju banke i njenom finansijskom stanju, kao i radnjama koje je preduzeo pri izvršavanju svojih dužnosti, najmanje tromesečno, a na zahtev Narodne banke Srbije i češće. Posebni upravnik je dužan da izveštaj Narodnoj banci Srbije podnese i na početku i na kraju svog mandata.

Kontrolu nad vršenjem funkcija i ovlašćenja posebnog upravnika vrši Narodna banka Srbije.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana mogu biti utvrđena izvesna ograničenja funkcija i ovlašćenja posebnog upravnika, kao i njegova dužnost da, pre preduzimanja određenih pravnih radnji, pribavi saglasnost Narodne banke Srbije.

Narodna banka Srbije na svojoj internet prezentaciji objavljuje imenovanje posebnog upravnika.

Uvođenje posebne uprave, imenovanje i razrešenje posebnog upravnika i prestanak posebne uprave u banci upisuju se u registar privrednih subjekata danom donošenja rešenja iz stava 1. ovog člana, koje Narodna banka Srbije dostavlja Agenciji za privredne registre istog dana kada ga je donela.

Odeljak 5

Instrumenti restrukturiranja

Vrste i osnovna obeležja instrumenata restrukturiranja

Član 128I

Instrumenti restrukturiranja su:

- 1) prodaja akcija, odnosno imovine i obaveza;
- 2) prenos akcija, odnosno imovine i obaveza banci za posebne namene (u daljem tekstu: prenos banci za posebne namene);
- 3) odvajanje imovine;
- 4) raspodela gubitaka na akcionare i poverioce (u daljem tekstu: raspodela gubitaka).

U postupku restrukturiranja banke Narodna banka Srbije može primeniti jedan ili više instrumenata iz stava 1. ovog člana, s tim da instrument odvajanja imovine ne može primeniti posebno bez primene nekog drugog instrumenta iz tog stava.

Prenos akcija, odnosno imovine i obaveza primenom instrumenata iz stava 1. tač. 1) do 3) ovog člana i donošenje akata i sprovođenje aktivnosti primenom instrumenta raspodele gubitaka vrši se bez saglasnosti akcionara, deponenata i drugih poverilaca banke u restrukturiranju ili bilo kog trećeg lica, osim sticaoca.

Prenos iz stava 3. ovog člana može se vršiti više puta u toku postupka restrukturiranja banke.

Na prenos iz stava 3. ovog člana ne primenjuje se zakon kojim se uređuje tržište kapitala, osim ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Na prenos iz stava 3. ovog člana ne primenjuje se zakon kojim se uređuju privredna društva, osim odredaba tog zakona kojim se propisuju nadležnosti organa tog društva. Ako je odluka o sticanju akcija, odnosno imovine i obaveza iz stava 1. tač. 1) i 3) ovog člana u nadležnosti skupštine akcionara sticaoca - rok za donošenje te odluke je sedam dana od dana dostavljanja poziva za sazivanje skupštine akcionara.

Prenos iz stava 3. ovog člana ne podleže plaćanju poreskih obaveza, taksi kao ni drugih naknada nadležnim organima.

Prihod ostvaren po osnovu prenosa akcija iz stava 3. ovog člana sa akcionara na sticaoca, umanjen za iznos sredstava upotrebljenih za finansiranje restrukturiranja i troškove postupka restrukturiranja - pripada tim akcionarima, dok prihod ostvaren prenosom celokupne imovine ili obaveza ili njihovog dela, s banke u restrukturiranju ili banke za posebne namene na sticaoca, umanjen za iznos sredstava upotrebljenih za finansiranje restrukturiranja i troškove postupka restrukturiranja - pripada banci prenosiocu.

Sticalac na koga su primenom instrumenata iz stava 1. tač. 1) do 3) ovog člana prenete akcije banke u restrukturiranju stupa na mesto akcionara, dok sticalac na koga su primenom tih instrumenata preneti imovina ili obaveze ove banke stupa na mesto banke u ugovorima koje je ona zaključila, a odnose se na tu imovinu i obaveze, osim ako rešenjem iz člana 128i ovog zakona nije drukčije utvrđeno.

Sticalac iz stava 9. ovog člana stupa na mesto banke u svim sudskim, upravnim i drugim postupcima u vezi sa akcijama, imovinom i obavezama iz tog stava, osim ako rešenjem iz člana 128i ovog zakona nije drukčije utvrđeno.

Prava banke na osnovu članstva u platnim sistemima, sistemima za poravnanje hartija od vrednosti, berzama i dr. prelaze na sticaoca iz stava 9. ovog člana koji ispunjava uslove za to članstvo, a sticalac koji ove uslove ne ispunjava - može nastaviti da vrši ova prava u roku utvrđenom rešenjem iz člana 128i ovog zakona.

Dozvole, saglasnosti, posebna prava, drugi podsticaji i oslobođenja koji su dati ili priznati banci u vezi sa akcijama, imovinom ili obavezama koji se prenose - prelaze na sticaoca iz stava 9. ovog člana, osim ako je rešenjem iz člana 128i ovog zakona ili propisima kojima se uređuje njihovo davanje, odnosno priznavanje drukčije utvrđeno.

U slučaju primene instrumenta iz stava 1. tač. 1) do 3) ovog člana - akcionari i poverioci banke u restrukturiranju i ostala treća lica čija se imovina ili obaveze ne prenose primenom ovog instrumenta nemaju nikakva prava u odnosu na akcije, imovinu ili obaveze koje se prenose primenom tog instrumenta, niti u odnosu na sticaoca i njegove organe upravljanja.

U slučaju otvaranja stečajnog postupka nad bankom čije su imovina i obaveze prenete primenom instrumenta iz stava 1. tač. 1) do 3) ovog člana - ne primenjuju se u odnosu na prenos ove imovine i obaveza odredbe zakona o stečaju kojima se uređuje pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika.

Ako bi primena instrumenta restrukturiranja dovela do sticanja ili povećanja vlasništva u banci iznad procenata iz člana 94. stav 1. ovog zakona - Narodna banka Srbije blagovremeno ocenjuje ispunjenost uslova za davanje saglasnosti za sticanje vlasništva, tako da ta ocena ne utiče na odlaganje primene ovog instrumenta.

O izvršenom prenosu iz stava 3. ovog člana Narodna banka Srbije bez odlaganja obaveštava deponente, poverioce i dužnike banke na svojoj internet prezentaciji i putem sredstava javnog informisanja.

U postupku restrukturiranja člana bankarske grupe primenjuju se instrumenti i mere iz stava 1. ovog člana koji se primenjuju na banke.

Narodna banka Srbije može naložiti drugim članovima bankarske grupe čiji je banka u restrukturiranju član da nastave da pružaju odgovarajuće usluge u određenom periodu toj banci ili sticaocu akcija, imovine i obaveza ove banke, radi ostvarivanja kontinuiteta u obavljanju kritičnih funkcija banke.

Prodaja akcija, odnosno imovine i obaveza

Član 128lj

Narodna banka Srbije može sticaocu koji nije banka za posebne namene prodati akcije banke u restrukturiranju ili celokupnu imovinu ili obaveze te banke, ili njihov deo.

Narodna banka Srbije zaključuje ugovor o prodaji iz stava 1. ovog člana sa sticaocem akcija, odnosno imovine i obaveza banke u restrukturiranju.

Narodna banka Srbije dužna je da preduzme sve razumne mere da bi se prenos po osnovu prodaje iz stava 1. ovog člana izvršio po tržišnim uslovima, uzimajući u obzir nezavisnu procenu vrednosti imovine i obaveza banke iz člana 128z ovog zakona.

Pravo svojine sticaoca akcija banke u restrukturiranju upisuje se u Centralni registar odmah nakon zaključenja ugovora iz stava 2. ovog člana.

Narodna banka Srbije može prenete akcije, odnosno imovinu i obaveze iz stava 1. ovog člana vratiti njihovim prvobitnim vlasnicima, odnosno banci koja je u postupku restrukturiranja bez njihove saglasnosti, a uz saglasnost sticaoca.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način pribavljanja i izbora ponuda za preuzimanje akcija, imovine i obaveza iz stava 1. ovog člana, odnosno prodaje iz ovog člana.

Prenos banci za posebne namene

Član 128m

Narodna banka Srbije može doneti rešenje kojim će na banku za posebne namene preneti:

- 1) akcije jedne ili više banaka u restrukturiranju;
- 2) celokupnu imovinu i/ili obaveze jedne ili više banaka u restrukturiranju ili njihov deo.

Banku za posebne namene osniva Republika Srbija kako bi se preuzimanjem akcija, imovine ili obaveza banke u restrukturiranju održale njene kritične funkcije i kasnije izvršila prodaja prenetih akcija, odnosno imovine i obaveza.

Ukupna vrednost obaveza prenetih banci za posebne namene ne može preći ukupnu vrednost imovine banke u restrukturiranju koja je preneti banci za posebne namene ili je toj banci obezbeđena iz drugih izvora.

Akcije, imovinu i obaveze koje je prenela banci za posebne namene Narodna banka Srbije može vratiti banci u restrukturiranju ako je ova mogućnost izričito utvrđena rešenjem iz stava 1. ovog člana, odnosno ako određene akcije, imovina ili obaveze po svojoj suštini ne spadaju u kategorije akcija, imovine ili obaveza utvrđenih u ovom rešenju ili ne ispunjavaju uslove za prenos iz tog rešenja.

Prenos iz stava 4. ovog člana vrši se bez saglasnosti akcionara, deponenata i drugih poverilaca banke u restrukturiranju ili bilo kog trećeg lica, osim banke za posebne namene, a može se izvršiti u roku i pod uslovima utvrđenim u rešenju iz tog stava.

Dozvolu za rad banke za posebne namene daje Narodna banka Srbije na osnovu zahteva Republike Srbije.

Uz zahtev iz stava 6. ovog člana Republika Srbija dostavlja:

- 1) osnivački akt i statut banke;
- 2) dokaz o uplati minimalnog osnivačkog kapitala;
- 3) imena predloženih članova upravnog i izvršnog odbora banke i podatke o njihovoj kvalifikaciji, iskustvu i poslovnoj reputaciji.

O zahtevu iz stava 6. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje rešenjem, i to najkasnije narednog dana od dana prijema urednog zahteva.

Rešenje kojim se daje dozvola za rad banke za posebne namene sadrži rok na koji se banka osniva, a koji ne može biti duži od dve godine od dana poslednjeg izvršenog prenosa iz stava 1. ovog člana, kao i mogućnost za produženje tog roka u skladu sa ovim zakonom. Ovo rešenje objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Banka za posebne namene u svom poslovnom imenu obavezno sadrži reči "nova" i "banka".

Republika Srbija je dužna da obezbedi da banka za posebne namene pri podnošenju zahteva iz stava 6. ovog člana ima minimalni osnivački kapital od najmanje 5.000.000 evra u dinarskoj protivvrednosti, kao i da po dobijanju dozvole za rad posluje u skladu sa odredbama ovog zakona koje se odnose na njen kapital i pokazatelje poslovanja banke.

Izuzetno od stava 11. ovog člana, banka za posebne namene može se osnovati i bez ispunjenosti uslova iz tog stava, odnosno može u periodu koji nije duži od tri meseca od osnivanja poslovati bez usklađenosti sa odredbama ovog zakona koje se odnose na njen kapital i pokazatelje poslovanja banke, ako Narodna banka Srbije oceni da je to neophodno radi ostvarivanja ciljeva restrukturiranja.

U slučaju iz stava 12. ovog člana, dozvola za rad iz stava 6. ovog člana sadrži i rok u kojem je banka za posebne namene dužna da uskladi svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona koje se odnose na njen kapital i pokazatelje poslovanja banke.

Republika Srbija dužna je da prijavu za upis banke za posebne namene u registar privrednih subjekata podnese najkasnije narednog dana od dana davanja dozvole za rad iz stava 6. ovog člana.

Na osnivanje banke za posebne namene ne primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje tržište kapitala, a nadležni organi dužni su da za osnivanje ove banke donesu akte i sprovedu radnje propisane zakonom najkasnije narednog radnog dana od dana podnošenja zahteva.

Narodna banka Srbije:

- 1) daje prethodnu saglasnost na osnivački akt i statut banke za posebne namene;
- 2) daje prethodnu saglasnost na imenovanje organa upravljanja banke za posebne namene;
- 3) daje prethodnu saglasnost na zarade članova organa upravljanja iz tačke 2) ovog stava i akt o utvrđivanju njihovih dužnosti;
- 4) odobrava strategiju i rizični profil banke za posebne namene.

Izuzetno od stava 9. ovog člana, Narodna banka Srbije može rešenjem produžiti rok iz tog stava za godinu dana ako oceni da je to neophodno radi ostvarivanja ciljeva restrukturiranja, a posebno ako bi se na taj način okončale aktivnosti iz stava 18. tač. 1), 2) i 4) ovog člana.

Narodna banka Srbije donosi rešenje o oduzimanju dozvole za rad banci za posebne namene u sledećim slučajevima:

- 1) ako se banka za posebne namene spoji s drugom bankom ili pripoji toj banci, u skladu sa ovim zakonom;
- 2) ako se celokupna imovina i obaveze banke za posebne namene ili njihov najveći deo prodaju trećem licu;
- 3) ako istekne period iz stava 9, odnosno stava 17. ovog člana;
- 4) ako se imovina banke za posebne namene u potpunosti otuđi, odnosno unovči i njene obaveze u potpunosti izmire.

Rešenje iz stava 18. ovog člana dostavlja se nadležnom sudu radi pokretanja stečajnog ili likvidacionog postupka nad bankom za posebne namene, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju stečaj i likvidacija banaka i društava za osiguranje koje se odnose na stečaj, odnosno likvidaciju banaka.

Ako se akcije banke za posebne namene prodaju trećem licu, nakon upisa tog lica u Centralni registar kao vlasnika akcija te banke, banka za posebne namene nastavlja da posluje kao banka u skladu sa ovim zakonom.

Narodna banka Srbije bliže propisuje sadržinu dokumenata i dokaza iz st. 7. i 16. ovog člana, a može propisati i bliže uslove i način prodaje imovine i/ili obaveza banke za posebne namene, odnosno oglašavanja te prodaje.

Odvajanje imovine

Član 128n

Narodna banka Srbije može doneti rešenje kojim na Agenciju ili drugo pravno lice koje nije banka za posebne namene prenosi imovinu i obaveze banke u restrukturiranju ili banke za posebne namene, ako je ispunjen najmanje jedan od sledećih uslova:

- 1) ako je stanje na tržištu takvo da bi prodaja ove imovine u stečajnom postupku mogla negativno da utiče na finansijsko tržište;
- 2) ako je prenos potreban da bi se obezbedilo nesmetano poslovanje banke čija su imovina ili obaveze preneti;
- 3) ako je prenos potreban radi ostvarenja najvećeg mogućeg prihoda od unovčenja, odnosno prodaje prenete imovine uz što manje troškove.

Drugo pravno lice iz stava 1. ovog člana (u daljem tekstu: društvo za upravljanje imovinom) može osnovati Republika Srbija, radi preuzimanja celokupne imovine ili obaveza jedne ili više banaka u restrukturiranju ili banke za posebne namene, ili njihovog dela.

Narodna banka Srbije:

- 1) daje prethodnu saglasnost na osnivački akt društva za upravljanje imovinom;
- 2) daje prethodnu saglasnost na imenovanje organa upravljanja društva za upravljanje imovinom;
- 3) odobrava zarade članova organa upravljanja društva za upravljanje imovinom i akt kojim se utvrđuju njihove dužnosti;
- 4) odobrava strategiju i rizični profil društva za upravljanje imovinom.

Agencija, odnosno društvo za upravljanje imovinom upravlja prenetom imovinom radi povećanja njene vrednosti putem prodaje ili njenog unovčenja na drugi način.

Narodna banka Srbije može rešenjem iz stava 1. ovog člana preneti imovinu i obaveze banke prenosioca na Agenciju i/ili jedno ili više društava za upravljanje imovinom.

Narodna banka Srbije može prenetu imovinu i obaveze iz stava 1. ovog člana vratiti banci u restrukturiranju ako je ta mogućnost izričito utvrđena rešenjem iz tog stava, odnosno ako određena imovina ili obaveze po svojoj suštini ne spadaju u kategorije imovine ili obaveza utvrđenih u ovom rešenju ili ne ispunjavaju uslove za prenos iz tog rešenja.

Prenos iz stava 6. ovog člana vrši se bez saglasnosti akcionara, deponenata i drugih poverilaca banke u restrukturiranju ili bilo kog trećeg lica.

Narodna banka Srbije utvrđuje iznos naknade koju Agencija, odnosno društvo za upravljanje imovinom plaća za imovinu i obaveze koje preuzima, a koja može imati i negativnu vrednost.

Naknada iz stava 8. ovog člana može se isplatiti i u obliku dužničkog instrumenta koji izdaje Agencija, odnosno društvo za upravljanje imovinom, uz prethodno pribavljenu saglasnost ministarstva nadležnog za poslove finansija.

Agencija i društvo za upravljanje imovinom dužni su da poslove u vezi s prenetom imovinom i obavezama iz stava 1. ovog člana obavljaju s pažnjom dobrog privrednika i da o tome izveštavaju Narodnu banku Srbije u rokovima i na način utvrđenim rešenjem iz tog stava.

Narodna banka Srbije bliže propisuje uslove i način davanja saglasnosti iz stava 3. ovog člana.

Raspodela gubitaka

Član 128nj

Narodna banka Srbije može primeniti instrument raspodele gubitaka radi:

- 1) dokapitalizacije banke u restrukturiranju, u meri neophodnoj za njeno dalje nesmetano poslovanje u skladu sa ovim zakonom i održavanje dovoljnog poverenja na finansijskom tržištu u banku;
- 2) konverzije u kapital ili otpisa (smanjenja) glavnice obaveza ili dužničkih instrumenata koji se prenose banci za posebne namene s ciljem obezbeđenja kapitala za tu banku ili se prenose u okviru instrumenata prodaje akcija, odnosno imovine i obaveza ili odvajanja imovine banke u restrukturiranju.

Narodna banka Srbije može primeniti instrument raspodele gubitaka radi dokapitalizacije banke u restrukturiranju samo ako se može razumno očekivati da će primena tog instrumenta, zajedno s drugim merama, uključujući mere koje se sprovode u skladu s planom reorganizacije poslovanja iz člana 128s ovog zakona, uz ostvarivanje odgovarajućih ciljeva restrukturiranja - dovesti do toga da ta banka ponovo uspostavi odgovarajući finansijski položaj i dugoročnu održivost.

Obaveze banke u restrukturiranju na koje se mogu primeniti otpis i konverzija iz stava 1. ovog člana (u daljem tekstu: podobne obaveze) obuhvataju sve obaveze te banke, osim:

- 1) obaveza po osnovu osiguranih depozita, do iznosa osiguranog u skladu sa zakonom;
- 2) obaveza čije je ispunjenje obezbeđeno založnim pravom, sredstvom finansijskog obezbeđenja ili drugim srodnim pravom, uključujući repo poslove, pokrivene obveznice i obaveze iz finansijskih instrumenata koji se upotrebljavaju za zaštitu od rizika i čine sastavni deo imovine za pokriće i koji su obezbeđeni na sličan način kao pokrivene obveznice;

3) obaveza nastalih upravljanjem imovinom i novcem klijenata, uključujući imovinu ili novac klijenata koje banka u restrukturiranju čuva za račun investicionih i penzionih fondova;

4) obaveza prema domaćim i stranim bankama i investicionim društvima, s prvobitnim rokom dospeća kraćim od sedam dana, osim obaveza prema članovima iste grupe;

5) obaveza s preostalim rokom dospeća kraćim od sedam dana prema platnim sistemima i sistemima za poravnanje hartija od vrednosti koji su u skladu sa zakonom određeni kao bitni sistemi, odnosno operaterima tih sistema i učesnicima u tim sistemima, koje su nastale po osnovu učešća u tim sistemima;

6) obaveza prema zaposlenima u pogledu obračunatih, a neisplaćenih zarada, penzijskih doprinosa ili ostalih fiksnih primanja, osim dela zarade po osnovu doprinosa zaposlenog poslovnom uspehu poslodavca (nagrade, bonusi i sl.) i drugih primanja promenljivog iznosa za koja poslodavac nema zakonsku obavezu da ih isplaćuje zaposlenima;

7) obaveza prema poveriocima po osnovu poslova prodaje robe ili pružanja usluga banci u restrukturiranju koji su ključni za neprekidno i svakodnevno poslovanje te banke, uključujući usluge informacionih tehnologija, komunalne usluge i usluge zakupa, servisiranja i održavanja poslovnih prostorija;

8) poreskih obaveza i obaveza po osnovu doprinosa za obavezno socijalno osiguranje;

9) obaveza prema Agenciji po osnovu premije za osiguranje depozita.

Pokretanje postupka restrukturiranja i sprovođenje raspodele gubitaka ne utiče na imovinu kojom su obezbeđene pokrivene obveznice. Ta imovina ostaje zaštićena, odvojena i sa utvrđenim nivoom.

Narodna banka Srbije može, i pored stava 3. tačka 2) i stava 4. ovog člana, primeniti instrument raspodele gubitaka i na deo obaveza koji prelazi vrednost imovine, predmeta zaloge, založnog prava ili drugog sredstva obezbeđenja kojim je ispunjenje te obaveze obezbeđeno.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, Narodna banka Srbije može potpuno ili delimično isključiti primenu otpisa i konverzije iz stava 1. ovog člana i na druge podobne obaveze ako je ispunjen najmanje jedan od sledećih uslova:

1) ovu obavezu nije moguće otpisati ili konvertovati u razumnom roku i pored neophodnih aktivnosti koje bi Narodna banka Srbije preduzela radi blagovremene i efikasne primene tog instrumenta;

2) ovo isključenje je nužno i srazmerno radi daljeg obavljanja kritičnih funkcija i ključnih poslovnih aktivnosti banke u restrukturiranju;

3) ovo isključenje je nužno i srazmerno radi sprečavanja širenja finansijskih poremećaja na tržištu, posebno u vezi s depozitima fizičkih lica, preduzetnika i mikro, malih i srednjih pravnih lica, usled čega bi mogla biti ugrožena stabilnost finansijskog sistema na način koji bi mogao proizvesti i ozbiljne poremećaje u privredi;

4) otpis ili konverzija ovih obaveza prouzrokovali bi takvo umanjenje vrednosti da bi gubici koje bi snosili drugi poverioci bili veći nego da su te obaveze bile isključene iz otpisa ili konverzije.

Ako Narodna banka Srbije potpuno ili delimično isključi primenu otpisa ili konverzije na pojedine podobne obaveze u skladu sa stavom 6. ovog člana i ako gubici koji bi bili pokriveni otpisom ili konverzijom tih obaveza nisu u potpunosti preneti na ostale poverioce - sredstva fonda za restrukturiranje iz člana 128c ovog zakona mogu se koristiti radi:

1) pokrića svih gubitaka koji nisu pokriveni otpisom ili konverzijom tih obaveza i ponovnog uspostavljanja nulte neto vrednosti imovine banke u restrukturiranju u skladu s članom 128p stav 1. tačka 1) ovog zakona;

2) kupovine akcija banke u restrukturiranju radi dokapitalizacije te banke u skladu s članom 128p stav 1. tačka 2) ovog zakona.

Narodna banka Srbije bliže propisuje uslove i način vršenja otpisa i konverzije obaveza banke u restrukturiranju, kao i uslove korišćenja sredstava obezbeđenih za restrukturiranje za namene iz stava 7. ovog člana.

Član 128o

Banka je dužna da u svakom trenutku ispunjava propisani minimalni zahtev za kapitalom i podobnim obavezama.

Minimalni zahtev iz stava 1. ovog člana predstavlja iznos kapitala i podobnih obaveza koji je potreban za pokriće gubitaka i dokapitalizaciju banke u restrukturiranju, izražen kao procenat rizične aktive, odnosno ukupnog iznosa izloženosti obračunatih za potrebe utvrđivanja pokazatelja stepena zaduženosti banke.

Narodna banka Srbije utvrđuje za svaku banku poseban minimalni zahtev iz stava 1. ovog člana na osnovu sledećih kriterijuma:

1) potrebe da se obezbedi mogućnost restrukturiranja banke primenom instrumenata restrukturiranja, uključujući primenu instrumenta raspodele gubitaka, na način kojim se postižu ciljevi restrukturiranja;

2) potrebe da se obezbedi da banka ima dovoljno podobnih obaveza kako bi u slučaju primene instrumenta raspodele gubitaka pokrila gubitke i ponovo uspostavila pokazatelj adekvatnosti kapitala na nivou kojim bi se omogućilo dalje nesmetano poslovanje i održavanje dovoljnog poverenja na finansijskom tržištu u banku;

3) potrebe da se, ako je planom restrukturiranja predviđena mogućnost da određene vrste podobnih obaveza budu isključene iz raspodele gubitaka na osnovu člana 128nj stav 6. ovog zakona ili da se određene vrste podobnih obaveza u potpunosti prenesu na primaoca po osnovu delimičnog prenosa - obezbedi da banka ima dovoljno drugih podobnih obaveza kako bi se pokrili gubici i ponovo uspostavio pokazatelj adekvatnosti kapitala banke na nivou kojim bi joj se omogućilo dalje nesmetano poslovanje;

4) veličine, poslovnog modela, modela finansiranja i rizičnog profila banke;

5) procene mogućeg iznosa sredstava fonda za osiguranje depozita koja bi se mogla koristiti za finansiranje postupka restrukturiranja u skladu sa ovim zakonom;

6) procene negativnih posledica prestanka poslovanja banke na stabilnost finansijskog sistema, uključujući širenje finansijskih poteškoća i na druge banke, a s obzirom na njihovu međusobnu povezanost ili povezanost s drugim delovima finansijskog sistema.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju i na najviše matično društvo, odnosno bankarsku grupu na konsolidovanoj osnovi ili na grupu za restrukturiranje.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove obračuna minimalnog zahteva za kapitalom i podobnim obavezama, kao i uslove pod kojima se podobne obaveze uključuju u izračunavanje minimalnog zahteva za kapital i podobne obaveze, a može propisati i dodatne kriterijume na osnovu kojih se utvrđuje taj zahtev.

Član 128p

Ako se primenjuje instrument raspodele gubitaka, Narodna banka Srbije je dužna da, na osnovu nezavisne procene iz člana 128z ovog zakona, utvrdi ukupan zbir sledećih iznosa:

1) iznosa za koji se podobne obaveze moraju otpisati da bi se ponovo uspostavila nulta neto vrednost imovine banke u restrukturiranju;

2) iznosa za koji se podobne obaveze moraju konvertovati u kapital kako bi se ponovno uspostavio propisani pokazatelj adekvatnosti kapitala banke u restrukturiranju ili banke za posebne namene.

Pri utvrđivanju iznosa iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije uzima u obzir sredstva koja se za finansiranje restrukturiranja obezbeđuju u skladu sa ovim zakonom, kao i potrebu održavanja poverenja na finansijskom tržištu u banku u restrukturiranju ili banku za posebne namene i obezbeđivanja nesmetanog daljeg poslovanja ove banke u periodu od najmanje jedne godine.

Ako Narodna banka Srbije namerava da pored instrumenta raspodele gubitka primeni i instrument odvajanja imovine, kod obračuna iznosa za koji se podobne obaveze moraju otpisati uzima se u obzir procena potrebe za kapitalom društva za upravljanje imovinom.

Član 128r

Narodna banka Srbije, prilikom primene instrumenta raspodele gubitaka ili otpisa ili konverzije kapitala iz člana 128e ovog zakona, sprovodi jednu ili obe sledeće mere:

1) poništava akcije ili ih prenosi poveriocima koji snose gubitke primenom ovog instrumenta;

2) znatno smanjuje nominalnu vrednost akcija i druga odgovarajuća prava akcionara banke, kao posledicu konverzije elemenata dopunskog kapitala ili podobnih obaveza banke u restrukturiranju u njene akcije, pod uslovom da u skladu s nezavisnom procenom iz člana 128z ovog zakona imovina banke u restrukturiranju ima pozitivnu neto vrednost.

Mere iz stava 1. ovog člana odnose se i na akcionare i imaoce drugih vlasničkih instrumenata kojima su odgovarajuće akcije ili drugi vlasnički instrumenti izdati, odnosno preneti na osnovu:

- 1) konverzije dužničkih instrumenata u akcije ili druge vlasničke instrumente u skladu sa uslovima ugovorenim u vezi sa odgovarajućim dužničkim instrumentima, i to najkasnije na dan kada je Narodna banka Srbije utvrdila da su ispunjeni uslovi za restrukturiranje banke, ili
- 2) konverzije odgovarajućih instrumenata kapitala u instrumente osnovnog akcijskog kapitala u skladu s članom 128e ovog zakona.

Pri odlučivanju o meri koju će preduzeti u skladu sa stavom 1. ovog člana, Narodna banka Srbije uzima u obzir:

- 1) nezavisnu procenu iz člana 128z ovog zakona;
- 2) iznos do kojeg, prema proceni Narodne banke Srbije, elementi osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala moraju biti otpisani (smanjeni), a odgovarajući elementi dopunskog kapitala otpisani (smanjeni) ili konvertovani, u skladu s članom 128e stav 5. ovog zakona;
- 3) ukupan zbir iznosa iz člana 128p stav 1. ovog zakona.

Ne dovodeći u pitanje odredbe člana 128nj st. 3. i 6. ovog zakona, Narodna banka Srbije, prilikom primene instrumenta raspodele gubitaka, vrši otpis i konverziju prema sledećem redosledu:

- 1) elementi osnovnog akcijskog kapitala smanjuju se u skladu s članom 128e stav 5. tačka 1) ovog zakona;
- 2) ako je ukupno smanjenje elemenata osnovnog akcijskog kapitala u skladu s tačkom 1) ovog stava manje od zbira iznosa iz stava 3. tač. 2) i 3) ovog člana - smanjuje se u potrebnoj meri glavnica elemenata dodatnog osnovnog kapitala, do ukupnog iznosa tih elemenata;
- 3) ako je ukupno smanjenje elemenata osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala u skladu s tač. 1) i 2) ovog stava manje od zbira iznosa iz stava 3. tač. 2) i 3) ovog člana - smanjuje se u potrebnoj meri glavnica elemenata dopunskog kapitala, do ukupnog iznosa tih elemenata;
- 4) ako je ukupno smanjenje elemenata osnovnog akcijskog kapitala, dodatnog osnovnog kapitala i dopunskog kapitala iz tač. 1) do 3) ovog stava manje od zbira iznosa iz stava 3. tač. 2) i 3) ovog člana - smanjuje se u potrebnoj meri glavnica subordiniranih obaveza koje ne ulaze u obračun dopunskog kapitala, do ukupnog iznosa tih obaveza;
- 5) ako je ukupno smanjenje elemenata osnovnog akcijskog, dodatnog osnovnog i dopunskog kapitala i subordiniranih obaveza iz tač. 1) do 4) ovog stava manje od zbira iznosa iz stava 3. tač. 2) i 3) ovog člana - smanjuje se u potrebnoj meri glavnica ili neizmireni iznos ostalih podobnih obaveza, prema redosledu naplate potraživanja u stečajnom postupku u skladu sa zakonom kojim se uređuju stečaj i likvidacija banaka, od najnižeg prioriteta ka višem, do ukupnog iznosa tih obaveza.

Narodna banka Srbije ravnomerno raspodeljuje gubitke među akcionarima i poveriocima u skladu sa stavom 4. ovog člana smanjenjem iznosa elemenata osnovnog akcijskog, dodatnog osnovnog i dopunskog kapitala, subordiniranih i drugih podobnih obaveza u visini srazmernoj njihovoj vrednosti, osim ako je Narodna banka Srbije potpuno ili delimično isključila pojedine podobne obaveze iz otpisa ili konverzije u skladu s članom 128nj stav 6. ovog zakona.

Pri vršenju konverzije iz stava 4. ovog člana, Narodna banka Srbije može primeniti različite stope ove konverzije za različite kategorije akcionara i poverilaca iz tog stava, uzimajući u obzir da se ista stopa primenjuje na sve poverioce iz istog isplatnog reda u skladu sa zakonom kojim se uređuju stečaj i likvidacija banaka i društava za osiguranje, a da se povoljnija stopa konverzija primenjuje na viši isplatni red.

Pre vršenja otpisa ili konverzije iz stava 4. tačka 4) ovog člana, Narodna banka Srbije smanjuje ili konvertuje glavicu instrumenata iz tač. 2) i 3) tog stava ako ti instrumenti već nisu konvertovani, a uslovima pod kojima su izdati, odnosno pribavljeni je predviđeno da se glavnica instrumenta smanjuje, odnosno da se vrši njihova konverzija u akcije ili druge vlasničke instrumente kada nastupe određene okolnosti povezane s finansijskim stanjem, solventnošću ili nivoima kapitala banke.

Član 128s

Ako Narodna banka Srbije primeni instrument raspodele gubitaka radi dokapitalizacije banke u skladu s članom 128nj stav 1. tačka 1) ovog zakona, upravni odbor banke, odnosno posebna uprava iz člana 128k ovog zakona dužni su da, u roku od mesec dana od dana primene tog instrumenta, izrade plan reorganizacije poslovanja i dostave ga Narodnoj banci Srbije.

Ako se instrument raspodele gubitaka iz stava 1. ovog člana primenjuje na dva ili više članova bankarske grupe čiju kontrolu na konsolidovanoj ili potkonsolidovanoj osnovi vrši Narodna banka Srbije, plan reorganizacije poslovanja izrađuje i Narodnoj banci Srbije dostavlja najviše matično društvo, a njime su obuhvaćeni svi članovi grupe.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije može produžiti period iz tog stava za još mesec dana, ako je to neophodno radi ostvarivanja ciljeva restrukturiranja.

Plan reorganizacije poslovanja sadrži mere usmerene ka ponovnom uspostavljanju dugoročne održivosti banke ili dela njenog poslovanja u razumnom roku, koje se zasnivaju na realističnim pretpostavkama u vezi sa uslovima na tržištu pod kojima će banka poslovati i kojima se omogućuje utvrđivanje glavnih slabosti i rizika u poslovanju banke.

Plan reorganizacije poslovanja sadrži najmanje sledeće elemente:

- 1) detaljan prikaz okolnosti, činilaca i problema koji su prouzrokovali takvo stanje da banka više ne može da nastavi da posluje ili je verovatno da neće moći dalje da posluje;
- 2) opis mera usmerenih ka ponovnom uspostavljanju dugoročne održivosti banke;
- 3) rokove sprovođenja tih mera.

Mere za ponovno uspostavljanje dugoročne održivosti banke mogu obuhvatiti:

- 1) reorganizaciju poslovanja banke, posebno da bi banka ponovo postala konkurentna;
- 2) promene u sistemu upravljanja bankom, sistemu upravljanja rizicima u banci, sistemu unutrašnjih kontrola, informacionom sistemu i drugim sistemima u banci, kao i promene u infrastrukturi banke;
- 3) povlačenje iz dela poslovanja kojima se stvaraju gubici;
- 4) prodaju imovine ili pojedinih poslova banke.

Narodna banka Srbije procenjuje da li je verovatno da će se sprovođenjem predloženog plana postići dugoročna održivost i rešenjem daje saglasnost na taj plan ako smatra da se taj cilj može ostvariti, u roku od mesec dana od dana prijema plana reorganizacije poslovanja.

Ako smatra da nije verovatno da se planom može postići dugoročna održivost, Narodna banka Srbije obaveštava upravni odbor banke, odnosno posebnu upravu banke o svojim primedbama i zahteva izmenu plana u skladu s tim primedbama.

Upravni odbor banke, odnosno posebna uprava dužni su da, u roku od 14 dana od dana prijema obaveštenja iz stava 8. ovog člana, Narodnoj banci Srbije na saglasnost dostave izmenjeni plan, a Narodna banka Srbije ocenjuje izmenjeni plan i u roku od sedam dana od dana prijema tog plana obaveštava upravni odbor, odnosno posebnu upravu o tome da li su planom obuhvaćene i primedbe iz stava 8. ovog člana ili je taj plan neophodno dodatno izmeniti.

Upravni odbor banke, odnosno posebna uprava dužni su da sprovedu plan reorganizacije na koji je Narodna banka Srbije dala saglasnost, da najmanje jednom u šest meseci izveštavaju Narodnu banku Srbije o napretku u sprovođenju plana, kao i da izmene plan ako je prema mišljenju Narodne banke Srbije to potrebno radi postizanja cilja iz stava 7. ovog člana, i da za te izmene pribave prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije.

Narodna banka Srbije može bliže urediti sadržinu plana reorganizacije poslovanja iz stava 1. ovog člana.

Član 128t

Kada Narodna banka Srbije preduzima meru otpisa i konverzije kapitala, odnosno instrument raspodele gubitaka, ta mera, odnosno instrument odmah proizvode pravno dejstvo prema banci u restrukturiranju, akcionarima te banke i poveriocima na koje se ta mera, odnosno instrument odnose.

Narodna banka Srbije može sprovesti neophodne radnje ili zahtevati donošenje odgovarajućih akata i sprovođenje svih neophodnih radnji drugih nadležnih organa i lica potrebnih za izvršenje mere, odnosno instrumenta iz stava 1. ovog člana, i to naročito:

- 1) upis ili izmenu odgovarajućih podataka u registrima i evidencijama koje vode Agencija za privredne registre, Centralni registar i drugi nadležni organi i organizacije;
- 2) isključenje akcija ili drugih vlasničkih ili dužničkih instrumenata iz trgovanja, odnosno s listinga odgovarajućeg tržišta;

3) prijem novih akcija ili drugih vlasničkih instrumenata u trgovanje, odnosno na listing odgovarajućeg tržišta;

4) ponovni prijem u trgovanje, odnosno na listing odgovarajućeg tržišta dužničkih instrumenata koji su otpisani, bez izdavanja prospekta.

Ako Narodna banka Srbije u potpunosti izvrši otpis pojedinih obaveza, te obaveze, kao i sve druge obaveze i potraživanja koji su s njima povezani, a nisu obračunati u trenutku preduzimanja mere - smatraju se izmirenim, odnosno namirenim i ne može se dokazivati suprotno ni u jednom postupku u vezi s bankom u restrukturiranju ili njenim pravnim sledbenikom.

Ako Narodna banka Srbije delimično otpiše (smanji) glavnice obaveze ili neizmireni iznos obaveze:

1) obaveza se smatra izmirenom u visini smanjenog iznosa;

2) instrument ili ugovor kojim je stvorena prvobitna obaveza i dalje se primenjuje u odnosu na ostatak glavnice ili neizmireni iznos obaveze nakon smanjenja, a u skladu s promenama iznosa kamata koje odražavaju smanjenje glavnice i svakom drugom promenom uslova i rokova koje bi Narodna banka Srbije mogla jednostrano izvršiti.

Narodna banka Srbije tokom postupka restrukturiranja, kada je to neophodno radi ostvarivanja ciljeva restrukturiranja, može jednostrano izmeniti rokove dospeća dužničkih instrumenata ili drugih podobnih obaveza, iznos kamate koji bi se platio na osnovu ovih instrumenata i obaveza ili datum dospeća plaćanja te kamate, uključujući i obustavu plaćanja u određenom periodu, osim za obaveze iz člana 128nj stav 3. tačka 2) ovog zakona.

Narodna banka Srbije može zahtevati od banke da održava broj odobrenih akcija na nivou koji bi bio potreban za efikasno sprovođenje konverzije podobnih obaveza u te akcije, uzimajući u obzir mogućnost primene ovog instrumenta prema planu restrukturiranja.

Banka je dužna da obezbedi da ugovori na osnovu kojih se stvaraju obaveze ove banke sadrže odredbu kojom se poverilac saglašava da obaveza može biti otpisana ili konvertovana i kojom pristaje na sva smanjenja, konverziju ili poništenje glavnice ili neizmirenog iznosa, kao posledicu preduzimanja mera Narodne banke Srbije u skladu sa ovim zakonom, pod uslovom da se na tu obavezu primenjuje pravo druge države, kao i da ta obaveza nije isključena na osnovu člana 128nj stav 3. ovog zakona, niti je reč o obavezi po osnovu depozita koji je osiguran.

Narodna banka Srbije može da preduzme mere otpisa duga i konverzije u vezi sa obavezama iz stava 7. ovog člana i ako ugovor koji je zaključila banka ne sadrži odredbe iz tog stava.

Odeljak 6

Mere zaštite akcionara, poverilaca i trećih lica

Nezavisna procena gubitaka akcionara, poverilaca i fonda za osiguranje depozita u postupku restrukturiranja i u stečajnom postupku

Član 128c

Narodna banka Srbije obezbeđuje da se, odmah nakon što je pokrenut postupak restrukturiranja ili nakon što su primenjeni instrumenti restrukturiranja ili mera iz člana 128e ovog zakona, izvrši nezavisna procena o tome da li bi akcionari i poverioci banke bili u povoljnijem položaju da je umesto postupka restrukturiranja pokrenut stečajni postupak nad bankom.

Procenom iz stava 1. ovog člana utvrđuju se:

- 1) gubici koje snose akcionari i poverioci banke, odnosno fond za osiguranje depozita u postupku restrukturiranja;
- 2) gubici koje bi akcionari i poverioci banke, odnosno fond za osiguranje depozita pretrpeli da je na dan pokretanja postupka restrukturiranja pokrenut stečajni postupak nad bankom;
- 3) eventualna razlika u visini ovih gubitaka i njen iznos.

Procenu iz stava 1. ovog člana može vršiti samo lice koje ispunjava uslove iz člana 128z st. 3. i 4. ovog zakona, a troškove ove procene, po pravilu, snosi banka u restrukturiranju.

Ako procenu iz stava 1. ovog člana vrši lice koje je izvršilo nezavisnu procenu vrednosti imovine i obaveza banke iz člana 128z ovog zakona - ove procene moraju biti razdvojene.

Ako je banci u postupku restrukturiranja obezbeđena vanredna finansijska podrška - iznos ove podrške ne uzima se u obzir prilikom procene iz stava 1. ovog člana.

Ako se procenom iz stava 1. ovog člana utvrdi da su akcionar ili poverilac banke, odnosno fond za osiguranje depozita u postupku restrukturiranja pretrpeli veće gubitke od gubitaka koje bi pretrpeli u stečajnom postupku - ova lica imaju pravo na nadoknadu razlike do visine gubitaka koje bi pretrpeli u stečajnom postupku iz sredstava fonda za restrukturiranje banaka iz člana 128c ovog zakona.

Na prava akcionara i poverilaca člana bankarske grupe koji nije banka u postupku restrukturiranja ovog člana ili primene mere iz člana 128e - shodno se primenjuju st. 1. do 6. ovog člana.

Narodna banka Srbije može propisati metodologiju za vršenje procene iz ovog člana.

Zaštita druge ugovorne strane u finansijskom ugovoru

Član 128u

Ne može se u postupku restrukturiranja na sticaoca preneti samo deo prava i obaveza za koje je, ugovorom o finansijskom obezbeđenju s prenosom prava svojine, ugovorom o poravnanju ili ugovorom o prebijanju (netiranju) koji je zaključila banka, utvrđeno da mogu biti predmet poravnanja ili prebijanja, niti se može korišćenjem sporednih prava po osnovu tih ugovora zahtevati izmena, odnosno prestanak važenja ugovornih odredaba kojima se uređuju ova prava i obaveze zbog pokretanja postupka restrukturiranja ili izvršenog prenosa u tom postupku.

Na sticaoca se ne može u postupku restrukturiranja preneti ni deo prava i obaveza koji su predmet ugovora o strukturiranom finansiranju ili pokrivenih obveznica, niti se može korišćenjem sporednih prava po osnovu tih poslova zahtevati izmena, odnosno prestanak ovih prava i obaveza zbog pokretanja postupka restrukturiranja ili izvršenog prenosa u tom postupku.

U postupku restrukturiranja:

- 1) ne može se na sticaoca preneti imovina kojom je obezbeđeno ispunjenje određene obaveze, ako s prenosom imovine sticalac nije preuzeo tu obavezu i ako poverilac nije zadržao sva prava prema sticaocu koja je imao i prema ranijem dužniku po osnovu obezbeđenog potraživanja;
- 2) ne može se na sticaoca preneti obaveza iz člana 128nj stav 3. tačka 2) ovog zakona ako poverilac nije zadržao sva prava prema sticaocu koja je imao i prema ranijem dužniku i davaocu sredstva obezbeđenja po osnovu obezbeđenog potraživanja;
- 3) ne mogu se preneti prava prema davaocu sredstva obezbeđenja iz člana 128nj stav 3. tačka 2) ovog zakona, ako se ne prenese i potraživanje obezbeđeno tim sredstvom;
- 4) ne može se korišćenjem prava po osnovu posla iz ovog člana tražiti njegova izmena ili prestanak važenja ako usled toga potraživanje iz ovog posla više ne bi bilo obezbeđeno.

Izuzetno od st. 1. do 3. ovog člana, Narodna banka Srbije može osigurane depozite koji su predmet ugovora iz tih stavova preneti bez istovremenog prenosa druge imovine ili obaveza koji su predmet istog ugovora, a može i preneti, izmeniti ili otpisati ovu imovinu i obaveze bez istovremenog prenosa osiguranih depozita - pod uslovom da je to neophodno da bi se obezbedila potpuna zaštita ovih depozita.

Primena instrumenata restrukturiranja i mera u postupku restrukturiranja banke ne utiče na prava i obaveze trećih lica utvrđena zakonom kojim se uređuje konačnost poravnanja u platnim sistemima i sistemima za poravnanje hartija od vrednosti.

U postupku restrukturiranja člana bankarske grupe koji nije banka shodno se primenjuju st. 1. do 5. ovog člana.

Narodna banka Srbije može bliže propisati vrste ugovora i finansijskih instrumenata na koje se primenjuju st. od 1. do 5. ovog člana.

Odeljak 7

Finansiranje restrukturiranja

Sredstva za finansiranje restrukturiranja

Član 128f

Sredstva za finansiranje restrukturiranja banke obezbeđuju se iz fonda za restrukturiranje banaka iz člana 128c ovog zakona, fonda za osiguranje depozita i sredstava finansijske podrške koju, pod uslovima iz ovog člana, može obezbediti Republika Srbija.

Ako sredstva fonda za restrukturiranje banaka iz člana 128c ovog zakona nisu dovoljna za finansiranje restrukturiranja banke, sredstva za to restrukturiranje obezbeđuju se iz fonda za osiguranje depozita, u skladu sa ograničenjima iz člana 128h ovog zakona.

Ako sredstva fondova iz st. 1. i 2. ovog člana nisu dovoljna za finansiranje restrukturiranja banke, na osnovu izveštaja o testu najmanjih troškova iz člana 128ž stav 6. ovog zakona i procene mogućnosti da se primenom drugih instrumenata restrukturiranja u najvećoj mogućoj meri ostvare ciljevi restrukturiranja, a naročito da se očuva stabilnost finansijskog sistema - Narodna banka Srbije dostavlja ministarstvu nadležnom za poslove finansija zahtev za davanje pozitivnog mišljenja o obezbeđivanju sredstava finansijske podrške iz stava 1. ovog člana, koji sadrži pregled predviđenih instrumenata i mera restrukturiranja banke sa obrazloženjem, kao i iznos, način i rok u kojem je potrebno obezbediti finansijsku podršku, imajući u vidu načela iz člana 128b ovog zakona.

Uz zahtev iz stava 3. ovog člana, Narodna banka Srbije dostavlja izveštaj o testu najmanjih troškova iz člana 128ž stav 6. ovog zakona i mišljenje Agencije na taj izveštaj, kao i procenu vrednosti imovine i obaveza banke iz člana 128z ovog zakona.

Na osnovu pozitivnog mišljenja ministarstva nadležnog za poslove finansija, Narodna banka Srbije dostavlja Vladi predlog o obezbeđivanju sredstava finansijske podrške, koji sadrži pregled predviđenih instrumenata i mera restrukturiranja banke sa obrazloženjem, kao i iznos, način i rok u kojem je potrebno obezbediti tu podršku, uz koji dostavlja dokumentaciju iz stava 4. ovog člana.

Na osnovu predloga iz stava 5. ovog člana, Vlada donosi odluku o obezbeđivanju sredstava finansijske podrške i bez odlaganja je dostavlja Narodnoj banci Srbije i Agenciji.

Upotreba sredstava fonda za restrukturiranje banaka i fonda za osiguranje depozita za potrebe finansiranja restrukturiranja u skladu sa ovim članom ne predstavlja državnu pomoć, dok finansijska podrška Republike Srbije koja se obezbeđuje na osnovu ovog člana može predstavljati državnu pomoć u cilju otklanjanja ozbiljnog poremećaja u privredi Republike Srbije u smislu propisa kojima se uređuje kontrola državne pomoći.

U slučaju da Vlada ne usvoji predlog iz stava 5. ovog člana, Narodna banka Srbije donosi rešenje o oduzimanju dozvole za rad banci, osim u slučaju da je dozvola za rad banke oduzeta u toku utvrđivanja uslova za pokretanje postupka restrukturiranja.

Narodna banka Srbije ne može snositi troškove finansiranja restrukturiranja.

Bliži uslovi i način obezbeđivanja sredstava finansijske podrške iz ovog člana uređuju se sporazumom o saradnji zaključenim između Narodne banke Srbije i ministarstva nadležnog za poslove finansija.

Na obezbeđivanje sredstava finansijske podrške Republike Srbije za restrukturiranje člana bankarske grupe shodno se primenjuju odredbe st. 3. do 10. ovog člana.

Korišćenje sredstava fonda za osiguranje depozita u postupku restrukturiranja

Član 128h

Ako je primenom instrumenata restrukturiranja, odnosno preduzimanjem mera u postupku restrukturiranja obezbeđeno da deponenti banke u restrukturiranju i dalje slobodno raspolažu njihovim depozitima - sredstva fonda za osiguranje depozita koriste se za finansiranje restrukturiranja:

1) ako se primenjuje instrument raspodele gubitaka, u iznosu gubitaka koje bi pretrpeli deponenti da su njihova potraživanja po osnovu osiguranih depozita bila uključena u podobne obaveze i otpisana radi pokrića gubitaka banke u restrukturiranju zajedno s potraživanjima drugih poverilaca koji se nalaze u istom isplatnom redu u skladu sa zakonom kojim se uređuju stečaj i likvidacija banaka i društava za osiguranje;

2) ako se primenjuje drugi instrument restrukturiranja, u iznosu gubitaka koje bi pretrpeli deponenti po osnovu osiguranih depozita da su učestvovali s drugim poveriocima istog isplatnog reda u pokriću tih gubitaka.

Sredstva fonda za osiguranje depozita radi finansiranja restrukturiranja obezbeđuju se isključivo u novčanom obliku.

Sredstva fonda za osiguranje depozita ne mogu se koristiti za direktno pokriće gubitka banke u restrukturiranju, za njenu dokapitalizaciju, kao ni za obezbeđenje kapitala banke za posebne namene.

Iznos iz stava 1. ovog člana koji se može koristiti za finansiranje restrukturiranja ne može preći iznos koji bi bio isplaćen iz sredstava fonda za osiguranje depozita u slučaju da je, umesto postupka restrukturiranja, nad bankom pokrenut stečajni postupak ili postupak likvidacije, s tim što taj iznos ne može biti veći od 50% iznosa sredstava u fondu za osiguranje depozita nakon čijeg dostizanja može biti obustavljena naplata premije osiguranja depozita, u skladu sa zakonom kojim se uređuje osiguranje depozita.

Korišćenje sredstava fonda za osiguranje depozita za finansiranje restrukturiranja banke se utvrđuje rešenjem Narodne banke Srbije, a Agencija je dužna da izvrši prenos tih sredstava u roku i na način utvrđen tim rešenjem.

Fond za restrukturiranje banaka

Član 128c

Radi obezbeđenja sredstava za finansiranje restrukturiranja banaka Narodna banka Srbije obrazuje Fond za restrukturiranje banaka (u daljem tekstu: Fond).

Fond nema svojstvo pravnog lica i predstavlja zasebnu imovinu.

Narodna banka Srbije ne odgovara za obaveze Fonda.

Novčana sredstva Fonda iz člana 128č ovog zakona vode se na posebnom računu kod Narodne banke Srbije, a imovina i obaveze Fonda vode se odvojeno od imovine i obaveza Narodne banke Srbije.

Na Fond se ne primenjuju odredbe zakona kojim se uređuju privredna društva ni zakona kojim se uređuje stečaj.

Na Fond se ne primenjuju odredbe zakona kojim se uređuju otvoreni investicioni fondovi sa javnom ponudom ni zakona kojim se uređuju alternativni investicioni fondovi.

Narodna banka Srbije utvrđuje pravila ulaganja sredstava Fonda iz člana 128č ovog zakona.

Narodna banka Srbije bliže uređuje organizaciju, upravljanje i druga pitanja značajna za položaj Fonda.

Sredstva Fonda

Član 128č

Sredstva Fonda čine:

- 1) redovni doprinosi banaka radi dostizanja ciljanog iznosa sredstava Fonda iz stava 2. ovog člana;
- 2) vanredni doprinosi banaka, kada sredstva Fonda nisu dovoljna za finansiranje restrukturiranja banke;
- 3) krediti i drugi oblici finansiranja.

Ciljani iznos sredstava Fonda iznosi najmanje 1% osiguranih iznosa depozita svih banaka.

Rok za dostizanje ciljanog iznosa Fonda iz stava 2. ovog člana je deset godina od datuma početka prikupljanja sredstava.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, ako u toku trajanja roka iz tog stava sredstva Fonda budu iskorišćena za finansiranje restrukturiranja banaka (kumulativno ili pojedinačno) u iznosu 0,5% osiguranih iznosa depozita svih banaka - taj rok može se produžiti za najviše četiri godine.

Ako se, nakon roka iz stava 3. ovog člana raspoloživa sredstva Fonda umanje ispod ciljanog iznosa iz stava 2. ovog člana na iznos koji predstavlja dve trećine ili više tog iznosa - nastavlja se prikupljanje redovnih doprinosa iz stava 1. tačka 1) ovog člana sve dok se taj ciljani iznos ne dostigne. Ako se raspoloživa sredstva Fonda umanje na manje od dve trećine ciljanog iznosa iz stava 2. ovog člana, redovni doprinosi utvrđuju se na nivou koji omogućava da se taj ciljani iznos dostigne u roku od šest godina.

Narodna banka Srbije može da utvrdi drugačije rokove za dostizanje ciljanog iznosa iz stava 2. ovog člana, uzimajući u obzir faze poslovnog ciklusa i uticaj koji prociklični doprinosi mogu imati na stabilnost finansijskog sistema.

Narodna banka Srbije ne može svojim sredstvima, neposrednim zaduživanjem, davanjem garancija niti na bilo koji drugi način koji podrazumeva sadašnje ili buduće obaveze Narodne banke Srbije učestvovati u finansiranju Fonda.

Članstvo u Fondu obavezno je za sve banke.

Ako banka ne uplati redovan i/ili vanredni doprinos, na iznos neuplaćenog doprinosa dužna je da plati zakonsku zateznu kamatu.

Slobodna sredstva Fonda ulažu se na način kojim se umanjuje rizik, održava likvidnost Fonda i ostvaruju odgovarajući prihodi.

Narodna banka Srbije propisuje sadržaj i formu obrazaca finansijskih izveštaja Fonda.

Reviziju godišnjih finansijskih izveštaja Fonda vrši spoljni revizor koga bira Narodna banka Srbije.

Sredstva Fonda ne podležu oporezivanju niti mogu biti predmet prinudne naplate.

Narodna banka Srbije bliže uređuje način utvrđivanja doprinosa iz stava 1. ovog člana, način i rokove za njihovo prikupljanje, kao i informacije i podatke koje banke dostavljaju za potrebe utvrđivanja tih doprinosa.

Korišćenje sredstava Fonda

Član 128dž

Sredstva Fonda mogu se koristiti za sledeće namene:

- 1) garantovanje imovine ili obaveza banke u restrukturiranju, njenih podređenih društava, banke za posebne namene ili društva za upravljanje imovinom;
- 2) odobravanje kredita banci u restrukturiranju, njenim podređenim društvima, banci za posebne namene ili društvu za upravljanje imovinom;
- 3) kupovinu imovine banke u restrukturiranju;
- 4) obezbeđivanje potrebnih sredstava banci za posebne namene i društvu za upravljanje imovinom;
- 5) plaćanje naknade štete akcionarima ili poveriocima u skladu s članom 128ć stav 6. ovog zakona;
- 6) davanje doprinosa banci u restrukturiranju umesto otpisa ili konverzije obaveza pojedinih poverilaca, kada je primenjen instrument raspodele gubitaka a Narodna banka Srbije je izuzela određene poverioce iz obuhvata raspodele gubitaka u skladu s članom 128nj stav 6. ovog zakona;
- 7) za preduzimanje jedne ili više aktivnosti iz tač. 1) do 6) ovog stava istovremeno s drugom aktivnošću iz tih tačaka.

U slučaju primene instrumenta restrukturiranja iz člana 128lj ovog zakona, sredstva Fonda mogu se koristiti za preduzimanje mera iz stava 1. ovog člana koje se odnose na kupca.

Sredstva Fonda ne mogu se koristiti za direktno pokriće gubitka banke u restrukturiranju, za njenu dokapitalizaciju, kao ni za obezbeđenje kapitala banke za posebne namene.

Narodna banka Srbije može bliže urediti korišćenje sredstava Fonda.

Glava VI

PRESTANAK RADA BANKE

Osnov prestanka važenja dozvole za rad

Član 129

Dozvola za rad banke prestaje da važi:

- 1) oduzimanjem dozvole za rad;
- 2) dobrovoljnim prestankom rada banke;
- 3) statusnom promenom banke;
- 4) ako se osnivačka skupština banke ne održi u roku propisanom ovim zakonom;
- 5) ako banka zahtev za upis u registar privrednih subjekata ne dostavi u roku propisanom ovim zakonom.

Odeljak 1

Oduzimanje dozvole za rad

Član 130

Narodna banka Srbije oduzima dozvolu za rad banci u sledećim slučajevima:

- 1) ako je uvedena privremena uprava i do isteka roka na koji je uvedena ova uprava ne otklone se razlozi koji su doveli do njenog uvođenja, a Narodna banka Srbije oceni da nisu ispunjeni uslovi za pokretanje postupka restrukturiranja;
- 2) ako su imovina i obaveze banke u restrukturiranju prenete primenom instrumenata iz čl. 128lj i 128m ovog zakona, a Narodna banka Srbije oceni da su izvršenim prenosom ostvareni ciljevi restrukturiranja;
- 3) ako nakon pokretanja postupka restrukturiranja Narodna banka Srbije oceni da se ciljevi restrukturiranja ne mogu ostvariti;
- 4) ako banka šest meseci neprekidno obustavi primanje depozita ili odobravanje kredita, osim ako joj je to naloženo korektivnom merom Narodne banke Srbije ili merom u postupku restrukturiranja;

5) ako Vlada ne usvoji predlog za odobravanje finansijske podrške iz člana 128f stav 5. ovog zakona.

Narodna banka Srbije može banci oduzeti dozvolu za rad ako:

- 1) utvrdi da banka ima kritično nizak nivo likvidnosti;
- 2) utvrdi da je dozvola za rad banke data na osnovu neistinitih podataka;
- 3) osnivač banke povuče sredstva uložena u osnivački kapital banke;
- 4) utvrdi da banka nije počela da posluje u roku od 60 dana od dana upisa u registar privrednih subjekata;
- 5) utvrdi da više nisu ispunjeni uslovi iz člana 16. stav 1. tač. 5) i 6) i člana 19. stav 1. ovog zakona;
- 6) utvrdi da je banka potkapitalizovana;
- 7) *(brisana)*
- 8) utvrdi da je banka teže ili trajnije povredila zakon ili drugi propis;
- 9) banka u propisanom roku ne postupi po nalogima iz čl. 112. i 113. ovog zakona;
- 10) banka premiju za osiguranje depozita ne plaća u skladu sa zakonom kojim se uređuje osiguranje depozita;
- 11) su aktivnosti banke povezane s pranjem novca, finansiranjem terorizma ili vršenjem drugih kažnjivih radnji;
- 11a) utvrdi da banka neće moći izmiriti svoje obaveze prema deponentima i drugim poveriocima;
- 11b) utvrdi da banka neracionalno troši sredstva (imovinu) zbog postupanja suprotnog propisima ili standardima opreznog bankarskog poslovanja, što može imati za posledicu pogoršanje finansijskog stanja banke;
- 11v) banka Narodnoj banci Srbije ne omogući da izvrši kontrolu boniteta i zakonitosti njenog poslovanja.

Danom donošenja rešenja o oduzimanju banci dozvole za rad, Narodna banka Srbije blokira sve račune banke i tim rešenjem istovremeno izriče meru zabrane raspolaganja imovinom banke do otvaranja postupka restrukturiranja banke, odnosno otvaranja stečajnog postupka.

Odeljak 2

Dobrovoljni prestanak rada banke

Član 131

Na osnovu odluke skupštine banke o prestanku rada banke, banka podnosi zahtev Narodnoj banci Srbije za davanje saglasnosti na odluku o prestanku rada banke.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana banka dostavlja Narodnoj banci Srbije odluku skupštine banke o prestanku rada banke, kao i bezuslovnu, neopozivu i plativu na prvi poziv bankarsku garanciju izdatu od strane prvoklasne banke u iznosu kojim se garantuje pokriće svih obaveza banke iz stava 1. ovog člana - u korist Agencije. Narodna banka Srbije može tražiti od banke i drugu dokumentaciju potrebnu za razmatranje zahteva iz stava 1. ovog člana.

Narodna banka Srbije utvrđuje kriterijume za definisanje prvoklasne banke u smislu stava 2. ovog člana.

Narodna banka Srbije o zahtevu iz stava 1. ovog člana odlučuje rešenjem u roku od sedam dana od dana prijema urednog zahteva.

Rešenjem o davanju saglasnosti iz stava 1. ovog člana Agencija se imenuje za likvidacionog upravnika, s pravima i obavezama utvrđenim zakonom kojim se uređuju privredna društva.

Ako Narodna banka Srbije ne da saglasnost iz stava 1. ovog člana iz razloga što banka nije dostavila dokumentaciju u skladu sa stavom 2. ovog člana, istovremeno će oduzeti dozvolu za rad banci.

Narodna banka Srbije rešenje iz st. 5. i 6. ovog člana dostavlja Agenciji najkasnije narednog radnog dana od dana donošenja rešenja.

Odluka o prestanku rada banke proizvodi pravno dejstvo danom donošenja rešenja iz stava 5. ovog člana.

Odeljak 3 Statusne promene

Spajanje banaka

Član 132

Narodna banka Srbije daje dozvolu za rad banke koja se osniva spajanjem dve ili više banaka na zahtev banaka koje se spajaju.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana, banke koje se spajaju prilažu:

- 1) odluke skupština banaka o spajanju;
- 2) osnivački akt koji, pored elemenata iz člana 13. ovog zakona, sadrži i podatke o načinu i roku zamene akcija ovih banaka;
- 3) predlog statuta banke koja se osniva spajanjem;

- 4) imena i podatke o kvalifikacijama, iskustvu i poslovnoj reputaciji predloženih članova upravnog i izvršnog odbora banke koja se osniva spajanjem;
- 5) program aktivnosti banke za period od tri godine i predlog poslovne politike banke za godinu u kojoj se vrši spajanje;
- 6) podatke o kadrovskoj i tehničkoj osposobljenosti banke koja se osniva spajanjem;
- 7) analizu ekonomske opravdanosti spajanja izrađenu na osnovu poslednjih izveštaja koje su te banke dostavile Narodnoj banci Srbije u skladu s članom 51. ovog zakona;
- 8) analizu da spajanje ne može imati negativne posledice na stanje na finansijskom tržištu.

Narodna banka Srbije može od banaka koje se spajaju zahtevati da joj dostave i druge podatke i dokumente.

O zahtevu iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od 90 dana od dana prijema urednog zahteva.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način spajanja banaka.

Pripajanje banke

Član 133

Banka kojoj se pripaja druga banka podnosi Narodnoj banci Srbije zahtev za davanje saglasnosti za pripajanje.

Banka kojoj se pripaja druga banka dužna je da svoj osnivački akt izmeni tako da navede:

- 1) iznos svog ukupnog akcionarskog kapitala u novčanom i nenovčanom obliku nakon pripajanja, kao i udeo svakog osnivača u akcionarskom kapitalu;
- 2) da je ona pravni sledbenik svih prava i obaveza banke koja joj se pripaja.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana, banka kojoj se pripaja druga banka dužna je da Narodnoj banci Srbije dostavi:

- 1) izmene osnivačkog akta;
- 2) odluku skupštine banke o prihvatanju pripajanja;
- 3) odluku skupštine banke koja joj se pripaja o pripajanju;
- 4) analizu ekonomske opravdanosti pripajanja izrađenu na osnovu poslednjih izveštaja koje su banke dostavile Narodnoj banci Srbije u skladu s članom 51. ovog zakona;
- 5) analizu da pripajanje ne može imati negativne posledice na stanje na finansijskom tržištu.

Narodna banka Srbije može od banke kojoj se pripaja druga banka zahtevati da joj dostavi i druge podatke i dokumente.

Narodna banka Srbije daje saglasnost za pripajanje banke:

- 1) ako pripajanje ne ugrožava finansijsko stanje banke kojoj se pripaja druga banka;
- 2) ako banka kojoj se pripaja druga banka poseduje takav sistem organizacije, upravljanja, odlučivanja i informacione tehnologije koji joj je do dana podnošenja zahteva iz stava 1. ovog člana omogućavao da adekvatno upravlja rizicima u poslovanju i koji će joj omogućiti da banku koja joj se pripaja potpuno integriše u svoj sistem, i to tako da ne ugrozi njegovo funkcionisanje;
- 3) ako je pripajanje ekonomski opravdano, odnosno ne može imati negativne posledice na stanje na finansijskom tržištu.

O zahtevu iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od 90 dana od dana prijema urednog zahteva.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način pripajanja banke drugoj banci.

Član 134

(Brisano)

Glava VII KAZNENE ODREDBE

Krivična dela

Član 135

Ko se bez dozvole za rad Narodne banke Srbije bavi primanjem depozita kazniće se za krivično delo kaznom zatvora od tri meseca do pet godina.

Ako je delom iz stava 1. ovog člana pribavljena imovinska korist čiji iznos prelazi 100.000 dinara učinilac će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina, a ako iznos te koristi prelazi 1.500.000 dinara učinilac će se kazniti kaznom zatvora od dve do deset godina.

Za delo iz st. 1. i 2. ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu ako se pravno lice primanjem depozita bavi bez dozvole za rad Narodne banke Srbije.

Član 136

Ko se bez dozvole za rad Narodne banke Srbije bavi davanjem kredita i izdavanjem platnih kartica a za to nije ovlašćen zakonom kazniće se za krivično delo kaznom zatvora od tri meseca do pet godina.

Ako je delom iz stava 1. ovog člana pribavljena imovinska korist čiji iznos prelazi 100.000 dinara učinilac će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina, a ako iznos te koristi prelazi 1.500.000 dinara učinilac će se kazniti kaznom zatvora od dve do deset godina.

Za delo iz st. 1. i 2. ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu ako se pravno lice poslovima davanja kredita i izdavanjem platnih kartica bavi bez dozvole za rad Narodne banke Srbije a za to nije ovlašćeno zakonom.

Član 136a

Ko bez dozvole za rad Narodne banke Srbije u svom poslovnom imenu ima, odnosno u obavljanju svoje delatnosti upotrebljava, odnosno koristi reč "banka" ili izvedenicu od te reči, kazniće se za krivično delo kaznom zatvora od tri meseca do pet godina.

Ako je delom iz stava 1. ovog člana pribavljena imovinska korist čiji iznos prelazi 100.000 dinara učinilac će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina, a ako iznos te koristi prelazi 1.500.000 dinara učinilac će se kazniti kaznom zatvora od dve do deset godina.

Za delo iz st. 1. i 2. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu.

Prekršaji banke

Član 137

Novčanom kaznom od 300.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj banka ako:

1) (*brisana*)

2) imenuje spoljnog revizora čiji je prihod od revizije te banke u prethodnoj godini veći od polovine njegovih ukupnih prihoda, odnosno angažuje spoljnog revizora koji je već obavio više od pet uzastopnih revizija njenih godišnjih finansijskih izveštaja, odnosno spoljnog revizora koji je u istoj godini obavljao i reviziju finansijskih izveštaja banke i pružao joj konsultantske usluge, odnosno spoljnog revizora koji je reviziju vršio za poslovnu godinu u kojoj joj je pružao te usluge (član 53. st. 1. do 3);

3) bez saglasnosti Narodne banke Srbije otvori predstavništvo u inostranstvu (član 91. stav 1).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u banci novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.

Privredni prestupi drugog pravnog lica

Član 138

Novčanom kaznom od 300.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj banka ako:

1) sopstvene akcije ne otuđi u roku od jedne godine od dana njihovog sticanja, odnosno ne povuče ih i ne poništi na teret svog akcionarskog kapitala (član 26. stav 7);

2) zaključi pravni posao čiji je predmet davanje kredita, avansa, jemstva ili garancije banke radi direktnog ili indirektnog sticanja akcija ove banke, lica koje u njoj ima učešće ili podređenog društva te banke (član 27);

3) licu povezanom s bankom, odnosno zaposlenom u banci, odobri uslove koji su povoljniji od uslova odobrenih drugim licima koja nisu povezana s tom bankom, odnosno nisu zaposlena u toj banci (član 37);

4) svojim akcionarima odobri kredit pre isteka jedne godine od dana kada je počela da posluje (član 39);

5) Narodnoj banci Srbije ne dostavi, s propisanom izjavom, pismeno obaveštenje o povlačenju ili razrešenju dužnosti spoljnog revizora banke, bankarskog holdinga ili bankarske grupe, i to najkasnije u roku od 15 dana od dana povlačenja, odnosno razrešenja tog revizora (član 60. stav 1);

5a) Narodnu banku Srbije ne obavesti o sticanju direktnog ili indirektnog vlasništva u banci koje sticaocu omogućava 5% i više od 5% glasačkih prava u roku od pet radnih dana od dana saznanja za to sticanje (član 94. st. 8. i 9);

6) najmanje jednom godišnje, ili na njen zahtev, Narodnu banku Srbije ne obavesti o identitetu svih lica koja imaju učešće u banci, odnosno o povećanju ili smanjenju učešća u toj banci, i to u roku od pet radnih dana od dana saznanja za to povećanje ili smanjenje, odnosno ne obavesti je o promeni statusa lica povezanog s tom bankom, i to u roku od pet radnih dana od dana saznanja za tu promenu (član 101. st. 4, 5. i 6).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara.

Prekršaji drugih lica

Član 139

Novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u Narodnoj banci Srbije ako:

1) u roku od 90 dana od dana prijema urednog zahteva za preliminarno odobrenje ne odluči o zahtevu osnivača banke za dobijanje tog odobrenja (član 15. stav 3);

2) o zahtevu za davanje dozvole za rad banke ne odluči u roku od 30 dana od dana prijema urednog zahteva (član 18. stav 3);

3) u roku od 60 dana od dana prijema akata iz člana 19. stav 5. ovog zakona ne odluči o davanju saglasnosti na te akte (član 19. stav 6);

4) u roku od 60 dana od dana prijema urednog zahteva lica iz člana 94. stav 1. ovog zakona ne odluči o tom zahtevu (član 94. stav 2);

5) ne odluči po zahtevima iz člana 89. stav 4, člana 91. stav 2, člana 100. stav 4, člana 132. stav 4. i člana 133. stav 6. ovog zakona u rokovima propisanim tim članovima.

Član 139a

Novčanom kaznom od 100.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj privremeni upravnik ako Narodnoj banci Srbije ne dostavi izveštaj o finansijskom stanju banke i radnjama koje je izvršio (član 115. stav 7).

Novčanom kaznom od 100.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj posebni upravnik ako Narodnoj banci Srbije ne dostavi izveštaj o poslovanju banke i njenom finansijskom stanju, kao i radnjama koje je preduzeo pri izvršavanju njegovih dužnosti (član 128k stav 11).

Član 139b

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj drugo pravno lice ako:

- 1) kao osnivač banke povuče sredstva uložena u osnivački kapital banke (član 12. stav 4);
- 2) kao spoljni revizor obavi više od pet uzastopnih revizija godišnjih finansijskih izveštaja banke, odnosno ako u istoj godini obavlja istovremeno reviziju finansijskih izveštaja i pruža konsultantske usluge toj banci (član 53. st. 2. i 3);
- 3) ne pribavi prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije za sticanje direktnog ili indirektnog vlasništva u banci koje omogućava ostvarivanje glasačkih prava u procentima iz člana 94. stav 1. ovog zakona;
- 4) o sticanju vlasništva u banci za koje je Narodna banka Srbije dala saglasnost iz člana 94. stav 1. ovog zakona ne obavesti Narodnu banku Srbije u roku od 15 dana od dana tog sticanja (član 97);
- 5) Narodnoj banci Srbije u propisanim rokovima ne dostavi informacije, dokumentaciju i podatke u skladu sa članom 101. st. 2. i 3. ovog zakona;
- 6) kao najviše matično društvo bankarske grupe, Narodnoj banci Srbije ne podnese konsolidovane finansijske izveštaje u skladu s članom 126. ovog zakona.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.

Član 140

Novčanom kaznom od 10.000 do 600.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice – osnivač banke ako:

- 1) se posle davanja preliminarog odobrenja promene podaci ili dokumenti iz člana 15. stav 1. ovog zakona a o tome bez odlaganja ne obavesti Narodnu banku Srbije (član 17. stav 1);

2) u ime banke u osnivanju ne obavlja poslove u skladu s članom 17. stav 4. ovog zakona (član 17. stav 4);

3) akte usvojene na osnivačkoj skupštini ne dostavi na saglasnost Narodnoj banci Srbije u roku od pet dana od dana usvajanja (član 19. stav 5);

4) prijavu za upis u registar privrednih subjekata ne podnese u roku od 30 dana od dana dobijanja saglasnosti Narodne banke Srbije, odnosno ako rešenje o upisu u taj registar ne dostavi Narodnoj banci Srbije u roku od pet dana od dana prijema tog rešenja (član 20. st. 1. i 4).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu - osnivaču banke novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se i fizičko lice - osnivač banke novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara.

Član 140a

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) kao spoljni revizor u izveštaju i mišljenju o godišnjem finansijskom izveštaju banke ne ukaže da godišnji finansijski izveštaj banke neistinito i neobjektivno prikazuje finansijski položaj banke, rezultate poslovanja i novčane tokove za poslovnu godinu, odnosno upravnom i izvršnom odboru banke, kao i Narodnoj banci Srbije ne da mišljenje o efikasnosti funkcionisanja unutrašnje revizije, sistemu upravljanja rizicima i sistemu unutrašnjih kontrola, odnosno na zahtev Narodne banke Srbije ne dostavi dodatna obaveštenja u vezi sa izvršenom revizijom (član 56);

2) kao spoljni revizor odmah nakon što za njih sazna, upravni i izvršni odbor banke ili člana bankarske grupe, kao i Narodnu banku Srbije, ne obavesti o činjenicama iz člana 58. stav 1. ovog zakona;

3) kao spoljni revizor u slučaju iz člana 60. stav 2. ovog zakona, u propisanom roku, ne pribavi pismenu izjavu prethodnog spoljnog revizora o razlozima njegovog povlačenja, odnosno razrešenja, odnosno ako Narodnu banku Srbije ne obavesti da tu izjavu nije primio u propisanom roku (član 60. st. 2. i 3);

4) kao spoljni revizor o grešci utvrđenoj u objavljenom izveštaju iz člana 61. ovog zakona ne obavesti Narodnu banku Srbije (član 61. stav 7);

5) bez pribavljene saglasnosti Narodne banke Srbije vrši bilo kakav uticaj na upravljanje bankom u kojoj je steklo vlasništvo u smislu člana 100. stav 1. ovog zakona ili na poslovnu politiku te banke, odnosno ostvaruje glasačka prava po osnovu tog vlasništva (član 100. stav 2);

6) na zahtev Narodne banke Srbije ne dostavi informacije i relevantnu dokumentaciju koji se odnose na ispunjenost uslova za davanje saglasnosti iz člana 94. stav 1. ovog zakona (član 101. stav 1);

7) ne omogućiti uvid Narodnoj banci Srbije u podatke o ukupnom iznosu, vrsti i ažurnosti u ispunjavanju obaveza fizičkih i pravnih lica klijenata banke, odnosno uvid u poslovne knjige i dokumentaciju, ili na zahtev Narodne banke Srbije ne dostavi druge podatke (član 102. stav 4).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara.

Uz kaznu za prekršaj iz stava 2. ovog člana može se izreći i zaštitna mera zabrane obavljanja određenih dužnosti odgovornom licu u trajanju od tri meseca do jedne godine i zaštitna mera javnog objavljivanja presude.

Član 141

Novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

tač. 1) do 3) (*brisane*)

4) kao član upravnog i izvršnog odbora banke u rokovima iz člana 78. ovog zakona ne dostave pismenu izjavu s podacima iz tog člana, odnosno obaveštenje o promeni tih podataka (član 78);

5) ne pribavi prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije za sticanje direktnog ili indirektnog vlasništva u banci koje omogućava ostvarivanje glasačkih prava u procentima iz člana 94. stav 1. ovog zakona (član 94. stav 1);

6) o sticanju vlasništva u banci za koje je Narodna banka Srbije dala saglasnost ne obavesti Narodnu banku Srbije u roku od 15 dana od dana tog sticanja (član 97);

7) bez pribavljene saglasnosti Narodne banke Srbije vrši bilo kakav uticaj na upravljanje bankom u kojoj je steklo vlasništvo u smislu člana 100. stav 1. ovog zakona ili na poslovnu politiku te banke, odnosno ako ostvaruje glasačka prava po osnovu tog vlasništva (član 100. stav 2);

8) na zahtev Narodne banke Srbije ne dostavi informacije i relevantnu dokumentaciju koji se odnose na ispunjenost uslova za davanje te saglasnosti (član 101. stav 1);

9) Narodnoj banci Srbije u propisanim rokovima na dostavi informacije, dokumentaciju i podatke u skladu s članom 101. stav 2. ovog zakona (član 101. stav 2).

Glava VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Banke i druge finansijske organizacije

Član 142

Banke osnovane u skladu sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama ("Službeni list SRJ", br. 32/93, 61/95, 44/99 i 36/02 i "Službeni glasnik RS", br. 72/03 i 61/05)

dužne su da svoje poslovanje, organizaciju i akte usklade sa odredbama ovog zakona najkasnije do dana početka njegove primene.

Narodna banka Srbije oduzeće dozvolu za rad banci koja ne postupi na način iz stava 1. ovog člana.

Druge finansijske organizacije osnovane u skladu sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama dužne su da svoje poslovanje, organizaciju i akte usklade sa odredbama ovog zakona najkasnije u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Pod usklađivanjem iz stava 3. ovog člana podrazumeva se obaveza druge finansijske organizacije:

- 1) da se transformiše u banku,
- 2) da se pripoji banci,
- 3) da prestane da radi.

Druge finansijske organizacije dužne su da, u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, Narodnoj banci Srbije podnesu na saglasnost plan koji se odnosi na obavezu usklađivanja predviđenu stavom 4. ovog člana.

O saglasnosti iz stava 5. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od 30 dana od dana dostavljanja plana iz tog stava.

Narodna banka Srbije oduzeće dozvolu za rad drugoj finansijskoj organizaciji koja saglasnost na plan iz stava 5. ovog člana ne podnese u propisanom roku, ili kojoj Narodna banka Srbije ne dâ saglasnost na ovaj plan, ili koja svoje poslovanje ne uskladi sa ovim zakonom u roku iz stava 3. tog člana.

Do okončanja usklađivanja na način predviđen u stavu 4. ovog člana, druge finansijske organizacije poslovaće u skladu sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama.

Afilijacije i predstavništva stranih banaka

Član 143

Afilijacije, odnosno predstavništva stranih banaka koji su osnovani u skladu sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama dužni su da svoje poslovanje, organizaciju i akte usklade sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Narodna banka Srbije oduzeće dozvolu za rad, odnosno brisaće iz registra afilijaciju, odnosno predstavništvo strane banke ako ne postupi na način iz stava 1. ovog člana.

Udruženje banaka

Član 144

Udruženja banaka osnovana do dana početka primene ovog zakona nastavljaju da posluju po odredbama Zakona o bankama i drugim finansijskim organizacijama do dana početka primene ovog zakona, s tim što su dužna da Narodnoj banci Srbije dostave akte iz člana 64. stav 5. ovog zakona u roku od 30 dana od dana početka njegove primene.

Propisi Narodne banke Srbije

Član 145

Narodna banka Srbije doneće propise za sprovođenje ovog zakona najkasnije do 30. juna 2006. godine.

Započeti postupci

Član 146

Postupci za izdavanje dozvole za rad banke koji su započeti do 30. juna 2006. godine okončaće se po odredbama Zakona o bankama i drugim finansijskim organizacijama.

Postupci za davanje saglasnosti Narodne banke Srbije koji su započeti do dana početka primene odredaba ovog zakona, okončaće se u skladu s tim odredbama.

Primena odredaba o kontroli i finansijskom izveštavanju na konsolidovanoj osnovi

Član 147

Odredbe ovog zakona kojima se uređuju kontrola bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovani finansijski izveštaji primenjivaće se od 31. decembra 2006. godine.

Stupanje na snagu

Član 148

Danom početka primene ovog zakona prestaje da važi Zakon o bankama i drugim finansijskim organizacijama ("Službeni list SRJ", br. 32/93, 61/95, 44/99 i 36/02 i "Službeni glasnik RS", br. 72/03 i 61/05).

Član 149

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjivaće se od 1. oktobra 2006. godine, osim odredaba čl. od 10. do 20. i čl. od 94. do 101, koje će se primenjivati od 1. jula 2006. godine.

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o bankama

("Sl. glasnik RS", br. 91/2010)

Član 50

Banke su dužne da svoju organizaciju i akte usklade sa odredbama čl. 9. do 12. i čl. 17, 19, 21. i 22. ovog zakona do 1. jula 2011. godine.

Narodna banka Srbije preduzeće mere iz svoje nadležnosti prema banci koja ne postupi na način iz stava 1. ovog člana.

Član 51

Narodna banka Srbije će propise donete na osnovu Zakona o bankama ("Službeni glasnik RS", broj 107/05) uskladiti sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 52

Posebni sporazum iz člana 32. ovog zakona, kojim se utvrđuju kriterijumi za određivanje sistemski značajne banke, Narodna banka Srbije i Ministarstvo finansija zaključice u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 53

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o bankama

("Sl. glasnik RS", br. 14/2015)

Član 60

Banke su dužne da usklade unutrašnje opšte akte sa odredbama ovog zakona do 1. jula 2015. godine.

Banka je dužna da plan oporavka iz člana 20. ovog zakona dostavi Narodnoj banci Srbije do 30. septembra 2015. godine.

Član 61

Narodna banka Srbije izradiće planove restrukturiranja iz člana 51. ovog zakona za banke koje na dan stupanja na snagu ovog zakona imaju dozvolu za rad Narodne banke Srbije - najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, a planove restrukturiranja bankarske grupe najkasnije u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Narodna banka Srbije može pokrenuti postupak restrukturiranja i primeniti instrumente restrukturiranja u skladu sa ovim zakonom nezavisno od toga da li su izrađeni planovi restrukturiranja iz stava 1. ovog člana i planovi oporavka iz člana 60. ovog zakona.

Član 62

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjivaće se od 1. aprila 2015. godine.

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o bankama

("Sl. glasnik RS", br. 19/2025)

Započeti postupci

Član 84

Postupci za davanje saglasnosti Narodne banke Srbije i postupci kontrole započeti u skladu sa Zakonom o bankama ("Službeni glasnik RS", br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015) i propisima donetim na osnovu tog zakona, okončaću se u skladu s tim zakonom i propisima.

Propisi Narodne banke Srbije

Član 85

Narodna banka Srbije doneće propise neophodne za primenu ovog zakona - najkasnije 30. juna 2025. godine.

Rok za usklađivanje

Član 86

Banke su dužne da svoje poslovanje i akte usklade sa odredbama ovog zakona najkasnije do početka njegove primene.

Primena odredaba koje se odnose na mešoviti finansijski holding

Član 87

Odredbe ovog zakona koje se odnose na mešoviti finansijski holding primenjuju se od donošenja, odnosno primene zakona kojim će se urediti nadzor nad finansijskim konglomeratima u Republici Srbiji.

Stupanje na snagu

Član 88

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 1. oktobra 2025. godine, osim člana 38. ovog zakona, koji se primenjuje od 1. januara 2026. godine.